

رۇزئىقا و اىيىھەكان بۇ مۇسلمان دەپىن?

كۆمەلېك بەلگەنامە و گەواھىنامە و درگىردىراو

ئامادەكردن و وەركىرانى ھالە سەلاھەدین لولو
وەركىرانى كەلسومە جەمیل
پىّداچوونەوهى سەلام ناوخوش

238

posts

19.2k

followers

7

following

Promote

Edit Profile

پەزەد فەرمى كەتىپى PDF

Public Figure

لەرە

باشترین و يەسۋەتلىرىن و بې خۇبىئەرلىرىن كەتىپەكان

بە خۇرابىي و بە شىلۋەك PDF داڭرە

Ganjyna

لېنگى كەتىپەكان نۆم لېنگى بىڭىرە ئۆ داڭرەنى كەتىپەكان

drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVsIbo_

رۇزئاوايىه كان

بۇ مۇسلمان دەبن ؟

كۆمەلىك بەلگەنامە و گەواھىنامە

وەرگىرەداو لەئىنگلىزى و فەرەنسى

ھالە سەلاحە ددىنى لۇلۇ

لەفەرەنسى و ئىنگلىزى وەرىگىرەداو

كەلسومە جەمیل

لەعەرەبى وەرىگىرەداو

سەلام ناوخوش

پىدداقۇتە وە پېشە كى بۇنۇسىۋە

قەبۇللۇمەنە خاتىوھا لە سەلاھە دىن لۇلۇ

بۇ وەرگىرى كوردى

Dear Hala, Alsalamualeikum

My wife read your book "Why I embraced Islam?" She wants to tralslate it into Kurdish so we ask your permission to serve our people.

Dear Mr. Nawkhosh

I'LL be happy to see my book "Why I embraced Islam?" First edition 2005-2006 translated into Kurdish, but with one condition:

I want you to use the same cover of my book without any changes and you can add to the original cover a Kurdish title and the name of the Kurdish translator only.

Best regards

Hala Loulou

Hala321@scs-net.org

پیشەکی وەرگىرى عەرەبى

لەم چەرخەدا خەلکانى دىن جودا لەسەراپاى جىهاندا پۇر دەكەنە ئىسلام. ئەم كتىبە وەرگىرپانىكى بەئەمانەتى ئەو دىاردە جىهانىيە ھاواچەرخەيە. بەپاستى ئەو دىاردەيە دىاردەيەكى سەرنج راكىشە. چىرۆك و سەرگۈزشتە و گەواھى ئەو كەسە خوا نور پىداوانەم لەفەپەنسى و ئىنگلىزى وەرگىرپاوه، خوينەر دەتوانى دەقى رەسەنى ھەر سەرگۈزشتەيەك لەكۆتاىي چىرۆكى زيانى ھەريەك لەوانە لەو ژىددەرە ئاماژە ئامازە ئەم دەقە كوردىيە دانياوه- (ئىمە ژىددەرە كانمان لە كۆتاىي ئەم دەقە كوردىيە دانياوه- وەرگىرى كوردى). كاتى دەستم بەوەرگىرپانى كەواھيدانى ئەو كەسانە كرد.. نەمدەزانى ئەوانە زىاتر فىرى ئىسلامم دەكەن..! هەروەها ھەرگىز نەمدەزانى ئەوانە رىنماونىم دەكەن..!

وامدەزانى ئەو ئىسلامە كەلەباوانە وە، ھەروەھالە رەگەزمدا رەگى ھېيە ئەوندە بەس بى، بەلام ئەو رۇناكىيە ئياوهرى نۇوسىنەكانى ئەو خوا نورپىداوانە بۇو وايلىكردم كەدەرك بەوە بىكم كەخندەها نھىنى و ناوى پىرۇزى ھېيە، كەمن پىشتر وەك مۇسلمانىكى ئاسايىي پەييم پى نەبرد بۇون.. ئەوانوھ پىرۇزانە خودا لەسەراپاى زەۋى بەسەر بەندەكانى خودا بۇو!

بەندەيەكى زىدلەم زەمینەدا ماوهىيەك زيانىكى تۈزى لە

(کوفر) و (شرك) و (گوناه و تاوان) ژيان، بهلام که له مانه بیجگه
له هه رasan و نسکو نیگه رانی ده رونی چیتريان نه دیت گه رانه وه
بؤ لای خودا بؤ ئوهی خودا جاريکی پاكيان بکاته وه و رينمونيان
بکات. بهلى خودا به روناهی پيرقزی ذاتی خۆی هه موو ژيانی
رووناک كرده وه ..

خۆشم دان به وه ده نیم که كلپهی ئه و روناكييەی به دلم ئاشنا
بوو سوتاندنی.. لە مەش زياتر ئه و نورهی خودا هه نسکو
په راسوھ کانىشمى سوتاند..!

هاله لۈلۈ

پیشەکی وەرگىرى كوردى

كتىبى (Why I Embraced Islam?) چىن مۇسلمان بۇوم يان بۆچى ئىسلام لەئامىز گرت چىرۇك و سەرگۈزشتەمى چەند كەسىكى رقۇڭلۇا يىدۇ. ئەوانە ھەرىيەكەو بەجۇرى جۇرە دىنىكى ئاسمانى يان نائاسمانى ھەبۇوه يان خاوهن ھىچ دىنىك نەبۇوه. پاش خويىندەوەي قورئانى پىرۇز نەك دىتنى مۇسلمانان باوهپيان بەئىسلام ھىناواه.

ئەم كتىبە خاتۇو ھالە سەلاھە دىن لولۇ لەئىنگلەيزى و فەرەنسى وەرىگىپاوه بۆ زمانى عەرەبى، منىش پاش وەرگەرنى روخسەت بەپىۋېستم زانى بۆ كوردى وەرىگىرم. ھاو سەرەكەشم ھاوكارم بۇو ھەروەھا دەقە عەرەبىيەكەي لەگەل ئىنگلەيزى و فەرەنسىيەكە بەراورد كردو ھەندى تىبىنى زىياتى بۆ دەقە كوردىيەكە زىاد كرد، بەلام بەحوكىمى ئەوھى ھالە خان چەندەھا كەسى لەئەمريكاؤ فەرەنسى ھەلبىزادوھ، ئىمە تەنبا ئەوانەمان بەپەسەند زانى كەناويان لەدەقە كەدا ھاتۇوھ نەك وەك ئەو بىكەين ھىوادارم توانييەتىم راژەيەكى بچووک بەكتىبىخانەى كوردى بىكەم.

كەلسومە جەمیل
ھەولىر - ۲۵/۲/۲۰۰۷

لەجیاتى پېشەكى

بۇچى دىنم بىگۈرم؟!

لەدەستىپىكدا باچەمكى (تاك و كۆمەلگا) و (دەسەلاتو بەرژەوەندى) لە يەك جودا بکەينەوە. ھەروەها بائەو دووه لەرۆزەلەلات و رۆزئاوا وەك يەك نەبىنин. تاك و كۆمەلگاى رۆزئاوا لەئاستىپىكدا يەك تارادەيەك لەتەلىسىمى دەسەلاتى پىرۆز رىزكارى بۇوه. وىپاي ئەمەش خويىندەوەي كۆمەلگا يەك لەسەر وەرەقەي كتىپ و رۆزئامە و گۇفار زۆر جودايە لەدىتنى ئەو كۆمەلگا يە لەئەرزى واقىعا. لەۋى كۆمەلگا دەتوانى بلى (نەء) و ئامادەيە باجي ئەو (نەء) يە بدا. لىرە خەلگ وەك بوق ھەرقىرىھى دى و دەسەلاتى سەرەوەي خۆى بەھى خۆى نازانى، بۆيە ھەركە دەسەلات لىيىدە پرسى ئەو قىرىھى چىيە، نەك ھىچ وەلامىك دروست نابى، بەلگو قىرىھەشى نامىنى. ئەمە مىڭۈۋىكە و لەتەرف ھەندىكە وە بۇتە كەلتوريك، كەلتوريكى پې بېھ ! !

تاك لەرۆزئاوا دەرفەتى ئەوەي ھەي بىرباتەفە ھەر كە تاك بەدروستى بەعەقلى سەلیم بىرى كردەوە خۆى و ئەويتى دىت دەرك بەبوون و مافى ئەويتىش دەكتات، بۆيە ھەركا يەك لەكا يەكان بەعەقلەكى مەعرىفي شىكارى دەخويىنەتەوە ھەرچى تاكى ئىمەيە لەرۆزەلەلاتى ئەقىن و عەشق مەۋھىسى دەرىندا خۆى ونكردۇوە يان رېكتەر بلىيەن بەكۆمەللى كىشەوە ئابلۇقە

دراوه، هر ئەوەندەی بۆ ھىشتراوهەتەوە سەر رابوھشىنى وەك
دەرويسيك لەتەلىسمى قەلەمپەروى دەسەلاتى شىخەكەي
دەرنەچى. لەھەمووش تۆقىنەرتەمە بۆتە دىن و پىرۇز لادانى
لىي باجى ژيانى دەۋى !

مەسەلەي ھەبۈونى بەردى گەورەو بەردى بچووك لەواھىمەي
ھەرتاكىڭدا مىڭۋوئىكى پىرۇزى پې چەوسانەوەي ھەيە ھەروەھا
كەنالىيکى دۆزەخى كوشتنى عەقل و دەرفەتى بىركردنەوەيە، ئەو
ھەموو ئاستەنگە رۆحى و ھزى و كۆمەلایەتى ھەتا ئابوريه بىچگە
لەچوار چىو گرتتنى عەقل و زىندانى كردىنى عەقل و كۆششەكانى
چى تر لىسەوز نەبووه !

ئەو رۆزەلەتە لەچ ھەقدۈيەكى قوولدا دەژى ! بەپاستى ئەوەي
بىرباتەوە دەرك بەدىتنى ئەو ھەقدۇ ناكۆيە دەكتات
لەرۆزەلەتدا دىننەك ھەيە ھىشتا دەستى مەرقى نەگە يىشتۇتى
پىسى بکات و بىشىويىنى ئەو دينە كاتى ئامادەگى ھەبۈوھا
سەنتەرىيکى حەزارى مەرقىسالارى زەمەنى خۆى بۇوە ھەروەھا
پەناگەي ھەر مەرقۇيىك بۇوە كە ويستىويەتى وەك مەرقۇيىك بىزى و
زىدەرى ترس نەبى بۆ خۆى و غەيرى خۆى. ئەو دينە
لەزەمەنىيکى كۆنهوھ گوتارەكانى لەسەرەوەي سەرەدەمى خۆى
بۇوە. ئەقل بىر كردنەوەو ھزركردن لەزاتى مەرقۇ، دەروروبەر،
دەرەوەي دەروروبەر، ئەودىيۇ دەرك كردن بەودىيۇ پانتايەكى ھەرە
فرەي لەدەقەكانىدا ھاتووه ..

دەسەلاتى رۆزەلەتى لەپىناؤ مانەوەي خۆيدا دەسەلاتى ئەو

دینه‌ی له چوارچیوه‌ی ته‌کیه و مزگه‌وت و خانه‌قا بیکیان کردوه.
 هر که له میژوودا ده‌نگیک دروست بووبیت و پیکولیکردبیت ئه و
 شکویه بۆ دین بگه‌پیته‌وه نه ک هر ده‌سه‌لاتی رۆژه‌لاتی هه‌ولی
 لیدانی داوه، به‌لکو هه‌تا ده‌سه‌لاتی رۆژئاواش به‌هانای ئه و
 ده‌سه‌لاته‌وه هاتووه و مه‌سه‌له‌که رافه‌کردنیکی سیاسی بۆ کراوه و
 دین له دین جیاکراوه‌ته‌وه ! که له رۆژه‌لات، ده‌سه‌لات ده‌رفه‌ت
 به‌تاك نادات بیربکاته‌وه ده‌سه‌لات خۆیشی ئاماده‌نییه بیر
 بکاته‌وه چونکه ئه و خۆی تاقه‌تى بیرکردن‌وهی نیه و له چالاکی
 که‌وت‌ووه وابه‌سته و دابه‌سته کانیشی دنيا به‌چاویلکه‌ی مه‌لیکه‌وه
 ده‌بینن بۆیه چاوه‌ریئی هیچ گورانیک ناکرئ هه‌تا ئه و دابه‌ستانه
 ئازاد نه‌کرین ! !

خۆم باوه‌رم وايه که‌س ناتوانی بى دین بژیت؟ به‌لام ده‌بى
 چه‌مکی دین چ بیت؟ ! دیتنی هه‌مووان له‌سەر دین وەک يه‌ک
 نییه ! له‌دیندا ئاسووه‌گی، ته‌ناهی، دلنه‌وایی پانتایه‌کی فراوان
 له‌بوونی مرۆڤی عه‌قل سه‌لیمدا داده‌گرئ. مرۆی عه‌قل سه‌لیم هر
 بۆخۆی نازیت، به‌لکو بۆ غه‌یری خۆیشی ده‌ژیت ئه و شعوره پر
 مرۆفسالاریه له‌دەرك کردن به‌ماهیه‌ت و ئامانجی ستراتیژی خودی
 زیاندا خۆی ده‌نویننی ! !

دیتنی دین به‌عه‌قلی ئیمانی و به‌عه‌قلی مه‌عریفی خۆی
 له‌خۆیدا خویندنه‌وه‌یه‌کی دروستی مرۆڤو خالیق و ده‌وربەر
 ده‌گه‌یه‌نی ! به‌ده‌یان هه‌تا سه‌دان خوینه‌وار (رۇناکبىر له‌زەنی
 خۆیاندا). ته‌واو له‌زمانی دینه‌که‌شى ناگات که‌چى به‌بى - عه‌قل،

بە بى بىرگرنەوە بە گومانەوە، بە پىشىپىنى پىشوهختە دىن
دەخويىنېتەوە ! !

كەچى لەۋى - لە رۆزئاوا رۇنا كېرىھكەي ئەۋى دىنە كەي
دەخويىنېتەوە. بە عەقلېڭى مە عريفى لە دىن دەپوانى. ھەر كە
دىنە كەي وەلامى پرسىيارە كانى نەداوە يان ئەۋەتە پەيرەۋى
نادىنى لە ژيانى دەكەت يان ھەولۇدە دات دىنېكى دەرەۋە
جوگرافيا كەي بخويىنېتەوە !

كە ئەم كتىبە دەخويىنېوە ئەو راستىيەى سەرەۋەت زىاتر بۇ
ئاشكرا دەبى لەۋى تارادە يەكى نۇرۇھە قىل ئازادە تاك تەواو لە ژىر
كۆنترۇلى دەسەلات دانىيە، كۆمەلگاش وەك رۆزەلات ئەو
دەسەلاتە رۆحىيە ئىيە تەواو چەواشەت بکات و ھەمووشىتى بە
پىرۇز تىبگەيت، ئەوانە بە تەواوى لەورەھايە تەرادە كەن ئەوان
بىزار بۇون لە سىكىسى حەرام و ئازادى سىكىسى و ئىنسىست و
خواردنەوە بە زاندى سنورى دەسەلاتى خودا ! !
ئەوانە هىچ ژىدەری ئاسوودەگى و تەناھى دەرۈونى و دىلنى وايى
نин، ئەگەرنا ئەوانە ئاوا دەستبەرداريان نەدەبۇون !

كە ئەوانە دەگەپىنەوە بۇ فىترەي خۆيان و دەبنە ئىسلام و
ئىسلام دەكەنە بە رىنامەي ژيانى نوپىيان، ماناى وانىيە ئەوانە دەبنە
فرىشته و هىچ ھەلەيە كىان لىناؤھشىتەوە. مەرۆڤ و فريشته دوو
بونەوەرە نۇر لەيەك جيان. دەرۈونى مەرۆڤ و اپەرۆگرام كراوە
كە جىيى چاکە و خrapەي تىدا بېتەوە، بۆيە مەرۆڤ ئازاد كراوە
لە وەرى چ پەيرەو دەكەت، بەلام ھەرچى فريشته يە و اپەرۆگرام

نه کراوه که هله بکات، بؤیه هه موو مرؤثی هله ده کات ته نیا
پیغه مبه رنه بی !

خالیکی ترئه وه یه باراستی ئیسلام بە عه قلی مە لایه کەی گیلە
پیاوە کەی عە زیز نە سین نە بنین .. بلیین ئیسلام راسته چونکە
ئە مریکیه ک، فە پەنسیه ک يان نە رویجیه ک بۆتە موسلمان، بە لکو
بە پیچەوانە ئەوانە بە خویندە وەی عە قلی مە عریفی خویان راستی
ئیسلامیان بۆ دەرکە و تووھ !

بە حۆكمی ئە وەی دە سە لاتى سیاسى و کەنیسی رۆژئاوا
وینه یە کى شیواوی ئیسلامی بە کۆمەلگای تاکى رۆژئاوايى
ناساندووه هە روھا ئە و دینەی بە دوژمنی خۆی دان اوھ .
خویندە وەی خەلکى رۆژئاواش هە تابق ئیسلامیش هەر لە ریگا ئە و
كتىبانە وە بووه کە قەشە يان پیاوانى دینى مە سیحی نووسیویانه .
لە روانگە وە ویرای ئە و هە موو ئازادیيە لە رۆژئاوا لە ئارادايە ،
ھە رکە کە سیکى رۆژئاوايى پاش خویندە وە و تىفکرین بۆتە
موسلمان خانوادە و کۆمەلگە و حکومەتە کەی بە گول پیشوازیان
لینه کردووه بە لکو بە سە دان ئاستەنگیان بۆ دروست کردووه ،
بە لام ته نیا بە وە دلى خوشبووھ کە بە عە قلیکی مە عریفی خوداى
دۆزیوھ تە وە ، دۆستایەتى لە كەل خودا کردووه ، خوداش دلنىه وايى
و ئاسودەگى رۆحى پى بە خشيووه .

سەلام ناخوش

ھە ولیر - ۲۰۰۷/۲/۲۵

بەندەكانى^(۱) خواو ئەمريكا

رۆزنامەی LEXPRESS,fr لە ژمارەي رقى ۲۰۰۳/۴/۳ يدا
 و تارىكى بەناوى "Enfants d'Allah et de L'Amerique"
 بەندەكانى خواو ئەمريكا بىلوكىدۇتەوهە تىيىدا ھاتووه: سالانە
 پەنجا ھەزار ھەتاھەشتا ھەزار كەس لە ئەمريكا دەبنە
 موسىمان. ئەوانەي دەبنە موسىمان لە ھەموو توپۇچىن و
 كەلىكدان وەك رەش پىست و سېپى پىست و لاتىنى و ئاسيايى. ئايا
 ئەوانە دوزمنى ناوخۇي ئەمريكان؟ يان ئەندامن لە تەوهەرى
 شەپ؟! بىگومان ھىچ كامىكىيان نىن درئە و تازە موسىمان بۇوانە
 دەلىن: ئىمە ھاولاتى ئەمريكىين باوهەرمان بە بەھاي رۆحى ھەيە.
 ئەو بەھايىانەشمان لە قورئاندا دۆزىتەوهە.

ئەوهى جىڭەي سەرسۈرمانە وەك چاوهەپى دەكرا ھىرشه
 دوزمنكارىيەكەي يازدهى سەپتىمبەرى ۲۰۰۱ نەبووه ھۆى
 دووركەوتىنەوهى خەلک لە ئىسلام، بەلكو بەپىچەوانە وە
 ئەمريكىيەكى زىر لە رەش پىست و سېپى پىست و لاتىنى و ئاسيايى
 بۇويان كرده مىزگەوتەكانى ئەمريكا. لەپ بۇيان دەركەوت كە

(۱) Son enfant -ى فەرەنسى بەناوى كورپ يان زارۇك دى، لەدەقەكە دەلى كورپانى خوا - كە ئەمە لەخوا ناوهشىتەوهە، بۇيە لەبرىتى كورپانى خوا، بەندەكانى خوامان بەپەسىند زانى.

۱۲ ملیار موسلمان لە
جیهاندا ھېيە.
لەخۆيان پرسى دەبىٽ
ئەو ملیار موسلمانە
ھەمووی پەيرپەوی
شىّوازى كوشتنو

تۆقىن بىكەن؟! نۇرىك لەو ئەمرىكىيانە پۈويان كردى مىزگەوتەكان
بۇ ئەوهى ئەو پاستىيەيان بۇ دەربىكەۋى ئايا ئىسلام ئايىنى
ئاشتىيە يان شەپە تۆقىن؟ ئەمرىكىيەكان بەپەرۇش و بىن
وچانەوە لە بوارى رۆحى دەكۆلنىوە. ئايىنى ئىسلامىش دىنلىكى
يەكتاپەرسىتى و جىهانى و ئاسان و سادەيە! ئىسلام پەيوەندىيەكى
بنەپەتى بەداب و نەريتى رەسەنى ئەمرىكىيەوە ھەيە. ھەر
ئەوهش وايىرد ھەرنزوو ئەمرىكىيەكان حەسانەوەيەكى رۆحى و
دەرونىيان لە ئىسلام بىدقۇزىنەوە. يەكى لەو ئافرەتانەي تازە
موسلمان بۇوە دەلى:

"ئەم ئىمانە شەيداۋ مەندە ھۆشى كردووم ھەر لەسەر رەزمى
ئەم ئىمانەدا ژيانى رۆزانەم بەرىيە دەچى. يەكى لە ئىمامەكانى
مىزگەوتەكانى ئەمرىكاش دەلى: ئەمرىكا دەرفەت و ھەلىكى لەبارو
گونجاوە بۇ ئىسلام."

ئایا ئیسلام ئایینى ئایندەی ئەمریکایە؟

رۆژنامەی Media Monitors لە ژمارەی نىڭى ۱۱/۶/۲۰۰۱ دا

وتارىكى لە نووسىينى مايكل ولف بەناوى Islam: The Next

تارىكى لە نووسىينى مايكل ولف بەناوى Islam: The Next

وتارەدا بڵاوكىدۇتەوە، ھاتووە: ئایینىنىڭى نۇئى لە نىۋانماندا

ئامادەگى ھەيە. ئەم ئایىنە لە گەل گيانى سەرددەم لە ھارمۇنى

دايە. ئەم ئایىنە نويىيەش ئیسلامە. ولاتە يە كىرىتووھە كانى ئەمریكا

لە بەرايىدا ئارامگە و پەناگە مەسيحىيە دورخراوە كان بۇو. بەلام

ئەمە چ دىنېكە كە لە گەل گيانى سەرددەم دەگۈنچى؟ لەوانە يە

وەلامى ئەم پرسىيارە ئیسلام بىن .

ئیسلام سىيىەم ئایىنە كە بە رفرە و زقىر بڵاوبىت لە ئەمریكا.

ئەمەش ھەرتەنها

ناگەپىتەوە بۇ

كۆچى موسسلمانان بۇ

ئەمریكا. زىاتر لە

سەدا پەنجاي ئەو

شەش ملىقۇن

موسـ لـماـنـه

ئەمریکیەی ئەمریکا لە خودى ئەمریکا لە دایك بۇونە. ئەو سەر ژمیريانەی لەو جۆرە ئەوە دەبەخشن كە ھارمۇنیەك و سازانىڭى بىنەپەتى لە نىوان كرۆكى بەھاى ئەمریکى و بىرۇباوهېرى و بەھاى ئىسلامى دا ھەيە. ئەو ئەمریکيانەي لە ھەولىڭى بىچان دان و ھەر بەقسە و قسەلۆكى خەلگى عەواام و راگە ياندىن دەستەمۇ نابن بۇ ئەوەي لە ھەقىقەتى ئىسلام بىگەن بەلگۇ ئىسلام لە قورئانە وە فىردىن، مەندە ھۆش دەبن بەوەي دەبىن كە ئەوەي لە ئىسلامدا يە هىچ ناكۆكىيەكى رۆحيان بۇ دروست ناكات، بۇيە خۆيان لە قورئان دەدۇزىنە وە قورئانىش لە خۆيان.

ئاپا ئەمریکا ئومەتیکی موسڵمانه؟

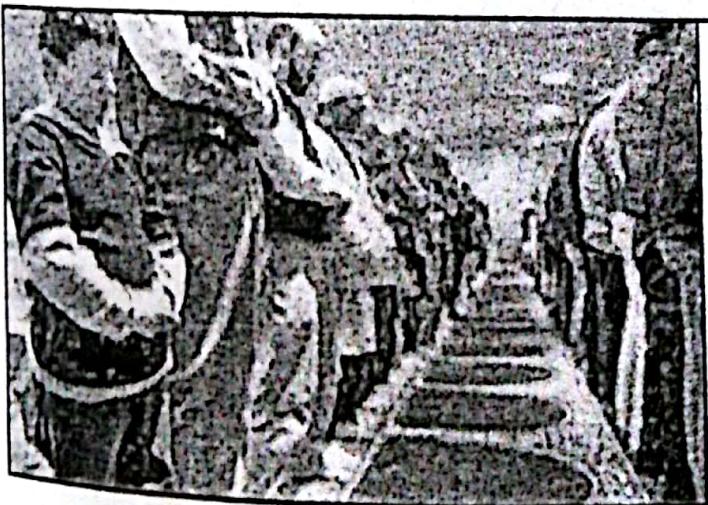
لەوانه یه وەلام بە "بەلی" بى لەبەر حەوت ھۆ، ئىسلام خۆى دىنیتىكى يەكتاپەرسىتى يە. موسڵمانەكان ھەمان ئەو خوايە دەپەرسىن كە جولەكە و فەلە دەپەرسىن. لەمەش زىاتر رىزو قەدري پىغەمبەرەكانى جولەكە و فەلە بەرز رادەگرن. ھۆيەكى تر ئەوهىيە: ئىسلام لە هىزىدا ديموكراسىييە. قورئان فەرمان بە موسڵمانان دەكات كە بە "شورا" و "ئىجماع" فەرمانپەوايى لەناو خۆياندا بىكەن. ھەموو لەبەرامبەر خوايى مەزن وەك يەكىن. ئەو فەرمانپەواو تاڭرەوانەي ئەمپۇچ حۆكمى رۆزىمەلاتى ناوهپاست دەكەن بەرهەمى بىنەماو شەنگىستەكانى ئىسلام نىن. ئەوانە بەرهەمى ئاكامى ئابورى جىهانى لەلايەك و بەرهەمى داگىركارى ئىستعمارى ئەورۇپىن لەلايەكى تر. ئىسلام فەرمايىشتى رۆحى سەرنج راکىش لەخۆى دەگرى. سۆفييگەرى ياخود سۆفيياتى لەبنەپەتدا بىيىگە لە گەرانىتىكى رۆحى بەدواي خودادا چى تر نىيە. لەم پوانگە وە چ جىڭايەك بىيىگە لە ئەمریکا شياوترو پەسەندىرە بۆ ئىسلام؟! ئەمریکا خاکى بانگەوازى و پالپاشتى رۆحانىيەت و تاڭايەتىيە ھەر ئەمەش وايىكردووھ پېر فرۇشتىرىن كتىبى شىعرى لە ئەمریکا ئەمپۇچ كتىبى شاعيرى موسڵمانى

سۆفى جەلالەدینى پۇمى بىت. ئەو زاتە ھەشت سەدسال بەر لەئىستا ژياوه! ئىسلام ھەرتەنبا دینى يەكسانى نىھ لەنىوان مۇسلمانان بەلكو دینى يەكسانىيە لەنىوان ھەموو مرۇۋە.

بەوهى كەئىسلام ئايىنى يەكسانىيە لەوەدا دەردەكەۋى كەسىيەكى مۇسلمانانى ئەمرىكا ئەفرىقى و ئەمرىكىن. قورئان پەسەندى فەرەڭنى عەشايەرى رەمەكى ناکات. ئىسلام مافى بەزنى شوکردوو دەدات كەناوى خۆى بېپارىزى (كەچى لە رۆزئاوا بەناوى خاتونى مىرددەكەى بانگ دەكىرى) ھەروەها ئافرەتى شوکردوو خاوهنى سەرۇھتۇ سامان و پارە و پولى خۆيەتى. كچى مۇسلمان بۆى ھەيە ھاوسمەرى دوارقۇزى خۆى دياربکات. لە ھەندى حالتدا مافى جىابۇونەوە تەلاقى بەدەستە. لە بەرايى فەرمانپەوايى ئىسلامدا ئافرەتان خاوهن خاوهندارىتى سەربەخۆى خۆيان بۇون. پىشەى خۆيان بەرىۋەدەبرد وەك ئەمپۇق. بەلام ھىچ كام لەم مافانە پۇون نىن لە بەردەم چاوى ئەمرىكىيەكاندا ھۆى ئەمەش دەگەپىتەوە بۆ ئەولىيە رۆشنېرىيەي كە زۇركات ئىسلام وەك دينىك پىشاندەدا كە ئافرەت دەچەوسىننەتەوە، بەلام كە لەنزيكەوە لە خودى قورئان بېپانى بۆت دەردەكەۋى كە يەكسانى لەنىوان رەگەزدالە ئارادايە. ئىسلام وەك ئەمرىكا گرنگى و بايەخ بەتەندروستى خۆراك و خۆپاراستن دەدات. مۇسلمانە كان لە رەمەزان مانگىتىكى رەبەق بەرۇۋەدەبن. ئەم پىرقىسى خۆگىتن لە خۆراك و

خواردنه و بىتە جىڭاى سەرنج و تىپامانى ئەمريكىيە کان بە جۇرى
مەتا وايلىھاتووه لاسايى بىكەنەوە. ئىسلام دينى لىبىردىپ
بەرامبەر دينە کانى تر. ئىسلام وەك ئەمريكا وايە مىزۇويىكى
پىشىندارى ھېيە لە رىزگرتنى دينە کانى تر. ئەوەتە لە سەردەمى
(محمد)دا جولەكە و فەلە و سائىبىيە کان دادگاى تايىبەت بە خۇيانى
ھەبۇوه لە قەلەمپەرى ئىسلامىدا ھەروھا خاوهنى خۇدمۇختارى
تايىبەت بە خۇيان بۇونە. لەمانەش زىاتر، ئىسلام باڭھەوازى
ئازادى بىرۇباوه پى دين دەكەت. لەم ھەموو دەفامىرىتە وە كە
ھارمۇنىيەك و گونجان و سازانىيىكى قۇول لە نىوان ئىسلام و
ولاتەيە كىرىتووه کانى ئەمريكادا ھېيە. ھەرچەندە ئىسلام
جيھانىيىكى ئايىنېيە و ئەمريكاش ئومەتىيىكى خاوهن سەرۋەريە بەلام
لە ھەر دووكىياندا بەرپرسىيارى تاكايەتى پەگى داكوتاوه. ئەوەت

ئەمريكا پالپىشتى
ئازادى تاك دەكەت و
ئەو پەوشىت و
ئاكارەي جەخت
لە سەرمافى كار
دەكەت سەبارەت بە

موسلىمانە و رىزگارىي رۆحى لە سەر ئەو دەھەستى. باشتىن
دەستەوازە و دەربېرىن بىتە عبىركردن لەو ھارمۇنى و كۆكىيە دالە
پەندىيىكى مىللەيىدا دەردەكەۋى كە دەلى: "ئەگەر زەنت وايە خوا

ناتبینی، وا کاربکه ودک ئەو بتبینى". مەبەست لەم پەندە فەرمۇودە يەكى پىغەمبەرە (د.خ) كە دەفەرمۇئى "خوا وابپەرسە وابزانە دەيىبىنى، ئەگەر تۆش نەيىبىنى ئەو دەتبىنى" بوخارى پىوايەتى كردووه. سامویل ھەنتىگەن دەنۈوسى "رۇۋئاوا كە بەسەر جىهاندا زالىھ ئەو زالى بۇونە پەيوەست نىھ بەزىتەر پەسەندى هىزو بەماو دىنە كەى بەلكو زالىبۇونە كە پەيوەستە بەو تۇندوتىزىيە سىستماتىكىيە بەكارى دەھىنلى. بەزىرى رۇۋئاوايىيە كان ئەم راستىيەلە بىردىكەن، بەلام ھەرچى گەلانى نا- رۇۋئاوايىن ھەرگىز ئەمە لەبىرناكەن".

بەریتانیا

هەزاران لە بىزاردەي رۇناكىپىرى كۆمەلگاى بەریتانى دەبنە موسڵمان

بەگوئىرەي يەكەم توىزىنەوهى فەرمى بۆ دىاردەي موسڵمانبۇونى هەزاران لە بىزاردەي رۇناكىپىرى كۆمەلگاى بەریتانى، رقۇنامەي Sunday Times لە ژمارەي رقۇ ۲۰۰۴/۴/۲۲ دا ئاماژەي بەو دىاردە دايىه و تىيىدا ھاتووه كە زىاتر لە چوارده هەزار سېپى پىستى بەریتانى لە بەریتانيا بۇونەته موسڵمان. لەنىۋ ئەو تازە موسڵمانبۇوانەدا ژمارەيەك لە ساماندارو كەسايەتى بەناوبانگو كورپى چەندەها كەسايەتى ناودارى بەریتانى ھەن. ئەوانە پاساوى موسڵمانبۇونى خۆيان دەگەپىتنەوه بۆ پادەي بىزارو نائومىدىيان لە بەھاى رۆژئاواییه کاندا. لە كەسە ناودارەكانى ئەو كۆمەلە موسڵمانەدا: جۇناسان بىرت كورپى لۆرد بىرلىق بەریوە بەرى گشتى پىشۇسى BBC و ئىما كلاركى نەوهى ھىرىپەرت ئەسکويسى سەرۆك وەزیرانى پىشۇوتى بەریتانىا .

ئەلمانىا

لە ژمارەي رۆزى ۲۷/ى ئابى ۲۰۰۴ رۆزنامەي Frankfurter دا ھاتووه كە ژمارەي بە موسىلمانبۇونى تاكى ئەلمانى لە زىدبوونىكى سەرنج راکىش دايە. بە جۆرى تەنبا پارە كە (۲۰۰۳) ھەشت سەد حالەتى بە موسىلمان بۇن پۈويداوە ئەمەش بە بەراورد لەگەل سالانى پاپردو زىدە بۇونىكى زۆرە، چونكە لە پاپردو تەنبا سى سەد حالەت لە سالىكدا پۇوى دەدا. بە گوئىرە دوا تەقدىرات ژمارەي ئەو ئەلمانيانە كە بۇنەتە موسىلمان لە نىوان سىزدەھەزار ھەتا شەست ھەزار دەبىت. ھەروەها رۆزنامە كە دەلى ھەندى لە ئەلمانىيە كان لە بەر ھەندى ھۆ خۆيان دوور دەگىن لە راگە ياندى فەرمىي موسىلمانبۇونىيان. ئەوانە شوين پەنجەي خۆيان لە كۆمەلگاي ئەلمانيدا وا بە جىهېشتووه كە بە ئاسانى نە سېرىتەوه. ئەوانە ھەرتەنبا ژمارەيە كى زىدە بۇ نانوين و بەس، بەلكولە حەماست و جوش و خرۇشىكى مەزىدان بۆ ئەوهى زياتر لە ئىسلام بگەن. چەندەما خانەي بلاوكىرىنى وەي ئىسلامى يان كتىپخانە دادەمەزىيىن بۆ ئەوهى روناھى بخەنە سەر كرۇكى ھەقىقەتى دىنى نوپىيان. كەسانى تر دەستىيان داوهتە دامەزىاندى ئەكاديمىي ئىسلامى لە بەرلىن ھەروەها چەندەما رېكخراويان دروست كردووه بۆ پالپىشتى كردى موسىلمانان.

دانیمارک

لە رۆژنامەی The Copenhagen Post ژمارەی رۆژی ٦/٤/٢٠٠٤ دا دوو تویژەری دانیمارکی جیسن و ستیرگاردل لیکۆلینه وە یە کدا کە لە سالى ٢٠٠٦ دا تەواو دەبىت، دەنۇو سن کە لە و چەند سالەی دواییدا سىھزار هەتا پىنج هەزار دانیمارکی بۇنەتە موسڵمان. لە لیکۆلینه وە کە دا ھاتووه کە دىندارى ياخود حالتى دىندارى لە ژيانى رۆزانە دا ئاماڭىگى نى. مەروھما ھاتووه کە دىندارى شىوازىكى كۆنى كۆمەلگاكە يان بۇوه. خەلک چاوهپى دەکا کە دىندارى لە كۆمەلگاي ھاواچەرخى عەلمانىدا ھەميشە ئەو رۆلە پۆزەتىقەي نەبى و ھەردەم لە كەنيسابى، بەلام لە راستىدا ئىسلام ئەو بىرباوهپەي بەرهە ئاقارىكى تىرىد گۇپانىكى بىنەرەتى لەو بىركىدىنەوە كرد. ئىسلام دووهەم ئابىنى مەزنە لە دانیمارک راستە و خۇ دواى ئابىنى مەسىحىيەت دېت. ئىسلام ھەستى بە كۆمەل ژيان و بە كۆمەل بۇن بە كۆمەل دىندارى دەبە خشته پەيرپەوکە رانى ھەروھا ھەستىكى ھەست بە بەرپرسىيارى و پەيوەست بۇو با

به هاکانی ره سه نی کۆمە لایه تى ده کات. "جه ختکردنیکی توند
له سه رئیسلام کاریگەریکی تەنینه وەی ھەبۇو سەرەپاى ئە وەی
کە راگە ياندن ھەلویستیکی خراپى ھەبۇو له و بارەيە وە به لام
خەلک ھەر لەم دینە دەکۆلۈنە وە چونكە دەيانە وئى بزانن لە بەرچى
ھەموو جىهان پىلان لە سەر ئەم دینە دەکەن" ئەمە و تەی ئىمام
عەبدالواحد بىدرىسى دانىمار كىيە .

ئىسلام لە كۆمارى چىك

بە گویزىرى رۆژنامەي Radio Free Europe ئى رىقى ۱۲ ئاى ئازارى ۲۰۰۴ لە و تارىكدا كە ۋالانتىس مىن نۇوسيويەتى ھاتووه: (كۆمارى چىك بە بەراورد

لە گەل بە شەكانى ترى ئەورۇپا لە ھەموويان بى دىن ترو . بى باوه پېرن) ئەمەش دە گەپىتەوە بۆ ئەوهى كە ئەو كۆمارە زىاتر لە نىوسەدە كۆمارىكى كۆمەنىستى بۇوه باوه پىان بە ھېچ دىننېك نە بۇوه، بەلام ئەمۇ خەلکىنىڭىز قىد لە چىكىيە كان باوه پىان بە ئىسلام ھىتاواه، چونكە ئىسلام لايەننېكى رۆحى سەرنج پاكىشى تىدىا يە واي كردووه كارىگەرى لە سەرتاكى چىكى ھە بىت، يە كېكى لەو تازە موسىلمان بۇوانە دەلى: ئىسلام زۇر سەرنجى پاكىشام چونكە نكۆلى لە ھەردۇو پەيامى جوولە كايدەتى و فەلايدەتى ناكات بەلگۇ تەواوکەريانە ھەرودە سەبارەت بە خۆم ئىسلام دىننېكى تا بلائى سادە يە زۇر رۇون و ئاشكرايدە زۇر كارابە، رېگايدە كى لۆزىكى پېيش كەش بە ژيانى رۆزانە دەكت، ھەمۇ شتىك لە كۆمەلگاى ئىمەدا بەرەو مادىيات دەچن، من خۆم يە كى لەوانە بۇوم كە ھەستم بە بۆشايىكى گيانى دەكىد شەيداى ئىانى رۆحى بۇوم ئەوهەم لە ئىسلام دۆزىيەوە.

ئىسلام لە يابان

ئىسلام ئايىنىكە بە خىرا لە
يابان بلاودە بىتە وە ئەمە
ئاخاوتنى د. خالد ھيوچتىشى

سەرۆكى كۆمەلەي ئىسلامى يابانە. د. ھيوچتىشى جەخت لە سەر
ئەوە دەكاتە وە كە يابان خاكىكى بە پىتە بۇ بلاوبۇونە وە ئىسلام.
ھەروەها د. ھيوچتىشى دەلى: "ئىسلام باڭگە وازى بۇ خۆشە وىستى دەكات و ھانى فېرىپۇونى زانست دەدات. داوا لە پەيرە و كارانى دەكات بىيۇچان لە كاردا بن. ئىسلام ھەموو بەھاى بەرزە ئەو بەھايانە تەواو لە گەل يابانىيە كان دەسازىن لە چاپىيکە وتنىكى گۇثارى Le Monde Musulman ى رابىتەي ئىسلامى جىهانىدا، د. ھيوچتىشى دەلى: "ئىسلام نزىكتىرين دينە لە عەقلەتى يابانىيە كان. لە مەش زىاتر هەتا ئىستا ھىچ كىشە و ئارىشە يەك لە نىوان موسىلمان و يابانىيە كان ېروى نەداوه. ئەمەش ئەوە دەگە يەنى كە يابانىيە كان بەسانايى ئىسلام قەبۈل دەكەن. ھەروەها د. ھيوچتىشى دەلى: پىويستە ھەموو كۆششىك بىكەين بۇ راست كردنە وە ئەو پەروپاگەندە خراپانەي لەم رۆزانە دەدرىتە پال ئىسلام.

ئیسلام لە ئیسرائیل

لە ژمارەی رۆژی ٢٠٠٤/٦/٧ Times Khaleej ماتور، "نیگەرانی ئیسرائیل داده گرت چونکە سەدان جوولەکە دهبن موسڵمان. پەیامنیرى سەربازى رادیۆى سوپای ئیسرائیل دەلىز بەپىزى ئەو راپورتە فەرمىيە لە ژىر دەستىتى زىاتر لە دروسر كچە لاۋى ئیسرائىلى سالانە دەبنە موسڵمان پاش موسڵمان بۇن بەرە و گوندو شارە عەرەبىيە کان دەچن لەوئى شورب عەرەبە کانى ئیسرائیل دەكەن. راپورتە كە دەلىت كە نام دياردەيە لەم سالانە دوايى نۇر تەشەنەي كردووه ئاماش نیگەرانىيەكى ترسناكى لەلاي رېكخراوه دينىيە کانى جوولەك دروست كردووه كە داواي بزافتىيەكى بەپەلە دەكەن بۆ قەناعان پى هىننانە وەي ئەو ئافرەتانەي كە بۇنەتە موسڵمان وە كۆتابىي بە پرۆسەي ھاوسەرگىريان لە گەل موسڵمانە عەرەبە کان بەيتن.

ئیسلام لە رواندە (ئەفریقیا)

لە رۆژنامەی International Herald Tribune ۲۰۰۴/۴/۷ دا مارک لاسى وتاريکى بەناوى "ئیسلام بەرفراوانترین ئايىنە لە رواندە" بلاوكىدۇتەوە. مارک لاسى دەنۈوسى: ئەمېرىق لە ووللاتەي كە بە ووللاتى كاشۇلىكى رۇمانى دادەنرئ ئیسلام لە ھەموو دىنه كانى تر زورىر بلاودەبىتەوە لە رۆژنامە كەدا ھاتووه پاش ئەو قەسابخانەي كە گيانى ھەشت سەد ھەزار ھا ووللاتى پواندى لە دەسالىھى لىكەوتەوە زۆربەي رواندىكەن باوهپىان بە حکومەتەكەي خۆيان پىاوانى ئايىيان نەما. ئىستا ئەوان رۇ دەكەنە ئیسلام. مزگەوتەكانى ئەم ووللاتە بەرگەي ئەو ۋەزما رەزىقە ئەو تازە موسىلمانانە ناگىرى.

ئىسلام لە سويسرا

لـ

روزنامـهـى Swissinfo

سوـىـرى رقـىـى

دا جـىـن ماـيـكـل ٢٠٠٤/١٢/٢٠

بـىـرسـود وـتـارـىـكـى

بـهـنـاوـى "ئـافـرـهـتـان ئـىـسـلاـمـ"

دەكەمنە ئايىنى خۆيان "بلاوكىردۇتەوە". بە گوئىرەى راپورتىكى نوئى كە رىكخراوى ئافرەتى موسelman دەرى دەكەت نزىكەى سى هەزار ئافرەتى سويسرى بۇونەتە موسelman، لە چاپىيکەوتىكە كە رۇزنامەى ناوبراو لەگەل مۇنىكا نور كە لە سالى ١٩٩٢ بۇونەتە موسelman ئەنجامى داوه، مۇنىكا لە چاپىيکەوتىنەدا لە باوهپو ئىانى خۆى وەك موسelmanىك لە سويسرا دەدویت: ئە و دەلىت ھەرچەندە من لە سەر پرۆستانىيەت پەروەردە بۇومە بەلام ئە و ھەر لە بە رايى ھەستى كردووھ كە موسelmanە ھەروھا دەلىت ئە و مامۆستا ئافرەتەي (قوتابخانەي يەك شەم) پىئى ووتىن خوا ھەمۇ شتى دەبىنى و دەبىسى بەلام (يسوعى كورپى) وە كو (پاسپارده يەك بۇ ئەم جىهانە رەوانە كردووھ). ئە و رۇزە كە رامەوھ مالى بە داكم ووت: ئەكەر خوا ھەموو شتىك دەبىنى و دەبىسى چ پىويىستى بە راسپىيە Mediator . بە گوئىرەى تۈفيىسى سەرژمىرى فىدرالى سى سەدو دەھەزار موسelman لە سويسرا ھەيە ئەوانە رىزەى ٣٪، ٤٪

ھەموو دانىشتowanى سويسرا پىك دەھىتن .

کەسايىه تىيەكان

1- لە ئەمرىكا

ئامىنە ئەسىلىمى

ئەم خانمە ئەمرىكى يە بەرلە موسىلمان بۇونى توندپەۋىڭى بزاڭى ئافرەتانى (فيمينيزم) بۇوه ھەروھا يەكىڭ بۇوه لە كۆمەلەى معەمدانى لە ئۆكلەھۆما. قورئان و صحىحى موسىلىمى خويىندۇتە و دىراسەى كىردووه، ھەروھا پازدە كتىبى ترى دەربارەى ئىسلام خويىندۇتە و بۇ ئەوهى قەناعەت بە عەرەبەكان بىننى بىننە سەر ئايىنى مەسىحى ھەروھا بۇ ئەوهى ئەونەزانە ھەزارە بت پەرنىستانە لە ئاگرى دۆزەخ رىزگار بکات. ئەمپۇ ئەم خاتونە دەلىيەت من زۆر بەختە وەرم كە بۇومەتە موسىلمان ئىسلام ھەموو ژيانمە لىيدانى دلەمە، ئەو خويىنه يە كە لە دەمارەكانم دىۋەچى ئىسلام ھىزمە، ژيانم زۆرخۆشە بەوهى كە موسىلمان بىنى ئىسلام من ھىچ نىم. ئەگەر خوا رووى جوانى خۆى لىم وەركىپەت ناتوانم ھىچى تىرىزىم.

چىرۆكى موسڵمان بۇونى ئامينەخان

ئامينەخان ئاوا چىرۆكى موسڵمان بۇونى خۆى دەگىرپىتەوە:-
 كۆمپيوتهر تۇوشى سەرسامىيەكى چاوه پىنەكراوى كىردىم كاتىك كە
 بۇ وەرگىرن لە كۆلىز كۆمپيوتهر بەھەلە ناومى لە بەشى شانقدا
 دانا بۇو هەرچى داخوازو ويستى خۆم بۇو لە بەشى دىيزاين و پلانى
 شارەكان و شتى پەيوهست بە مندالانهوه بۇو. بەشى شانق واي
 دەخواست كە نواندى زىندىوویي ئەنجام بىدەم ئەمەش بۇمن
 تۆقادىن بۇو، چونكە نەمدەتوانى ھەتا پرسىيار لە پۇل دا بکەم،
 ئەى چۆن بىتوانم لە سەر شانق بۇھىستەم رۇو بەررووى خەلک نمايش
 بکەم، ھاو سەرەكەم پىاۋىكى ھىمەن و ھەستىيار بۇو لەو
 ھەلۋىستەش ھەر وابۇو، پىشىيارى بۇ كىردىم كە لەگەل
 ئۇستادەكەم قسە بکەم، كىشەكەمى بۇ رۇون بکەمەوە وە داواى
 لى بکەم بۇ بەشى دىيزاينى دىمەنى شانقىيى و جلوبەرگ
 بىمگوازىتەوە، ئۇستادەكەم رازى بۇو. لەو تەنگۈزەيە رىزگارى
 كىردىم، بەم جۆرە لە سىشەممە داھاتوو چوومە پۇلەكەوە،
 كاتىك كە چوومە ھۆلى وانە وتنەوە دووبىارە توشى ھىدىمە
 بۇومەوە، چونكە ھۆلەكە پېرىوو لە عەرەب و حوشترەوان. تا
 ئەوسا ھىچ كامىكىيانم نەدىتىبوو بەلام شىتم لە بارەيانەوە

پیستبوو. نەمتوانى بچمە ھۆلەكە چۆن دەتوانم لەشويىنىڭ دابىنيشىم كە پېرى لە مرۇقى ھۆڤانى؟!، پىش ھەموو شتى لەوانەيە ھەندى نەخۆشى ترسناك لەو كەسانە بگرييە وە ھەموو كەسىك دەزانى ئەوانە پىسن بەجۇرئ ناتوانى مەتمانە يان پىن بکەي بۆيە دەرگاي ھۆلەكەم داخست و بەرەو مالەوە گەپامەوە (ئەوسا پانقول و كراسىكى وورىتىنەرى لەپىست دروست كراوم لەبەر دابۇو و پەرداخىكى مەيم لەدەست دابۇو... بەلام ئەوانم لەمە خراپىز دەدىت). كاتىك بەهاوسەرەكەم ووت كە عەرەب لە ھۆلى وانە ووتتەوە كەم دا ھەن، ھەرگىز جارىكى تر ناچمە ئەو ھۆلە ئەويش بەشىوازە ھىمنە لەسەرخۆ كەي وەلامى دامەوە وەبىرى كە من خۆم ھەردەلىم و خواي گەورە لەپشت ھەر مەتىنامەوە كى ھۆيەكى ھەيە لەوانەيە لەسەرمە پىش ئەوهى بپيارى كۆتايى بدهم ھەندى لەو بابهەتە بىر بکەمەوە، ھەروەھا بەبىرى مەتىنامەوە كە من لەم بەشە بەخشىنى خويىندىن ھەيە كە ھەموو پىداويىستى خويىندىن بۇ دادەپۇشى. لەدوو رۇڭى داماتوو نىد لەخودا پارامەوە بۇ ئەوهى بەرەو بىركرىنەوەى سەليم ئاراستەم بکات لەسەر ئەو بنەمايە رۇڭى پىنج شەممە گەپامەوە بۇ ئەو ھۆلە. قەناعەتىكى تەواوم لەلا دروست ببۇو كە خوالەو پۇلەي داناوم بۇ ئەوهى ئەو نەزانە بت پەرستانە لە ئاگرى دۆزەخ رىزگار بکەم. بۇم رۇونكرىنەوە كە ئەوان ھەتا ھەتايى لە ئاگرى دۆزەخ دەسۋىن چونكە ئەوان باوهپيان بە بەمەسيح وەك رىزگاركەرىك

نەھىيناوه. بەپاستى زۆر بەندەدەب بۇون رۆشىنىبرانە
ھەلسوكەوتىيان لەگەل دەكىدم ھەرچەندە بە رىيىمايى يەكانى من
رازى نەدەبۇون. بۇم پۈونكىرىدىنەوە كە مەسيح ئەوانى خۇش
دەۋى و بەسەر خاچەوە مەرد بۇ ئەوهى ئەوان لە گۇناھە كانىيان
رەزگاربىكەت. تەنها ئەوهى لەسەر ئەوان پېيىستە لەناو دلىان ئەمە
وەرگىن و قەبولى بکەن. بەپاستى تا بلىي بە ئەدەب بۇون لەگەل
ئەمەشدا باوهەرى خۆيان نەگۇرى. بۇيە ناچار بۇوم كە كتىبى
ئەوان بخويىنەوە بۇ ئەوهى بۇيان دووپات بکەمەوە كە ئىسلام
ئايىنیكى دروست نىيە، محمدىش خوداوهندىيکى نادروست و درؤىيە.
يەكى لە قوتابىيە كان دانەيەك لە قورئان و پەرتوكىيکى ترى لە¹
بارەي ئىسلام پىدام. لەسەر توىزىنەوە كەى خۆم بەردەوام بۇوم و
دلنىيا بۇوم كە بەزۇوترىن كات ئەو بەلگەيەپېيىستە
دەيدۇزمەوە. دەستم كرد بە خويىندەوەي قورئان و پەرتوكە كە
ھەروەها پازدە كتىبى ترم لە بارەي ئىسلام ھەروەها
فەرمودە كانى "صحيح موسلم" م خويىندەوە. لەپاش ئەمانە
جارىيکى تر قورئانم خويىندەوە. لەو باوهە دابۇوم كە دەتوانم
پىيىمايى ئەوان بکەم ھەر بۇ ئەو ئامانجە نزىكەي سالۇنيوېك لە
لىكۆلىنەوە كەم بەردەوام بۇوم. لەو ماوهەيەدا تۈوشى ھەندى
گرفت بۇوم لەگەل مىرددە كەم. ھەندى گۆرانكارى سانا لەم
لاۋەلا لەناخىمدا پۈويىدابۇو. ئەمانە بەس بۇون بۇ ئەوهى
مىرددە كەم لىيم نىڭەران بىت. ئىمە لىپا ھاتبۇوين كە رۆزانى

ھەینىوشەممە بۇ مەيخانە يان ئاھەنگى سەماکىرىن بچىن، بەلام من مەيلى ئەم شويىنانەم نەمابۇو مىۋىل و ھىمن و ئارامتىر ببوم! ھەرچى مىزدەكەم بۇ زەنى وا چووبۇو كە من پەيوەندىم لەگەل يەكىكى ترەھىيە. ھەر لەسەر ئەۋەزەنە لە مالەوە دەرىكىرىم. ناچار بەخۆم دوومىندالەكەم چۈوينە ئەپارتىمانىكەوە لەۋى ھەر لە تىكۈشان دابۇوم بۇ ئەوهى موسىلمانەكان بىكەمە مەسيحى." لەدەسپىكى لىكۆلىنەوەكەمدا ھەرگىز نەمدەزانى كەشتى لە ئىسلام دەدۇزمەوە كە پىويىستم پىيى بىي يان لە ژيانمدا حەزم لىيى بىي لە ھازرم دانەبۇو كە ئىسلام ژيانم دەگۆربى. باوهەرم وابۇو كە كەس ناشىت دىلم پېپكات لەئاسوودەبىي و خۆشەويىsti و بەھۆيەوە ئاشتى بدۇزمەوە". رۇزىك گويم لە تەقەى دەرگاكەم بۇو، كە دەرگام كردەوە پياوىكىم بە كراسىكى سپى درىڭى نووستنەوە بىيى. سەريشى مەندىلەنلىكى سۇرۇسىپى داپۇشراپۇو سىپياوى تر بەھەمان شىۋازى جلهوە ياوەرى پياوه كەي يەكەميان دەكىرد (ئەوە يەكەم جاربۇو ئەوانە بە جلى مىالى و كەلتورى خۆيان بېيىنم) پەيدابۇونى ئەوانە بەو جلهوە لە بەر دەرگاكەم بەتهواوى بىزازى كىرىم. لەدى خۆمدا وتم ئەوانە من بەچ ئافره تىك تىدەگەن؟! ئەوانە دەبىي كەرامەت و رىزيان نەبىت؟! تو بەس لەھىدمەكەم پامىنە! بەراستى ھىدمە گىرمى كاتى پياوه سەرپۇش لەسەرەكە پىيى وتم كە ئەو وا تىكەيشتۇوە كە من دەمەۋى ئىبىمە موسىلمان! كە گويم لەوقسىيە بۇو

ده سبەجى وەلام دايە وە: نە خىر نامەوى بىمە موسڵمان. من مەسيحىم. بەلام ئەگەر كاتت هەبى، من هەندى پرسيارم ھەيە. ئەو پياوه شىخ عبدالعزىز بۇو، بۆ پرسياره كانم ۋانىكى بۆ دياركىدم. جەنابى شىخ زۇر بە ئارام بۇو. لەھەر پرسيارىك كە دەمکرد و تۈويىشى لەگەل دەكىدم. ھەرگىز واى پيشان نەدەدا كە من كەمزىرو لاوازم ياخود پرسياره كانم ھىچ و پۈوچن. پرسيارىلىكىدم ئاخۇ من باوهەرم بە خوايەتى تاكوتەنيا ھەيە. و تم بەلى: ھەر دەھەرەها پرسيارىلىكىدم ئايا باوهەرم وايە كە محمد پىغەمبەرى خودايە؟ و تم بەلى. و تى كەواتە تو موسڵمانى ئىستا. گەنگەشم لەگەل جەنابى شىخ كردو پىيم و ت من مەسيحىم من تەنها دەموىست لە ئىسلام بگەم نەك بىمە موسڵمان (لەناخى خۆمدا لەگەل دەرۈونى خۆم دەدۋام: من ناتوانم بىمە موسڵمان چونكە لەلايەك ئەمريكيم! لەلايەكى تريش سپى پىستم! ئەو بۇومى هاوسمەركەم چى دەلى؟! ئەگەر بۇومە موسڵمان دەبى لە پياوه كەم جىا بىمە وە بهەش تەواوى خانە وادە كەم تەرتۇ وىران دەبىت!) لە گفتوكۇكەمان بەردەۋام بۇوين. لەپاشان بۆي رۇونكردىمەوە كە گەيىشتىن بە زانست و دەرك كردن بەها رۆحىيەكان وەك سەركەوتىن بە سەرپايدەكانى قادرمه (پەيژە) وايە. و تى ئەگەر قادرمه يەك سەركەويت و ھەولتدا ھەندى پەيژە پىكەوە بېرى چاوهەرىي كەوتىن بە! و تى شايەتمان تەنيا پلەي يەكەمى پەيژە و ھېچى تر. دەبۇو لەگەل يەك گفتوكۇي زىاتر

بکەین. لەپاشان لە ئىوارەت يازدەتى ئايارى ۱۹۷۷ شەھادەم
 هىننا! بەلام هەندى شت مابۇو كە نەمدەتوانى قەبۇلىان بکەم.
 ئەوه سروشتى من بۇو بۇ ئەوهى تەواو لەگەل خۆم و غەيرى خۆم
 راستىگە بە... ئەوها خۆم لە هەندى پەيوەست بۇون
 بوارد. وتم: "شايەتى دەدەم كە هيچ خواوهندىك نى يە بىچگە لە
 خودا هەروهەا محمد پەيامبەرئى خوايى بەلام سەرم داناپۆشىم و
 ئەگەر پياوه كەم ژنىكى تر بىننى، ئەوا ..... لەۋى گۈيىم
 لەھەندى برايان بۇو كە بەو رايەم پىرتەبۇلەكىان لىۋەھات، بەلام
 شىيخ عبدالعزىز بىيىدەنگى كىرىدىن. لەدوايى زانىم كە شىيخ بەو
 برايانەت وتووه كە لەبارەت ئەو دوو بابهتەوه هەرگىز گفتۇگۆم
 لەگەلدا نەكەن، چونكە جەنابى شىيخ دلىنيابۇو كە من دەگەمە
 تىيگەيشتنى راستەقىنه. وتنى شايەتمان بەپاستى بنەماو
 شەنگىستىكى توندبوولە پەيژەتى مەعرىفەتى رۆحى و نزىك
 بۇونەوه لەخوا، بەلام بەرز بۇونەوه كە ھىۋاش بۇو! جەنابى شىيخ
 هەر لەسەردانم بەردەۋام بۇو وەلامى پرسىيارەكانى
 دەدامەوه. خوايى گەورە پاداشتى خىرى بىداتەوه لەو هەموو
 ئارام و لىپۇرددەيى يە. هەرگىز جارىك لە جاران لۆمەتى نەكىرىدم
 هەرگىز بە پرسىيارەكانم سەرگەران نەبۇو. بەچاوىكى كەم
 تەماشى پرسىيارەكانى نەدەكىرىدم هەتا ئەگەر پرسىيارەكان
 گەمژەتى و هيچ و پوچيان پىوه ديارىتى! هەموو پرسىيارىكى
 بەریزەوه وەردەگرت. دەيىوت پرسىيارى ئەحمەق و گەمژە ئەوه يە

که مرۆڤ هیچ پرسیار نه کات (پرته پرتیکی کرد و تى دا پیره م ئوها لیزراهاتبوو). جەنابى شیخ بۇی پوونکردمەوه کە خواى تاکو تەنیا داوانان لىدەکات کە بەدواى زانست بکەوین هەر شتیکی بۇ رۇون دەکردمەوه وەك پشکوفتنى گول وابۇو کە پەك لەدوا پەلکە کانى دەکرانەوه کە تا دەگەيشتە ئەپەرى تەواوى. کاتىن کە پىم دەوت من بەھەندى مەسەله رازى نىم هەرنزو لەھۆکارى رازى نەبۇونەکەمى دەپرسى ھەمېشە پىيى دەوتە من تاپادەيەك لەسەر ھەقەم. بەمە دەيويىست فىرم بکات کە چۈن لەھەموو پۇيکەوه تەماشاي لای قوولى شتەکە بکەم بۇ ئەوهى بگەم تىگەيشتنىكى تەواو. سوپاس بۇ خوا! لەماوهى سالانى فيرّبۇونم مامۆستايىه کى نۇرم ھەبۇو. ھەريەکەو خاوهن پىپۇرى خۆى بۇو. ھەريەکە خاسلەتى تايىھەتى ھەبۇو. سوپاسى ھەريەکەيان دەکەم. ھەروەها سوپاسىيان دەکەم بەو زانستەی کە پىيان بەخشىم. ھەموو مامۆستايىه کانم يارمەتىان دام بۇ ئەوهى پەرە بەخۆم بىدەم و ئىسلام زىاتر خۆش بۇي. ھەرچەند مەعرىفەتم زىادى دەکرد گۇرانكارى لە دەروونمدا پوونتر دەبۇو. لەسالى يەکەم بالاپۇشىم پەيپەو كرد. شتەکان بەشىوهى سروشتى پىرەوی خۆيان دەگرت گۇرانەکان پەيوهىست بۇون بەرپادەي مەعرىفەت و تىگەيشتنم ھەتا ئەوهام لىھات لەکاتىكى گونجاودا پالپشتى فەرەزنىم كرد. وتم مادام خواى گەورە رىئى بەو مەسەلەيە داوه بىڭومان خىرەت لەمەدا ھەيە.

ئايدى ۱-۸ سورەتى الاعلى ﴿سبح الاسم ربك الاعلى﴾ الذى خلق فسوى * والذى قدر فھدى * والذى أخرج المرعى * فجعله غثاءً أحوى * سنقرئك فلا تنسى * الا ما شاء الله انه يعلم الجھر وما يخفى * ونيسرك لليسرى ﴿

ئەي پىغەمبەر: خوداي تو دنیاي خولقاندو راستى كرد. ھەر ئەوبۇ ھەرشتى ئەندازەي داناوه و رىنمويى دەكا. ئەو لەوھەرگەي خستەپۇ و كردىيە شىنى ئامال رەش و پۇش. ئەوهى پىتىدەخويىن، ئىتىر لەبىرت ناجى مەگەر شتى خوا حەزبکان ھەر ئەو ئاگادارە بەشتى ئاشكراو پەنهان پېڭاشت بۇ ئاسان دەكەين. قورئان لە خوايدى تاك و تەنیاىي بەدىھىنەری بونەوەر دەدۋى ئەروەها وەسفى ئەو شىۋاژە سەرنج راکىشە دەكا كە خواي كەورە جىھانى لەسەر رىكخستۇوە. ئەم قورئانە وەلامى ھەموو پرسىيارىكى لە خۆ گرتۇوە.

(ھەرچى لە ئاسمانەكان و زەمیندا ھەن تەسبىھى خودا دەكەن ھەر خوا خۆى بەدەسەلات و كارزانە...)

سورەتى الشرح ئايدى ۶-۱ ((أَلْمَ نَشَرَ صَدْرَكَ وَوَضَعَنَا عَنْكَ وَذِكْرَ الَّذِي أَنْقَضَى ظَهِيرَكَ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَ فَإِنْ مَعَ الْعَسْرِ يُسْرًا إِنْ مَعَ الْعَسْرِ يُسْرًا))

كورئان لە ھەموو لايەنەكانى بونەوەر دواوه. پېڭەي پۈونى سەركەوتى ئاشكراكىردووە. قورئان خۆى لە خۆيدا نەخشەي لېبوردنە، رىبەرى ژيانە! "ئەوه نزىكەي بىست و چوار سالە

بۇمەتە مۇسلمان. مۇسلمانبۇونەكەم نۇرىبەي ئەندامانى خانەوادەكەمى نىگەران و ھەراسان كرد. كاردانەوەكەيان لەبەرامبەرم نۇد تۇندبۇو بەجۇرى ھەتا يەكىكىان ھەولىدا بىكۈزى! بەلام لەپاشان كە ئىسلام لەزىانى خۆم پىادەكەل ئىسلام زىام... ئەو رەفتارو گوفتارە ئىسلامىيەم وايىرد نۇرىبەي ئەندامانى خانەوەدا كەم بىنە مۇسلمان". من و پياوهكەم يەكتىمان زۆر خۆشىدەویست. ئەو خۆشەویستىيەمان ھەر درىزەي ھەبوو ھەتا كەوتىمە دىراسەكىدىنى ئىسلام! ھەردووكمان لە ماوەيەدا ھەندى گرفتمان تۇوش بۇو. پياوهكەم دەيدىت كە من رەفتارو گوفتارم گۆراوه و نەيدەزانى چى لە پشتەوەي ئەو سا گۆرانىيە. ھەردووكمان نەماندەزانى ئەوه چىيە پۇودەدات ئەوسا ھەتا خودى خۆيىش دەركم بەوه نەدەكەد كە من گۆرابم. پياوهكەم زەنى وابۇو كە تەنيا ھەبۇونى پياويىكى تىرلەزىان لەپشتى ئەو گۆرانىيە. پىش ھەموو شتى تەنيا ھەبۇونى پياويىكى تىر دەتوانى والەزىيىك بکات دىنى خۆى بگۆرى! ئەو نەيتوانى بە بەلگە ئەو پياوه وەھمىيە بىۋىزىتەوە.. بەلام نەزەرى ھەروابۇ دەبى ئەو پياوه ھەربۇونى ھەبى! ئەو مىملانى و وەھم جىابۇونەوەيەكى ناخۆشى لېكەوتەوە. وىرپاي تەلاقىش دادگاي وىلايەتەكەم بىپارىدا كە دىئنېكى دەرەوەي داب و نەريتى ئەمرىكى كارىگەرېكى نىگەتىقى لەمەرگەشەي مەنداڭەكانم دەبىت، بەو پاساوه نەك ھەرلە پياوهكەم، بەلکو لە بەخىوكردن و

په روهرده کردنی هه ردوو مندالله که شم بیبه ریان کردم. له دانیشتني ته لاقمدا دادگا نیوسه عاتیکی دامن بؤ ئوهی بیر بکه مه وه. یان واژ له ئیسلام بیئنم له گه ل هه ردوو کوره که م بژیم یان واژ له هه ردوو کوره که م بیئنم و له گه ل دینه نوییه که م بژیم؟ به راستی هیوژابووم، هیدمه گرتبوومی: سه باره ت به خۆمەوه هیچ چاره سه ریکم له لا نه بwoo. له دلی خۆمدا گوتم ئه گه ر خۆم به ری بکه م له دینه که م ئه وا به شیوه یه کی ناراسته و خۆ و امندالله کانم فیردە که م که فیلباز ده ربچن. له پیناو ئه مه دا پیویست ناکات ئوهی له دلما دایه نکولی لیبکه م. نه مدە تواني نه ئه وسا خۆم له خوا به ری بکه م نه هه ر کاتیکی تر بؤیه ناچاریووم به جۆری له خوا پارامەوه که پیشتر به هیچ جۆری ئه وها نه پارابوومەوه. پاش ته واوبوونی نیوسه عاته که بۆم ده رکه وت که هیچ شوین بؤ مندالله کانم له بن سیبە ری خوا ئامینتر نیه. ئه گه ر لیزه خۆم له خوا به ری کرد، ئه وا له داهاتوو قه ت په رجويک نادۆزمەوه که له گه ل خوابن باوه ر به خوا بیئن. له سه ر ئه و بنه ما يه به دادگام و ت: هه ردوو کوره که م ته سليم به خودا ده که م به خوایان ده سپیرم ئه مه ش هه ر گیز ئه وه ناگه یه نی که من ئه وانم قه بول نه بئی یان ره دیان بکه مه وه! دادگام به جیهیشت و ده مزانی که ژیان به بئی مندالله کانم زقر دژوارو مه حاله. دلم خوینی لیده هات، به لام له گه ل ئه وه شدا ده مزانی که بپیاره که م دروست و موسلمانانه بووه. به راستی دلدانه وه یه کی زقدم له ئایه تی کورسی دۆزیه وه

(سوره تى البقرة ئايەتى: ٢٥٥) . ئەوهى بەسەرم هات پالى پىوهنام كە رووبكەمه ناوه پىزىزەكانى خواى گەورەو جوانى هەريەكىكىان بىزىزەوه. بىبەرىيىردن لە پەروەردەكىدىنى هەردوو مندالەكەم جىابۇونەوه لە مىرەكەم تەنیا گرفتم نەبوون.

تەواوى خانەوادەكەم بەو دىن گۈپىنەى من رازىنەبوون. زىربەي ئەندامەكانى خانەوادەكەم حاشايانلىكىردىم. دايىكم قەناعەتى وابۇو كە هەموو مەسىلەكە پەيوەستە بەكاتەوه زۇو بەسەر دەچى. هەرجى خوشكم بۇو كە خۆى خەبىرى تەندىروستى عەقل بۇو، گەيشت بۇو يەقىن كە من عەقلى خۆم لەدەست داوه، بۆيە دەبى لە نەخۆشخانەى دەرونى بخەوم.. هەلۋىستى باوکم لە هەمووان توندتر بۇو. ئەو باوهېرى وابۇو كەوا پىويىستە بىمکۈن پىش ئەوهى زىتىر لەو دۆزەخە قوول بىمەوه. لەناكاو خۆم بەبى مىرە خانەوادە دىتەوه! دەبى چىتىر چاوهېرىم بىكەت؟ لەسالى يەكەم زىربەي براادەرەكانم خۆيانلىدۇر گرتىم خۆشم مىچ مىزاشى خۆش مەشرەبىم نەمابۇو. نەدەچۈومە ئاهەنگەكان و باپەكان هەروەها گىرنگىم بە دۆزىنەوهى براادەر نەدەدا. (خەلک دەيىت ئەوه چىنلىكى رەزا قورسە تەنیا ئەو كتىبە (قورئان) دەخويىنېتەوه و لەئىسلام دەدوى!) ئەوسا زانىارىيەكى ئەوهام نەبوو يارمەتىيان بىدەم و تىيان بگەيەنم كە ئىسلام چەند بەرزە كارەكەم، لەپاش لەدەست دانى پىياو، مندال و ھاوارپىكىانم، شتىكى تر بۇو كە لەدەستمدا. وىرای ئەوهى كە نزىكەي هەموو خەلاتىكەم

ده برد، وه له بواری پسپوریه که مدا هه رو ها که سیکی جدی بoom
 له کاره که مدا هه رو ها به کاره که م پاره یه کی نقدم بـو په یدا
 ده کردن به لام ئه و روزه هی حیجابم - بالاپوش - پوشی له کاره که م
 ده ریان کردم! سه ره نجام بـی خیزان و براده رو کار مامه وه. خاتو
 ئه سلیمی له باره هی حیجابه وه ده لیت: "ئه م حیجابه به راشکاوی
 بـخه لک راده گه یه نـی من ئه و ئافره ته نـیم پـیم رابویـن. ئه م
 حیجابه من وه ک مرؤـفـیـکـی عـاقـلـ و ژـیرـ پـیـشـانـدـهـ دـاتـ وـاـمـلـیـدـهـ کـاـ کـهـ
 بـراـنـمـ منـ هـهـرـ تـهـنـهاـ جـهـسـتـهـ یـهـ کـنـیـمـ. حـیـجـابـ هـهـرـگـیـزـ
 سـهـرـکـوتـکـرـدـنـ وـ چـهـوـسـانـدـنـ وـهـ نـاـگـهـ یـهـ نـیـ بـوـیـهـ دـاـواـ دـهـ کـهـ مـ خـهـمـیـ
 ئـیـمـهـیـ حـیـجـابـ پـوـشـتـانـ نـهـ بـیـ". لـهـ نـیـوـ ئـهـ وـهـ مـوـ تـارـیـهـ نـوـتـهـ کـهـ دـاـ،
 دـاـپـیـرـهـ مـ یـهـ کـهـ مـ رـوـنـاـکـیـ بـوـوـ بـاوـهـشـیـ بـوـ کـرـدـمـهـ وـهـ. ئـایـ چـ
 نـوـیـیـهـ کـهـیـ منـ رـازـیـ بـوـوـ بـاوـهـشـیـ بـوـ کـرـدـمـهـ وـهـ. ئـایـ چـ
 ئـاـسـوـدـهـ یـهـ کـیـ چـاـوـهـ رـیـنـهـ کـرـاـوـ بـوـوـ!ـ. دـهـ مـزـانـیـ کـهـ دـاـپـیـرـهـ مـ کـهـ سـیـکـیـ
 بـهـهـوـشـ وـ بـهـ حـیـکـمـهـ تـهـ، بـهـ لـامـ نـهـ مـدـهـ زـانـیـ تـاـ ئـهـ وـ ئـاستـهـ بـیـتـ. لـهـ پـاـشـ
 مـوـسـلـمـانـ بـوـوـنـیـ بـهـ ماـوـهـ یـهـ کـیـ نـقـرـ کـهـ مـ کـوـچـیـ دـوـایـیـ کـرـدـ بـهـ رـاستـیـ
 مـرـؤـفـیـکـیـ بـهـ خـتـهـ وـهـ روـ بـهـ خـتـ بـوـوـ. ئـهـ وـهـ رـوزـهـیـ شـایـهـ تـمانـیـ هـیـنـاـ
 هـهـ مـوـوـ گـوـنـاهـهـ کـانـیـ سـرـانـهـ وـهـ، بـهـ لـامـ کـرـدـهـ وـهـ چـاـکـهـ کـانـیـ بـوـمـایـهـ وـهـ.
 ئـهـ وـهـ پـیـرـهـ ژـنـیـکـیـ ئـاـخـیـرـ خـیـرـبـیـوـوـ، شـیـمـانـهـیـ ئـهـ وـهـ دـهـ کـرـیـ کـهـ "نـامـهـیـ"
 چـاـکـهـ کـانـیـ "قـورـسـ بنـ، چـونـکـهـ پـاـشـ مـوـسـلـمـانـبـوـوـنـیـ بـهـ ماـوـهـ یـهـ کـیـ
 نـقـرـ کـهـ مـ گـهـیـشـتـهـ خـوـایـ خـوـیـ. بـهـ رـاستـیـ دـلـمـ بـهـ مـهـ ئـاـسـوـودـهـ بـوـوـ.
 پـاـشـ ئـهـ وـهـیـ زـانـیـارـیـمـ دـهـ بـارـهـیـ ئـیـسـلـامـ زـیـاتـرـبـیـوـوـ هـهـ روـهـ هـاـ

شيانىش زياتربۇو بۇ ئەوهى وەلامى پرسىيارە كان بىدەمەوە. لەو ماوهىيەدا زۆر كۆرانكارى رووياندا، بەلام ئەو كۆرانكاريانە لەناخى خۆمدا روویدا وەك كەسىك ئەوانە كارىگەرى مەزنيان ھەبوو. پاش چەند سالىك لە موسىلمانبۇونم، دايىكم پەيوەندى پىۋەكىدەم پىّى وتم نازانم "ئىسلام" چىيە؟ بەلام ھيوادارم كە لەگەل ئەو دينە بىت. ئەو شتانەي خۆشدەويىستان كە ئىسلام بۇمى كردووە. پاش دووسال لەو پەيوەندىيە جارىكى تر پەيوەندى پىۋەكىدەمەوە لىنى پرسىم: چ لەسەر مرۆڤ پىۋىستە (بىكا يان بىلى) بۇ ئەوهى بىتە موسىلمان؟ وتم تەنبا لەسەرييەتى باوهېرى بە (لا إله إلا الله محمد رسول الله) ھەبىت. لەوەلامدا وتى چ گەمزەيەك ئەمە نازانى! دووبارە پرسى كە ئەو مرۆڤە چى لەسەرە بىكا ھەمان زانىارى جارى پىشۇوم پىڭوتەوە. لەوەلامدا وتى: وادەكەم بەس ئىستا بەباوكت مەلى. دايىكم نەيدەزانى كە باوکم چەند ھەفتەيەك پىش ئەو بۇتە موسىلمان. باوکم (كە دەيويىست بىڭۈزى) نزىكەي دوو مانگىكە موسىلمان بۇوە. ھەروەها خوشكەكەم كە پىسپۇرى تەندروستى عەقلى يە، پىّى وتم كە تۆلە ھەموو كەسى "ئازادىخواز" ترى كە تائىستا من ناسى بىم. ئەو وتهىيە بۇ من جوانترین ستايىش بۇوە. لەجياتى ئەوهى پىتىان بلىم كە چەند كەس لەسەردەستم موسىلمان بۇو لىمگەرپىن با خاكيانە پىتىان بلىم كە ھەموو سالىك ئەندامەكانى خانە وادەكەم يەك لەدواي يەك موسىلمان دەبن. بەراستى بەو ھەوالە زۆر ئاسوودە بۇوم كە بىرای

ئازىزم پىشەوا كىزد پىيى راگەياندم لەبارەي مىردى پىشۈوم.
پىشەوا كىزد پىيى وتم كە پياوهكەم شايەتمانى هيئناوه. كاتىن
كىزد لىي پرسىوھ كە بۆچى موسىلمان بۇوه. لەوەلامدا وتوىھتى
كە ئەمادەي شازدە سال چاودىرى منى كردووه دەيھۋى
كەكەي هەمان ئەم دينەي ھەبى كە ئەم باوهپى پىيىه. پياوهكەم
لەگەل كىزد هاتەلام بۆ ئەوهى لىي بىورم لەوهى بەسەرى
يىناوم، بەلام خۆم ماوهىيەكى زۆربۇو لىيخۇش ببۇوم.

لەكاتىكدا كە ئەم كتابەم دەنۇوسى (ويتنى - كورە
گەورەكەم) پىيى وتم كە ئەويش دەيھۋى بېيتە موسىلمان و
لەكۆبۇونەوهى ISNA شايەتمانى خۆى رادەگەيەنى. ئەم ئىستا
ھەرچى لە توانى دابىت دەيکات بۆ ئەوهى زىاتر لە ئىسلام
نېرىت. بەراسلى خوا دلوقان و مىھرەبانە. پاش ئەم دەمۇ سالە
بە وانە كانم دەربارەي ئىسلام زۆر ناسراو بۇومە. زۆرىيە
گۈيگەكانم بۇونەتە موسىلمان. تەناھى دەرروونىم رۇذ بەرۇذ
لە زىيادبۇون دايە. ئەم رادە ئارامىيە دەرروونىيە پەيوەستە بەرادە
زىيادبۇنى زانىيارى و مەتمانەم بە حىكمەتى خوداي گەورە.
لەمېئۇرى موسىلمان بۇونمدا تەواو دەركم بەوه كردووه كە خوداي
كەورە هەرتەنها دروستكەرى من نىھەو بەس بەلگۇ
خۆشەويىسترىن بىرادەرىشىمە. چاك دەزانم كە خوابى گەورە
لەرددەم لەگەلم دايە و ھەرگىز فەرامۆشىم ناکات. ھەرمەنگاۋىك
بەرە و پۇوى بچم ئەم دە ھەنگاۋ بەرە و من دېت. ئاي چ

زانیاریه کی سه رنج راکیشە" بە راستی خودا تاقی کردمەوە وەك چۆن بە لێنی دابوو ھە روھا زۆر لەوە زیاتری پى بە خشیم، كە چاوھرپی بوم". پیش چەند سالیک پزیشکە کان پییان راگە ياندە كە تۈوشى شىرپە نجە هاتووم. نە خۆشىيە كەم لە قۇناغە كانى كۆتايى دايە چاك بۇونەوەم زۆر دژوارو مەحالە، بۆيە داوايان لېكىدم كە خۆم بۆ مەرگى خۆم ئامادە بکەم. ھە روھا بۆيان پۇونكرىدمەوە كە چۆن نە خۆشىيە كەم پەره دەسەنی و ھەموو گیانم دە تەنیتە وە لەوانە يە تەنیا ھەر سالیکم تەمەن مابىت. لە دەسپىكدا نىگەران و ھەراسان بوم سەبارەت بە ھەردوو كورپە كەم بە تايىبەتى كورپە گچە كەم. كى ئاگاى لىدە بن؟ بەلام دە رۇون پۇخاوىش نە بوم چونكە ھەموومان دە مرین دلىام ئە و ئىشەي دە يچىزم، بەرە كاتىش لە خۆ دەگرى لە دەمە برادەرىكى باشى خۆم كەناوى كەريم موسەوى بۇ وە بىرھاتە وە. كاکە كەريم تەمەنی تەنیا بىست سال بۇ وە بە شىرپە نجە مەرد. ماوهىيە كى كەم پیش مردىنى پىيى گوتە بە راستی خودا پەرە روھەر دگارىكى مىھرە بانە، ئەو ئازارىكى جەستە يى ئە وھاى ھە بۇ باوهەر ناکەي، بەلام لە گەل ئەو ھەموو ئىش و ئازارە بە خۆشە ويستى خودا دەگەشايە وە ئەو پىيىوتە كە خودا دە يە وى بە كتابى پاك و بى گوناھ بەرە و ئاسمان بەرز بىمە وە. ئە زمونى مردىنى كاکە كەريمى براي دينى فيرى خۆشە ويستى خواو مىھرە بانىيە كەيى كردم. ئەمە مەسەلە يەك بۇو ھىشتا كەس كەنگەشەي نە كردووھ ئەو

مەسەلەبە خۆشەویستى خودايە! . چاوه روانىيە كەم نۇرى نەكىشا
 كە خودايى گەورە وەبەر نىعەتى خۆى دام. ئەو بىرادەرانەي كە
 خۆشيان دەويىستم لە هەموو شويىنېكە وە هاتنەلام. هەروەها
 خواى گەورە نىعەتى چۈونە حەجى پىن بەخشىم. لە حەج
 فيرىيۇوم كە بۇ خۆم چەند گرنگە بەشدارى لە "حەقىقەتى
 ئىسلام" بىكەم لە گەلەنەر كەسى. لەلام گرنگ نىھە خەلک لە
 مۇسلمان و غەيرە مۇسلمان لە گەلەنەر كەسى. لەلام گرنگ نىھە خەلک لە
 لەلام گرنگ نىھە خەلکى خۆشمى دەۋى يان رقى لىئىمە ئەوھى
 لەلام گرنگە تەنباو تەنبا خۆشەویستى و چاكەي خودايە. ئەوھى
 من پىّويسىم پىنەتى تەنبا خۆشەویستى خودايە. لە گەلەن
 ئەمەشدا بۇم دەركەوت خەلک ھەتادەھات ھەر خۆشيان
 دەويىستم. بەبىن ھۆيەكى بۇون نۇر بەمە دىلم خۆش بۇو. لە
 شويىنېكى قورئاندا خويىندومەتەوە ئەگەر خودا تۆى خۆش ويست
 ئەوا لا خەلک دەكەت تۆيان خۆشبوئى. من خۆم شايەنى ئەو
 هەموو خۆشەویستىيە نىم. ئەمە ئەو دەگەيەنى كە ئەو
 خۆشەویستى يە بەھەرە و خەلاتىكى ترى خودا بۇو. "الله اکبر رب
 اغفرلى خطيئتى وجھلى و اسرافى في امرى كله. وما انت اعلم به
 مني. اللهم اغفرلى خطايايى و عمدى وجھلى و هزلى وكل ذلك
 عندي. اللهم اغفرلى ما قدمت وما اخترت وما اسررت وما اعلنت.
 انت المقدم. وانت المؤخر. وانت على كل شيء قادر".

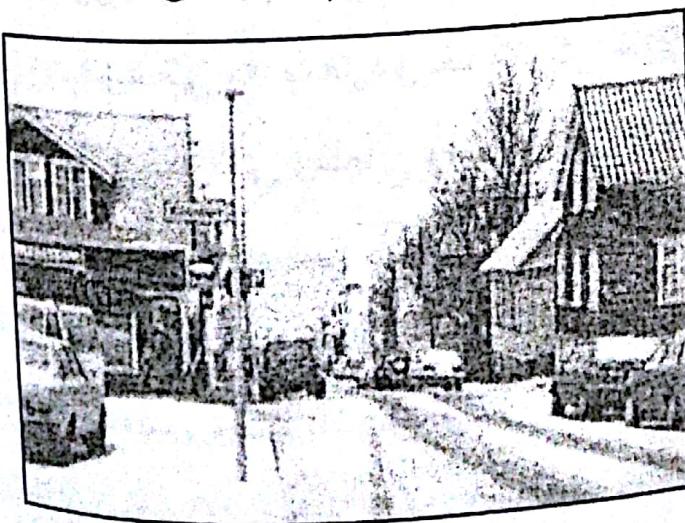
٢- لە ئایسلەندە

ئانا لىندا تروستادو تىر

٢٠٠٤/٥/١١

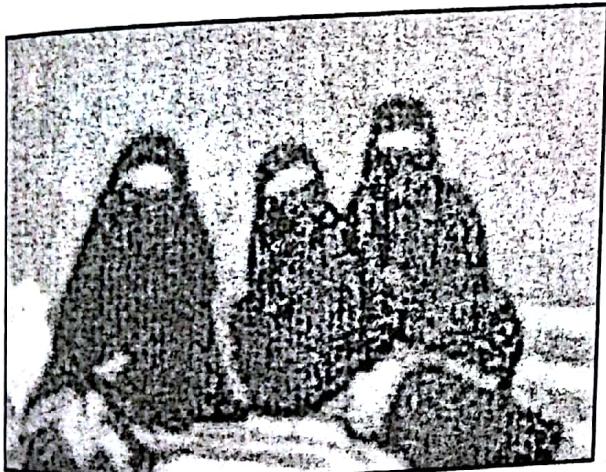
سەرگۈزشتەكەم لە سەرەتاوە دەگىپمەوە. لە سالى ١٩٦٦ لە شارقچىكەي (Reykjavik) ئايسلەندە لە دايىك و باوكىكى ئايسلەندى و دانىماركى لە دايىك بۇومە. لە كەنيسەي لۆسەرى تەعمىد (لە ئاواھەلىكىشراوم) كراوم. خانە وادەكەم بە رەۋقان كوفەرى كەنەدا چۈن. لە ويىش كە هيىشتا هەر ساوابۇوم چۈويىنە نېويۆرك. لە تەمەنى شازىدە سالى قۇناغى دواناوهندىم تەواوكىد. بپوانامەي زانكۆيىم لە زانكۆي (Mc Gill) ئى مۇنتريالي كەنەدا بە دەست ھىئا. لە وساوه دەستم بە گەشت بە دەورەي جىهان كرد. خەرىكى كاروھەرۇما خەرىكى خويىندىن بۇوم. لە سالى ١٩٩٠ وە دانىمارك بۆتە بنكەي كەشتە كانم بۇوه.

لە سالى ١٩٩٧ كاتى ئەقاھىرە خەرىكى خويىندى زمانى عەرەبى بۇوم كچە

هاورئىيەكى ئىنگليزىم كە ئەو يش مەسيحى بۇو، دانەيەك لە "پەرتوكى پىرۇزى بە ھەردوو بەشى پەيمانى كۆن و پەيمانى نوى پىدام. بەمە دلخۇشبووم، چونكە زۆرم پىخوشبوو كە بىزانم ئەو كتابه چى تىدايە. دەركم بەوهى كە ئاسان نىھە بەخۆم بلىم مەسيحى بىئەوهى دىراسەيەكى تەواوى ئەو كتابه بىكەم. سالى ۱۹۹۸ كاتى لە زانكۆي دىمەشق دەمخويىند كتىبى پىرۇزم لە بەرگەوە بۇ بەرگ خويىندەوهە تىبىينىيەكانم لە سەر ئەو كتابه تۆماركىد. كە لە خويىندەوهى تەواو بۇوم بۇم دەركەوت كە ھەقدۈزىيەكى گەورەو زۆرمەسەلە كە من لەگەلى ناسازىم وەك وىتەي خواو وىنهى ئافرهت لە پەيمانى كۆندا ھەيە بىيىجگە لەو مەسەلانەي كە (پۇل)لە پەيمانى نوى نووسىيويەتى، كاتىك لەبارەي پياوه لە خوا ترسەكانم (پىغەمبەرەكان) خويىندەوه وەك (نوح، لوت، داود، ئەوانى تر) وام ليھات رىزىيانم لەلا نەمىنى بەلام لە پەيمانى كۆن (موسا)م خۆشەويسىت و پىرى مندە ھۆش بۇوم وەھەمان شتىشم دەربارەي (عىسى) لە پەيمانى نوىدا لەلا دروست بۇو كاتى كە تەوراتم دەخويىندەوه زۆرم ھەولدا تەواوى تەلمۇدى جولەكە پەيدابكەم بەلام رەنج بەخەساربۇوم ھەردەم گوئىم لى دەبۇو كە جولەكەكان (بىيىجگە لە چاكە كانيان) دان بەو كەسانە نانىن كە باوهەريان بە جولەكايەتى ھەيە. ھەروەها بۇم دەركەوت كە زۆربەي جولەكە بەلام ھەموويان نا زايىنەن و پالپشتى ئىسرائىل دەكەن. خۆم تارادەيەكى نىقدىزى زايىنە

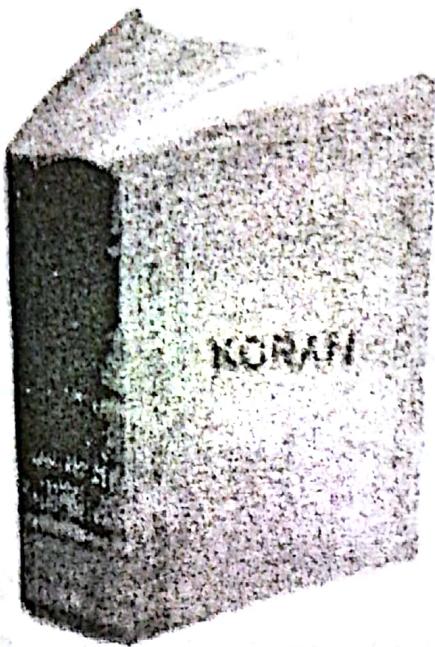
بووم هەروهە دژ بە ئىسراييل بووم و لايەنگرى فەلەستينىيە کان بووم. بەدواي ئاينىڭ دەگەرەم كە ئەو كەسەئى باوهەرپى پىيەتى قەبۇلى بکات. لەدەرگاى "بوزىيەت" م دا بەلام بۆم دەركەوت كە ئەو دينه بۆ من گونجاو نىيە و بە كەلکى من نايەت، چۈنكى بوزىيە کان باوهەرپىان بە خودا نىيە. هەرچى خۆم باوهەرپىكى بەھىزم بە خوا هەيە. لەگەل ئەمەشدا بوزىيەت لەوەدا بەسۇدە چۈنكى پىيگايىه كى بەدىلە بۆ ژيان. خۆم و دايىكم وا لىرەما تبۇوين كفتوكىز لەبارەي زۇر لە رايەكانى ھندۇسيەت بکەين لەسەر ئەو بنەمايە من خۆم زۇر گرنگىم پى دەدا، سەبارەت بە خۆم، ھندۇسيەت زۇر خوداوهندى ھەيە.

بۆيە من ناتوانم ئەم
دينه قبول بکەم. لەمەش
زياتر ناتوانىت بېيتە يەكىن
لە پەيرەوکەرانى ئەم
دينه. كاتى كورپەكەم

لەتشرينى يەكەمى ۲۰۰۱ بۇو بەناوى (ئەندرييە عومەر)، پرسپياريانلى كىردىم كە تعميدى دەكەى وتم نەخىر چۈنكە مەستم كرد
مندالىيىكى بىن تاوان بىگومان لە ئاسمان تعميد بىرى يان نەكىن
رىيىزى لى دەگىرىنى هەر چۈنلىك بى، چۈن دەتوانم بە مەسىحى
دابىنیم لە كاتىك خۆم بە ئىماندارىيىكى مەسىحى دانانىم ئەگەر
خوشم بە مەسىحى لەدایك بىم و پەروھەشم مەسىحى بى

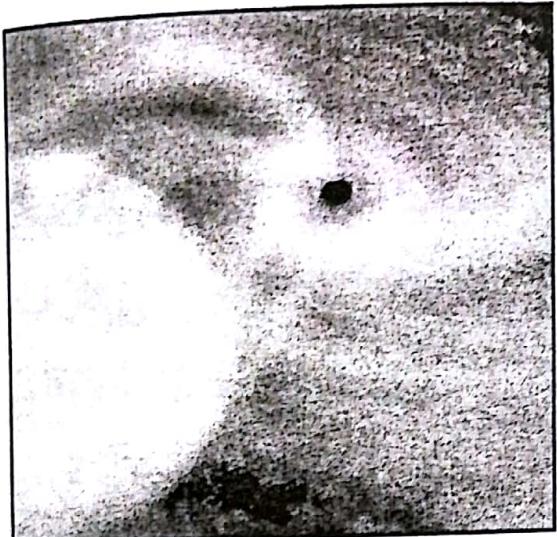
له پاستیدا باوه‌رم به (ثالوث) سیانی و به (مه‌ریه‌م) که دایکی خودابی و مه‌سیح که کوبی خوابی به مردنی مه‌سیح بوقئه‌وهی نیمه له گوناخ پاک بکاته‌وه نه‌بwoo، هه‌روه‌ها باوه‌رم بهو یه‌سوغه‌ش نه‌بwoo که له‌سهر خاچ به ئارامی هاواری کردبی (خوایه... خوایه). بوقئه‌جیت هیشتم یان پشت گویت خستم، چونکه یه‌سوغ ده‌یزانی که خوائه‌وهی ناردوروه که په‌یامیک بگه‌یه‌نی، وا په‌روه‌رده و ته‌لقین درابووم که یه‌کن له هه‌ره دژو توندہ‌کانی دژی موسلمانان و ئیسلام بم، به‌پاستی وابووم، ئه‌مه پاستی‌یه به‌ر له‌وهی بوقئه‌قاھیره گه‌شت بکه‌م بوقئه‌دراسه‌کردنی زمانی عه‌ره‌بی زقد دژه عه‌ره‌ب بیوم به‌لام وام ده‌زانی خه‌تی عه‌ره‌بی خه‌تیکی زقد جوانه، له ئه‌مه‌ریکا پئی گه‌یشتم، په‌روه‌رده درام له‌سهر سه‌یرکردنی ئه‌و فلیمه ئه‌مریکیانه‌ی که هه‌ردهم عه‌ره‌بی وا پیشان ده‌دهن که توندپه‌ون و ژنه‌کانیان سه‌رکوت کراون و دینداره‌کانیان ده‌مارگیرو توقینه‌رن، هه‌ردهم خه‌لکی ناسروشتی و نائیساپین زقربه‌ی هه‌ره زقدی ئه‌و خه‌لکانه‌ی که دژی عه‌ره‌بن سه‌ردانی ولاته عه‌ره‌بی یه‌کانیان نه‌کردوروه به‌لام پاستی ته‌واو پیچه‌وانه‌ی ئه‌وهیه. له‌سالی ۱۹۹۹ گه‌پامه‌وه دیمه‌شق بوقئه‌وهی له بالیوزخانه کاریکه‌م له‌وهی له‌سالی ۲۰۰۰ ئه‌ندازیاریکم ناسی ناوی (مهند) بیو پاش ماوه‌یه‌کی کورت له‌یه‌کتر ناسینمان ژیانی هاوسه‌ریمان پیکه‌یینا. بوقئه‌وهی پاستکویم من شووم به مهند کرد چونکه خوشم ده‌ویست

هه رچهندە موسڵمانیش بوو به لام
لە پاشان زانیم کە من بۆیە خوش
ویستووه چونکە نەک هەر
موسڵمان بووه بە لکو موسڵمانیکی
باشیش بـووه. پیشتر نـدر
موسـلامـنـمـ لـهـ دـانـیـمـارـکـ وـ رـۆـزـهـ لـاتـی
ناوـهـ رـاستـ دـیـتـ بـوـونـ. هـنـدـیـ لـهـ وـ
خـلـکـانـهـ بـهـ رـاسـتـیـ بـهـ رـیـزـبـوـونـ کـهـ چـیـ ئـهـ وـ نـهـ رـمـ وـ نـیـانـ وـ رـیـزـهـ مـ لـهـ
کـهـ سـانـیـ مـهـسـیـحـیـ، يـهـ هـوـدـیـ، بـوـزـیـ، هـنـدـوـسـیـ بـهـ دـیـ نـهـ کـردـ.
وـاـمـدـهـ زـانـیـ کـهـ هـمـوـوـئـهـ وـ مـوـسـلـمـانـانـهـیـ کـهـ پـیـیـانـ گـهـ یـشـتـوـومـ
ئـیـسـلاـمـ دـهـنـوـیـنـ. کـاتـنـ هـرـ پـرـسـیـارـیـکـ لـهـ بـارـهـیـ ئـیـسـلاـمـهـوـهـ لـهـ
موـسـلـمـانـیـکـ دـهـ کـردـ، سـهـرـمـ سـوـرـدـهـماـ لـهـ وـهـ لـامـکـهـیـ، چـونـکـهـ هـارـ
هـمـوـوـیـانـ خـوـیـانـ وـاـ پـیـشـانـ دـهـ دـاـ کـهـ نـقـرـ شـارـهـ زـانـ لـهـ ئـیـسـلاـمـ
ئـهـ وـانـهـ هـرـ وـهـ لـامـیـانـ دـهـ دـامـهـوـهـ ئـهـ گـهـرـ بـهـ زـانـیـارـیـهـ کـیـ هـلـهـشـ
بـوـوـایـهـ! ئـهـ مـهـمـ دـوـایـیـ بـۆـ پـوـونـ بـۆـوـهـ کـهـ نـهـ دـهـ بـوـاـ ئـاوـاـ بـوـانـ بـەـ لـکـ
دـهـ باـ بـیـانـ وـوـتـبـاـ نـازـانـیـنـ یـانـ دـلـنـیـانـیـنـ. هـمـرـگـیـزـ مـهـسـیـحـیـتـ یـانـ
هـرـ دـیـنـیـکـیـ تـرمـ لـهـ کـهـ سـانـیـ سـهـرـ بـهـوـ دـینـانـهـمـ پـیـوـهـرـ نـهـ دـهـ کـردـ.
بـهـ وـاتـایـ دـینـهـ کـهـمـ لـهـ کـهـ سـانـیـ سـهـرـ بـهـوـ دـینـهـ نـهـ دـهـ دـیـتـ، بـەـ لـامـ
ئـیـسـلاـمـ لـهـ هـمـوـوـئـهـ وـ عـهـرـ بـانـهـ دـهـ دـیـتـ کـهـ دـهـ مـبـیـنـیـنـ هـهـ رـچـهـنـدـهـ
عـهـرـبـ هـمـوـوـیـ مـوـسـلـمـانـ نـیـنـ هـهـنـدـیـکـیـانـ پـرـوـسـتـانـتـ وـ کـاثـولـیـکـوـ
یـهـوـدـوـ دـرـوـزـوـ قـیـبـتـیـنـ. هـرـوـهـاـ زـقـرـبـهـیـ مـوـسـلـمـانـانـ عـهـرـبـ نـیـنـ

لەوانەيە ئەندۇنىسى و ھیندى، چىنى، مەكەندۇنى، رووسى، ئەفريقي، بۆسنى، ئەمرىكى، ھيتىن. بىڭومان ھەندى موسىلمان ھەن عەرەبىن، وا پەروھەردە كرابۇوم كە لايەنگرى ھىچ لايەك نەبم بەلام ئەۋەش بۇو، بۇ ئەوهى ھەست بەوه بکەى كاتىكى نىدى لېم ويست. پاش چەند كاتژمیرىكى دوورو درىزىو گەنگەشەو بىانو ھېنانەوه لەگەل مىرددەكەم كەسىكى عەقل كراوەم لى دەرچۇو كە من بەرامبەر شتەكان وىئنەيەكى تەواوم لەلا نىيە. لە مانگى رەمەزانى تىرىپىنى يەكەمى سالى ۲۰۰۲ لە مەندى مىردم پرسى: كە ئەگەر پىرى خۆشە يارمەتىم بىدا لە خويىندەوهى قورئان بە عەرەبى. ئەو كاتى زۆر كەم بۇو، بەلام زۆر پۈذبۇوم لەسەر ئەوهى كە قورئان بە عەرەبى بخويىنمەوه بەهاوكارى وەرگىرپانىكى باش، كاتى قورئان كتابى پىرۇزى ئىسلام خويىندەوه بۇم دەركەوت بەپاستى كتىبىكى نايابو تابلىي زانستىيە، پالپشتىكى بەھىزى ئافرەتە ھەموو ئەو كتىبانەي كەدەربىارە ئىسلام خويىندبۇومەوه نۇوسمەرە كانيان ناموسىلمان بۇون، ئىسلاميان زۆر بەخراپ پىشان دەدا زۆربەي ئەو كەسانەي لەدۇرى ئىسلام دەنۇوسن زۆر جار بەشىك لە قورئان وەردەگرن و بەشەكەى تر فەراموش دەكەن و ئايەتەكانى قورئان بەمەبەست يان بەھەلە وەردەگىرپن، ئەوهەندە عەرەبى فيرىبۇوم بۇ ئەوهى بىزانم كە ئەوهى جاران دەربىارە ئىسلام خويىندووتهوه تەواو ناكۆكە لەگەل ئەمەي ئەمۇق لەزىدەرى رەسەنى خۆى

دەخويىنمه وە ئاي كە قورئان چەند زانستىيە و چەند پىر
مەعرىفە يە ئەوهى پىيغەمبەر محمد (صلى الله عليه وسلم)
دەربارەي كونى رەش و گەشتى بۆشايى ئاسمان و DNA
زانستى بۆماوه (الوراثة) و پەرسەندن و زەھوی ناسى و
دەرياناسى و گەشەكىدى كۆرپەلە و ژىيەرى ئاوى بۆزىيان
وتويەتى ، تازە بەتازە ئەم ھەموو شتە بە يارمەتى تەكىنەلۈزىيائى
سەردەم بەدەركەوتۇن !

پىشتر ھەردەم وام بەرگۈز
دەكەوت، كە قورئان لە
گەوهەردا بىيىجگە لەوهى كە
تەنيا كۆپىيەكى قەلپى كتىبى
پىرۇزە هيچى ترنىيە، بەلام
ئەوهى جىڭكەي سەرنجە ئەم

ھەموو مەسىلە زانستيانە لە قورئاندا باسکراون و لەھەمان
كاتىش دۆزراونەتە وە بەھىچ جۇرى لە كتىبى پىرۇزدا باس
نەكراون ! ! حەپەساوو مەندە ھۆش ببوم كە چۆن كەسىك ۱۴۰۰
سال بەر لە ئىستا شتىكى ئاوا زانستى بنووسى ؟ ! ھەندى لە و
بىرۇچكە زانستيانەم تەنها لە قورئاندا دۆزىيە وە. ئەوسا بىرم
كىرىدە وە لە دلى خۆمدا وتم ئى. زاناكانى عەرەب، فەلەكتىسانى
عەرەب، بىركارىناسان و وىنەكىشانى نەخىشە ئەوسا زۇد
پىشىكە وتوو بۇونە. لەوانە يە ھەندى لەوانە پىكە وە كتىبىكىان

نووسیوه کە بە شیوه یەکی ناراسته و خۆ ژىدەری زانیاریە کانی تەورات و ئینجیل بۇوبى؟ لەپاشان لەمەم كۆلیەوە بۆم دەركەوت كە شۇرۇشى عەربى زانستى لەدواى هاتنى ئىسلام سەرييەلداوه نەك لەپىشى وەك زەنم وابۇو! . لەپاشان لەپىگاي خويىندنەوەم بۆم دەركەوت كە موسىلماňەكان باوەپىان وايە كە قورئان لەپىگاي فريشته جبريل بۆ محمد ھاتووه و قورئان خۆى بەردەۋامى و درېزە پىدەری پەيامى خوايە. ھەروەها خويىندىمەوە كە موسىلماňەكان باوەپىان وايە كە ھەندى بەشى تەورات و ھەندى بەشى ئىنجیل كە لەبارەي عيسى دەدوى، خواي پەروەردگار بەسروش ناردویەتى. ھەر موسىلماňەكان بە "رب" - پەروەردگار "نالى" "الله" بەلكو عەربە يەھودى و مەسيحى كانىش نەوەا دەلىن. موسىلماń رىزى ئىبراھيم، سليمان، موسى و عيسى و نوح و ھەموو پىغەمبەرە كانى كتىبى پىرۇز دەگرن. جىڭە لەمانە قورئان ناوى چەند پەيامبەرەرىكى ترى تىدايە كە بۆگەلانيان نىردىغان بۆئەوەي پىاواي چاك بن و خودا بېرسىن. دەوترى كە بوزاش پىغەمبەر بۇوه، بەلام ھەروەك چۈن عيسى داواي لە خەلک نەكردۇوه ئەو بەرزىرلە پەروەردگار بېين، بوزاش ئەوهای نەگۇتووه! عيسى خۆى تەنبا بە پەيامبەرەي پەروەردگار داناوه.

ھەرەها موسىلماňەكان باوەپىان وايە كە محمد دوا پىغەمبەرە مەتا جارىكى تر مەسيح دىتتەوە سەر زەۋى. لە قورئاندا ھاتووه كە خواي گەورە دەتowanى تارمايى بخاتە سەر چاومان، دلماń

گران بکات بە جۆرئى نە توانين هىچ
ببىنин. هەموو شت لە قورئاندا بە ويستى
خوايە، ئەگەر خوا ويستى لە سەر ئە وە بى
لە پە يامى قورئان بگەين، ئە وە
تىيەگەين. لە ۲۰۰۲/۱۲/۱۲ خەونىك
بىنى باوهەر ناكەن! ئە وە خەونە هانى
دەدام كە زىاتر بىر بکەمە وە بە
تىفکرينىكى قوولتەرە وە لە دين بىروانم.

خەون لە ئىسلامدا زۆر گرنگە. راڤە كردنى خەونىش خۆى لە¹
خۆيدا زانستىكە. قەت بىرم نە كردى بۇوە كە رۆژى دادى پىويستم
بە دين بى. بە راستى دين ھىدى ھىدى وا يلىكى كە شەيداي بىم،
بەلام خۆم قەناعەتم وابوو كە باشم و پىويستم بە دين نىيە. لە دلى
خۆمدا گوتىم چى دە بى ئەگەر باوهەر بە خوا بىيىم چەند بەشىك لە²
دینە كان ھەلبىزىم و دينىكى تىكەلى تايىبەت بە خۆم پىكىبىيىم، لە³
مانگى يەكى ۲۰۰۳ دەستم كرد بە سەير كردنى ھەندى لەپەرەي
ئىنتەرنېت لە ھەندى و شەى وەك "ئىسلام"، "قورئان"
"موسڵمان" هەندى كەپام. لە ئازارى ھەمان سالدا كە لە زىدى خۆم
بۇوم بە دەرفەتم زانى كە لە گەل يەكى لە بىرادەرە ھەرە
نزيكە كانى خۆم كە ئايسلەندىيەكى موسڵمانە بدۋىم. خاتونە كە
ئامۇزگارى كردم كە وەرگىرپانىكى مەتمانە كراوى قورئان بى
ئىنگلىزى هى عبد الله يوسف علی پەيدا بکەم بۆ ئە وەي لە گەللى

دهقی ئەسلی قورئان بخوینم. له نیسان ئەو وەرگیپانەم پەيداکردو پاشتم پى بەست. له ئایارى ۲۰۰۳ براادەرە مۇسلمانەكەم بە سەردانىيکى هاتە لامان و دوو ھەفتە لهلامان مايەوە. لهو ماوەيە دەستمان كرد دواين له قورئان. له ئاكام بە براادەرەكەم وەت: پىيم خۆشە قورئان تەرجومەي ئايسلەندى بکەم، ئەويش وەتى: ئەو خەونى منىشە. رىككەوتىن كە پىكەوە ئەو كارە بکەين. وەختىيکى بەسۇدمان لهگەل يەك بەسەربىرىد ھەموو رۇزى ھەر خەريکى گفتۇرگۇ بووين له بارەي يەھودىيەت، مەسيحىيەت و ئىسلام. له كۆتايى لە چوارى حوزەيرانى ۲۰۰۳ بېپارىدا كە بەفەرمى بىمە مۇسلمان بۇ ئەوھى بتوانم ھەجيش بکەم. بىڭومان كە بۇمە مۇسلمان تۈوشى چەندەھا گرفت ھاتم، بەلام من له سەر بىنەماي تىڭەيشتن ئىسلامم ھەلبىزارد. خۆم ھەتا شۇوم بە مەند كرد ھەر مەسيحى بۇوم، بەلام من ھەرگاڭ لهگەل ئەولەگەنگەشە دابۇوم. پياوهكەم و دايىك و باوكم و ھەموو براادەرو خەلکانى دەورو بەرم چاك دەزانىن كە من زۇر تونىم له سەر پاي خۆم، بەپاستى پەزىم بەلام بىرته سك نىم و زۇر پېشىوانى لە مافى ئافرهت و مەرقۇدەكەم، كەس ناتوانى پاي خۆى له سەرم بىسەپىنى، بۆيەش كە بۇمە مۇسلمان له سەر قەناعەت و زانستەوە پەكم بەكەس نىيە.

قورئان چۆن کاریتىّىكىرىدەم ؟

بەر لەوهى بىمە موسڵمان يەك شەممە يەك لە مانگى شوباتى
 1997 كاتى لە قاھىرە بۇوم گويم لە زەنگى كەنيسە و بانگى
 نويىزى موسڵمانان بۇو. لەگەل سەداي ئەو بانگە فرمىسىك لە¹
 چاوانما هاتە خوارى. شتىكى زۆرسەيربۇو، چونكە من هەتال،
 ماناي وشە كانى بانگىش نەگە يىشتم بەلام ھىننە كارى لېتىرىدە
 گرياندى! كاتى قورئان دەخويىنمه وە ھەست بە بۇونى دەكەم لە
 جەستەمدا، لە ناخىدا شتى پىيم دەلى ئەمە راستە. خۆ من
 تەورات و ئىنجىل و كتىبى بوزاو ھندو سەكانم خويىندۇتە وە بەلام
 ھىچيان نەيان توانيوھ كارم لىيىكەن و بمگرىئىن. بە راستى قورئان لە²
 ھەموو كتىبە دينىيە كانى تر ئالۋىزترە. ھەرچەند دەيخويىنە وە
 زياترى تىدەگەي لەھەمان كاتدا پرسى ترت لەلا دروست دەكات.
 قورئان ھەردەم ھانت دەدا كە بە دواي زانيارى و زانست بگەپىي.
 لە ھەر خويىندە وەيە كى نويىدا، شتىكى نويىتىر بىق دەردە كەۋى.
 بە راستى قورئان پېپەتى لە نهىنى. ئەگەر ھەموو ژيانىشت ھەر بە
 خويىندە وە بە سەر بىبە ئەوا ھەرشتى نوى دەدۇزىيە وە.
 لە پىڭاي ئىنتەرنېتە وە ھەندى برا دەرى ترى موسڵمان ناسى.
 لە كاتى گەپام لە ئىنتەرنېتدا سايىتكى ئىسلامى ئايسلەندىم

بەناوی <http://www.islam.is> دۆزىيەوە. پەيوەندىم بە نووسەرى
 ناو سایتە كرد لە كاتى سەرى سالى ۲۰۰۴ راپورتىكەم كە
 بەناونىشانى "ئىسلام لە ئىسلەندا" نووسى بۇو بۇ رەوانە كىرىن.
 ئاو نووسەرە خاتۇونە داواى ليڭىرمە كە من و براادەرە كەي ترم
 قورئان بۇ زمانى ئايىسلەندى وەربىگىرپىن. بەلىنمان داوه ئىمە ئە و
 سى ئافرەتە ئايىسلەندىيە قورئان بۇ ئايىسلەندى وەربىگىرپىن.

٣ - لە ئیسرائیل

لە رۆژنامەی (ساندی تایمز) بەرواری (١٨)ی ئابى ٢٠٠٢ عوزى محنامى لە تەل ئەبىب وتارىكى بەناوى "زانايەك لە رىگاى ئىنتەرنىتە وە دەتوانى خىزانىكى جولەكە بەرهو ئىسلام ئاراستە يکات" بلاوكىردىتە وە يوسفو لۇنا كۆھىن ئەۋۇن و مىردى بۇون كە لەگەل ھەر چوار منداھەكانىيان لەسالى ١٩٩٨ دا لە وولاتە يەكىرىتۈوه كانى ئەمريكادە كەيشتنە ئیسرائیل ئەۋۇن و مىردى ئەندام بۇونە لە بزوتنە وە ئايىنى توندرە و ناسراو بەبزا فى (شاس). ئەوانە لە مىيىثىبو خەونىيان بەوە دەدىت كە لە ئیسرائیل بىزىن، ھەركە گەيشتنە ئەۋى منداھەكانىيان ناردە قوتا باخانە جولەكە كان بەجۇرى منداھەكان لە ھەشتى بەيانى يەوهەتا ئىيوازە لە قوتا باخانە بۇون، (يوسف كۆھىن) ش ھەر خەريكى دىراسە كەردىنى تەورات بۇو، زۆربەي كاتى خۆى بۆ ئەمە تەرخان

کردبوو. لە شەویکى ھاویندا (کۆھىن) لە گەل كەسى بەناوى (زومىدى) لە رىيگاى ئىنتەرنىتە وە دەكەويتە قىسە و باس، دايە لۆگە كە يان دەربارە فەلسەفە و ئاين دەبى، بەم جۆرە واي ليھات كە زۇر بە پەرۇشە وە چاوهپىرى وەلامى ھاپىيە نەناسراوە كەي بى. هەندەي پى ناچى.

(زومىدى) خۆى پى دەناسىئىنى كە ئە و يە كىيکە لە زانا كانى ئىمارەتە كانى كەنداوى عەرەبىيە و يە كىيکە لە ئەندامانى كۆمەلەي سۆفي گەرى. بىروادارە و ھەموو تقوسە ئايىيە كان وەك نوېژو رۇژۇو زەكتە ئەنجام دەدات. (کۆھىن) واي ليھات بە بەلگە كانى زانا كە رازى بىت، دانەيەك لە قورئانى پىرۇزى لە شىخە كە وە بە دەست دەگا. بەلام ئەمەي لە خىزانە كەي دەشارىتە وە، دوايى مىيىدى هىيىدى رەگەزپەرسى جولە كە كانى بۇ رۇون دەبىتە وە لە بەزئە وە كە قورئانى دەخويىنەتە وە زىاتر بەرە و ئىسلام دى. دوايى (شىخ زومىدى) دەتوانى قەناعەت بە (کۆھىن) بەيىنى لە سالى ۲۰۰۱ بچىتە بەرە قودسى رۇزمەلات تا لە نزىكە وە چاوى بە زانايانى ئىسلام بکە وى ئەم كارە ئاسان نىيە و پېپەتى لە مەترىسى بە تايىبەتى بۇ جولە كەيەك كە بەرگى تايىبەتى خۆى پۇشىبى بەلام (کۆھىن) بە وەي كە دەيە ويىت بۇ (كنىس) بچىت، بۇ ئەنجام دانى نوېژى ئىوارە بەم بىيانووھ سەرەتا دەچۈوه لاي زانايانى ئايىنى ئىسلام دوايى بۇ (كنىس). (کۆھىن) چىتەر نەيتوانى ئە وەي لە دلى پەنگى خوارد بقۇوھ لە ھاوسەرە كەي بەشارىتە وە، بۇيە رۇزىك بە (لۇنائى) خىزانى دەلى كە لەوانەيە بېتە موسىلمان.

ژنه کەشى دەست دەکاتە قورئان خویندن لەنچام ھەردۇگىان دەچنە دادگاي شەرعى لە قدسى رۆزەلات بۆ ئەوهى لەوئى ماوهىك لەگەل دادوهەكان يەك و دوو بىيىن و موسڵمانبۇونى خۆيان رابگەيەنن. (كۆھين) تەمەنى سىوشەش سالە ناوى خۆى دەکاتە (يوسف الخطاب) وە ھەروەھا ناوى مەندىلەكانىشى گۈپى بۆ ناوى موسڵمانان كورپە گەورەكەيان تەمەنى دوازدە سالە ئىستا ناوى (عبدالعزىز) وە خىزانەكەشى ناوى (لۇنا) يە ناوى خۆى دەگۈپى بۆ (قەمەر) تەمەنى سىوشەش سالە مەندىلەكانى ترى (حەسيبە) كە تەمەنى ھەشت سالە و (عبدالحميد) چوار سالانە. (لۇنا) بەعەرەبىيەكى خراب تىكەل بە زمانى ئىنگلىزى قسەدەكاو عىبرىش دەزانى بەلام پاش ئەوهى بۇونەتە موسڵمان عىبرى بەويستى خۆيان بەكارناھىيىن. بەراستى ئەمە دىاردەيەكى بىيىنە و بىنە هاوتا بۇو، راستە پىشتر ئافرهتى جولەكە شۇويان بە موسڵمانان كردووه چونەتە سەردىنى مىرددەكانىيان بەلام ئەوهى يوسف ولۇنا كۆھين زۇر سەيرە چونكە تەواوى خىزانەكە بۇونەتە موسڵمان. لە چاپىكە وتىكى تەلە فزىونى ئىسرائىلى كەنالى (TV10) يوسف كۆھين ئەو سەرگۈزشتەي موسڵمانبۇونى خۆى بۆ ھەۋىنەكەي خۆى ئاوا دەگىرپىتەوە. پىمۇت: "ھەۋىنەكەم بەراستى نۇدم خۇش دەوئى، ھەر بۆيە دەمەۋى لەگەلتەر راستكۆبم. قورئانم خويندۇتەوە لەگەل ھەموو شتەكانى ھاۋپام و باوهپم پىيەنناوه. بۆيە ھەرچەند خۆم وابنويىنم كە جولەكە بەكى دىندارم درۆت لەگەل دەكەم".

قەمەر خەتابى مۇسلمان و

لۆنا كۆھىنى جولەكە

لۆنا كۆھىن ھەۋزىزى يوسف كۆھىن ئاوا سەربىرىدە ئىيان و مۇسلمانبۇونى خۆى دەگىرىتەوه: لەسالى ۱۹۶۸ لە دايىك و باوكىكى جولەكە لە مەغrib لەدaiك بۇوم. لە تەمەنی شازدە سالى مەغribم بەجىھىشت و چوومە قوتابخانە يەكى ئايىنى تايىبەت بەكچان لە منهاتنى ئەمەريكا. لە تەمەنی ھەڙدە سالىدا كۆھىن ناسى. لەپاشان ئىيانى ھاو سەريمان پىكھىتىنالە بىرۇكلىن نىشته جى بۇوين. ئەو شوينە كۆمەلگا يەكى زىياتر جولەكە نشىن بۇو، بەراستى ھەرگىز لەنئۇهندى كۆمەلە ئايىنەكانى جولەكەدا ئاسوودە نەبۇوين. بېيارماندا كە داھاتوىك لە ئىسرائىل بۆ خۆمان مسۇگەر بکەين. بەلى خۆم و پياوه كەم و چوار مندالە كەمان

هاتینه ئىسراييل و لە كۆمەلگاي جولەكە نشينى گۆش كاتيف
گيرساينه وە. لە ويش تووشى شۆك بۇوين چونكە نەك هەر
دۇواربۇو بەلكو مەحال بۇو لەۋى ئىدارە بکەين. ناچار ئەويشمان
بەجىھىشت. لە جىيە نوييەكەش كەوتىنە ناوجىزىكى نارۇشىبىر.
رەفتارە ھۆڤانىيەكە يان تەواو رەفتارو گوفتارى مەندالەكانى
خۆشيان روخاندۇوه. دەتوانم بەراشكاوى بلېم لە ملىونىك مەندال
مەندالىك نادقىزىيە وە رەفتارى جوان بىت. وىرائى ئەمەش سروشتى
جولەكە ئاوايە كە نىدرىقى لە تاكى ناجولەكە دەبىتەوە. رۆزەك
پياوهكەم پىئى راگەياندم كە قورئانى خويىندۇتەوە و بۇتە
موسڵمان. بەراستى ئەو هەوالە بۇ من ھىدىمەكى دۇواربۇو، چونكە
ئىمەي جولەكە وا پەرەردە كراوين كە رقمان لە ھەموو ئايىنلىكى
تەرىبىتەوە... ناشزانم بۇ ھىننە خۆويىستو خۆ بەپەسىندىر
دەزانىن؟! پياوهكەم پىئى وتم: لۇنا گىان تۇ ئازادى دەتوانى

لەسەر دینى خۆت بەمیئىه وەو ھەر ھاوسەرى منىش بىت، چونكە لە ئىسلامدا ژن ئازادە ھەر لەسەر دینى خۆى بىت و جولەكەش بېبەشىڭ لە "أهل الكتاب" دادەنرىن بۆيە دەتوانى ھەر لەسەر دینى خۆت بى. دوو ھەفتە دواى ئەو قسانەى مىرددەكەم، منىش دەستم كرد بە خويىندنەوەي قورئان ئەو ھەموو پرسو كەلكەلەيەى لە مىشكەم دابۇو وەلامى ھەرييەكە يانم لە قورئان دۆزىيەوە. لەئاكام خۆشم بە ويستى خۆم موسىلمان بۇومۇ ناوى خۆم گۆپى و كرده "قەمەر خەتاب" و ئەو شوينە جولەكە نشىنەمان بە جىھەيىشت و رۇومان كرده بەشى رۆزەلەلاتى قودسى موسىلمان نشىن. لەوساوه ھەر لەوى دەژىن. بەراستى ئىستا ھەست بە ئاسودەيىھەكى زۆر دەكەم، چونكە بەراستى لە ژيانىكى ئامانجدار دەژىم.

٤- چل و پىنج گەشتىارى يابانى دەبنە ئىسلام لە ئىران

چل و پىنج
گەشتىارى يابانى
ئەندام لە گروپەكانى
گەشتىارى يابانى
سەردانى ئىران
دەكەن. لەميانى
سەردانە كەياندا،

لەپاش خويىندەوهى قورئان و لە ئىسلام گەيشتن، كۆبۈونەوهىك
لە تەھران لەگەل حوجەتى ئىسلام (محمد محمد ئاراكى)
سەرۋى "رىڭخراوى ئىسلامى بۇ رۆشنېرى و بەردەوامى) دەكەن.
لەو كۆبۈونەوهىدا هەر ھەموويان ئىسلامبۇونى خۆيان
رادەگەيەن. محمد ئاراكى لەميانى كۆبۈونەوهىدا دەلى: "ئېمە
ستايىشى ئەو توپىزىنەوانە دەكەين كە ئەو تازە مۇسلمانبۇوانە
ئەنجامىيان داوه ھەروەها مۇسلمانبۇونە كەشيان زۇد بەرز
ھەلدىسەنگىزىن". ئەو گەشتىارانە ئەندامى گروپەكانى
گەشتىارى يابانىن كە دياركراون بۇ راگەياندى ئاشتى و دادوھرى
لە جىهاندا. ئەوانە لەميانەى كەرانيان بەدواى ئاشتى و دادوھرىدا
بە ئىسلام ئاشناكراون. لەپاش ئاشنابۇونىيان بە ئىسلام، پېيان
خۆشبوو كە بىنە مۇسلمان.

٥- بىالا پۇشى

ئاي لەم بىالا پۇشى يە؟!

مەرزەبكارىك بىووم لە شارىتى دوور لە مەموو كۆپۈونەوە
 كىيىخانە و مزگەوت دەرىيام... لەو شارەدا بىرۆكەى دوان لە¹
 حىجابىم لەلا دروست بىوو... ئەو حىجابەى كە پىشتر ناوم لىنابۇ
 زىندانى ئافرهت! ھىشتا ئەو بىرۆچكە راڭەياندىنميەم وە بىرم
 دېتەوە كە لە تىكۈشانى يەكىن لەو خوشكە موسىلمانانەى
 فەرەنسا دەدوا.. ئەوسا حکومەتى فەرەنسى بىپيارىتى
 دەركىدبوو بەوهى كە ناھىيىلى هىچ موسىلمانىك بە حىجابەوە لە
 خويىندن بىت... ئەو خوشكە مەموو ھەولۇ پىكۈلەكەى بۇ
 ئەوهبوو كە بە حىجابەوە بخويىنى! ئەوسا ئەمۇوت ئەوانە
 بەراستى كەم ئاقلىۇ نەفامن خەبات لەپىناوى چى دەكەن؟!
 خەبات دەكەن لەپىناو ئەوهى خۆيان لەزىندانى حىجاب بىنىن؟!
 بەراستى ئەوانە چۆن ئەوه قەبولۇ دەكەن... بەراستى ئەوانە
 هيىماي شەرمەزارى ئىمەي ئافرهتى فەرەنسان! ! شەرمەزارى...
 ئەرى واتاي ئەم وشەيە گەورەيەم دەزانى؟ (حىجاب
 بەشەرمەزارى بىنانى!) ئەمپۇ دەركم بەوه كردووه كە ئەوسا
 چىكىتوه! بەراستى شەرم لە خۆم دەكەمەوە كە جارىتى تر

وشهی ئەوها به زارم دا بىتت.. ئەوسا هەردەم لەوە دەگە پام ئاخز حيجباب خۆى پەيوەستە بە ئىسلام؟ خۆم زەنم وابوو کە حيجباب پیاو بە سەر ئافرهەتى سەپاندووه، چونکە پیاو هەردەم لو تېلزو غىريھى بە رامبەر ئافرهەت ھەيە ھەر ئەويش ئەو حيجبابى سەپاندووه بۆ ئەوهى ئافرهەت لەو زيندانەي حيجباب بىتت...،

پاش ئەوهى بە كالوريا م وەرگرت، بۆ خويىندن چوومە شارىنىڭ گەورە. لەوئى پەيتاپەيتا ھەقىقەتى ئىسلام بۆ بۇون بۇوه دلم ھىدى ھىدى رۇناھى باوهەرى ئىسلامى تىدا بىرىسکە دەدا ھەنا دەھات مىمەنتر دەبۈوم و كەم تىريش نىگەران دەبۈوم و تىپامان و بىركرىدە وەم زىاتر دەبۇو... ھىشتا ئەو ئافرهەتە موحەجە بېم دىتە ياد كە لە مىتىق لە بەرامبەرم دانىشتبۇو.. ئەو ئافرهەتە وەك ئەوه وابوو کە چەند سالىڭ پىش ئىستا دىتىبۇوم... نەمدە توانى چاومى لە سەر ھەلگرم... ھەرتە ماشام دەكىد. بە راستى جوان بۇو. بەلام جوانى ئەو جىاوازبۇولەو جوانىھى ئىتمە دەيزانىن. ھەستم دەكىد كە رۇناكى ئىمانى لە روخسارى دەبىنم بىن ئەوهى تىبىگەم ئىرەيىم بەو رۇناكىيە ئىمانىھى روخسارى بىردى لەوئى رىنگ بە رامبەرم بۇو. بە راستى ھىمەن، ژىكەلە، پاك بۇو. ئاشتى دەناھى و نازدارىت لە روخسارى دەخويىندەوە. كاتى رۇيىشت، بىز كە مجار بىرۇكە يەك و تىپوانىنىڭى چاكم لە بەرامبەر حيجباب بىز دروست بۇو. چەند رۇزىك تىپەپىن، بەلام وىنەي ئەو ئافرهەتە ھەرگىز ھىزو بىرى لىم جىا نەدەبۇوه. چەندەها پرسىمارلە

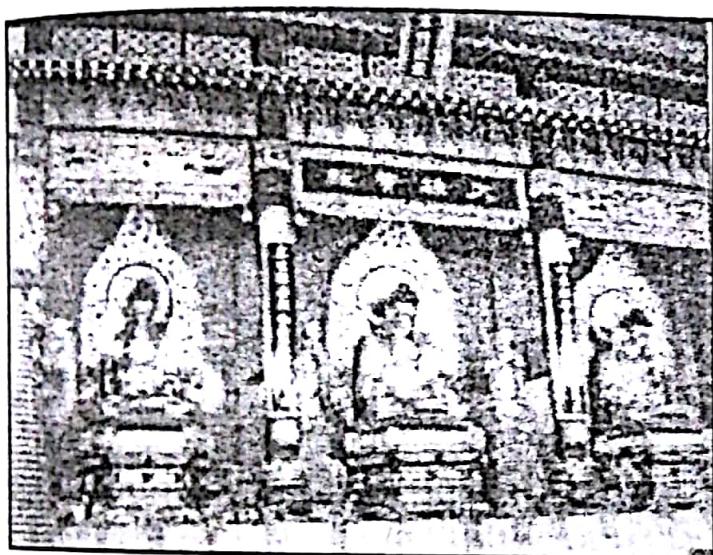
مېشىڭمدا دەمەاتنۇ دەچۈون.. بەتەواوى لە گۈزىكىران
 راچۇوبۇوم.. بۆچى.. بۆچى ئەو خاتونە حىجابى پۇشىيە؟!
 ئەمە مۇۋ ئاسوودەيىھە چىھە پۇخسارى گرتبۇوه.. بۆچى؟!
 دەبىن حىجاب ژىيەدەرى ئەمە مۇۋ ئاسوودەيىھە تەناھىيە بىت؟!
 ئەمە وايلىكىرمە كە بچەمە كتىپخانە كان بۆ ئەمە ئەندى كتىپ
 بخويىنەمە.. ئەمە مۇۋ خويىندەمە بۆ ئەمە بۇو بۆ ئەمە ئەمە
 مەسىلەيەم بۆ رۇون بىكەنەم.. هەر خويىندەمە، هەر خويىندەمە
 هەتا لە كۆتايىي تىيگە يىشتىم كە ئەمە حىجابە پارىزەرە رەحىمەتە بۆ
 ئافرهت... هەرچەند تەواو قەناعەتم بەمە نەھات، بەلام لەمەمان
 كاتىشدا چىتىر دىرى حىجاب نەبۇوم. كاتىك لە خويىندەمە كامىن
 لەبارەي حىجابەمە تەواو بۇوم.. دوا وشەم ئەمە بۇون... لەوانەيە
 رۇزىك بىت...! ئەمە رۆزەھات... بىت ئەمە بىر لە مەسىلەكە
 بىكەمە.. هەروەھا بىت ئەمە بىزام بۆچى؟ لەرۇزىكى ھاوىن
 بەخۆم گوت "ھەولۇ دەدەم..." "سەرپۇش" نەك "بالاپۇش"
 بېپۇشم. دەلىم سەرپۇش چونكە خۆم بەشىوھە كى كىشتى هەر
 جلم پۇشته و درىيىز بۇون، بۆيە مىيى كىشەم سەبارەت بە
 پەيداكردىنى بالاپۇشىيەمە نەبۇو! هەر دووكم پۇشىو
 هەناسەيەكى قوولۇم هەلکىشاو چۈومە دەرەمە! كەلکەلەيەكم لەلا
 دروست بۇولەدلى خۆم وتم بەدەستى خۆم، خۆم خستە نىيۇ
 حەشامەتى درېندان. هەركە چۈومە دەرەمە مەمۇشتى بەرە و
 باشتىن ئاقار رەوتى خۆى وەرگرت بەلام ئەمە زورى نەخایاند.

هەر زوو ھەستم بە ئارەقەیەکى سارد كرد. ھەستم بە نیگاو
تىلە چاوى خەلک دەكىد لە سەر خۆم. ئەمە شتىّكى سروشىتىيە!
بۇ نەبەمە جىڭەي سەرنجى خەلک! لەنئۇ گەرمايى مانگى تەمۇز
دابۇوم ھەروەھا رەشپۇشىّكى لەپى تا تۆقى سەر بۇوم! ھەستم
كىد سروشى نىم، ئاسايى نىم! خەرېك بۇو پەشىمان بەم لەو
ئەزمۇونە! ! . تەواوى رۇذەكە تورپەبۇون تەواوى ناخمى گرتىبۇو.
بە چاوى خۆم دەمارگىرى مرۆقىم دەدىت. ھەندى پەق بۇوم. ئەو
كەسەي دىقەتى دەدامى منىش بە كەمىھە وە لىم دەپوانى ھەتا
چاوى لە سەرم لادەبرد. كاتى ئىوارى بە مىترۆ گەپامە وە. دوو
گەنج هاتنە ئەو فارگۇنە كەي من. يەكى لە دووه ھەشىشەي
دەخوارد، ئەويتريان بىرەي فرده كرد. ئەوسا لە دلى خۆمدا وتم
ئەو وە رۇذەيە كە لىيىدە ترسام. بە راستى خراپىم لىيىدە قەومى،
چونكە ئەو حالە تەي ئەو دووه تىيدان بە راستى ھەلاكەتى من
دەگەيەنى چونكە چىتەر لە دووه چاوهپى دەكىي! ھەر دووك بە
ھاتوهاوازو فيكە وە گۇرانىيان دەوت. كاتى دەرگاكە داخرا
ھەر دووك رېك بە رامبەر من بۇون چاوابيان لە چاوم دەچەقى
ھەر دووك تە ماشايىان كردم... باشم لە بىرە كە لە پاش ئەو
تە ماشاكردنە چى پۈويىدا! ھەر دووك ئەوەي لە دەستىيان بود
(بىرە وە ھەشىشە) لە پىشت خۆيان شاردە وە و لە بەر دەمما رەت
بۇون وەك بلىّى شەرمە زارن! بە دەنگىكى نزەمە وە پىييان
وتم "السلام عليكم" و چىوونە پىشتە وە خۆيان گەيانىدە

ماوریکانیانه و...! منیش وه لامم دانه وه "وعليکما السلام"
 لیرهدا بقم ده رکهوت که ئەمە به راستى پەيامى راسته و خۆى
 خوداي خالىقم بۇو وه رزگارى كردم! زهرده خەنە يەكم كردو
 لەدى خۆمدا گوتەم "ئىستا تىكە يىشتىم کە ئەو حىجابە بق زيانه"
 سوپاسى خوداي خالق دەكەم کە به رەو رۇناكى باوهەر ئاراستەى
 كردم... ئەم رىڭايە... رىڭاي باوهەر نۇر درىزە و پېيەتى لە
 مىحنەتى كەس و کار، بىرادەر، دىراسە بەلام باوهەرم وايە کە
 سروشتى ئەو ئىمانە وايە بەسەر مىحنەت زال دەبىت!. ئەوە
 چەند سالىك بەسەرچوو، من هەر ئەو حىجابە دەپۋشم. كاتى
 يەكى بەچاۋىكى كەمە وە سەيرم دەكەت لە غەيرى
 زهرده خەنە يەك بق ئەو كەسە هىچ وەلامى ترم لەلانىھ.
 زهرده خەنە ئاشتى و تەناھى، زهرده خەنە ئافره تىكى
 موحەجە بەي كامەرانى و بەختە وەرى و ئاسۇدەيى لىدەتكى.

٦- لە چىن

س. س. لاي

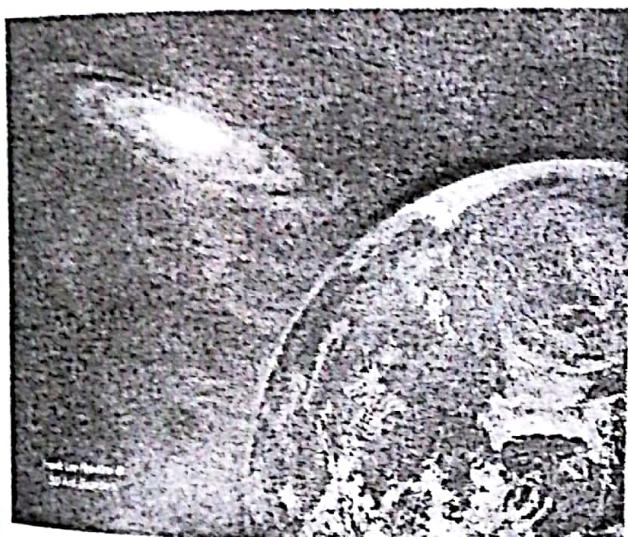

خۆم بەرپەسەن
لەناوچەيەكى چىنيم،
ھەموو خانەوادەكەم
ھەرلەكۆنەوه
(لەباپىرانەوه) بت
پەرسىت و مەردۇو
پەرسەتن ھەرلە

مندالىيەوه وا فيئر كرابۇوم كەچەندەها خوداوهند ھەن: خوداوهندى
بەزەيى، خوداوهندى سامان.. ھتد. ھەموو سالىڭ زۆر لە باپىرەم
دەپارامەوه بۇئەوهى لەگەل خۆى بمبات بۇ پەرسىتگاي
خوداوهندەكەمان تا بىپەرسىتم لەراستىدا كاتى مندال بۇوم بە
ئەقلى منالىيانە ئەو ھەموو خواردن و خۇراكەى بۇ خوداوهند
دانرابۇو تەواو سەرنجى راكىشابۇوم.. باوهېرم وابۇو كە تامى ئەو
خواردىنانە زۆر خۆشتىرە لەوانى مالەوه و شويىنى تر، چونكە ئەوانە
وەك پەرسىتنيڭ پىشىكەش بە بونەوەرە مەزن و بەھىزەكان
كراون! ھەروەها دىمەنى "خوداوهند" زۆرلىل بۇو، دىمەنى

هندی له و بتانه وات لیده کهن که بترسی هندیکی تروات
 لیده کهن هست به جوانی بکه! رؤژیکیان پاره یه کی کاغه زمان
 سوتاند. خود او هنده کهی خومان بئ په رست ئه ویش به گر
 نیبه ردانی بخور به و پاره یه، به و په پی بئ ده نگی چاودیزی ئه و
 تقسیه مان ده کرد به راستی ئه مه کاریگه ریه کی گه ورهی له سه
 عه قلم دروست کرد زقد به هیوا بoom له دلی خوم که رؤژیک دابی
 بتوانم له و ووشانه بگه م که با پیره م به بتنه کانی ده وت، هروه ها
 میوادار بoom له و هه موو نهیئنی و تله که بگه م که با پیرم له گه ل
 ئه و به رده جادو ویانه به کاری ده هینا. خوم له شارۆچکه یه کی
 مسلمان نشین هاتم ئه ویش شارۆچکه ی (برونای)ه، سوپاس بۆ
 خوا له قوتا بخانه یه ک بoom زقد بیهی قوتا بیه کان مسلمان بون.
 ئه و رؤژه م به بیردیت که یه کی له هاویکان چیرۆکیکی وینه داری
 گالته ئامیز هینابوو له وینه کان دیمه نی سزای دوزه خ
 پیشاندرا بoo، ئه و سا له و وینانه نه گه یشت. گه شته که م له یه کی
 له وانه کانی جو گرافیا دهستی پی کرد کاتئ ئه و پرسیاره کرا: چون
 هه موومان ده توانين له سه رهوی زه وی رابوه ستین و برقین به بئ
 ئه وهی فری بدری نه ده ره وهی بوشایی تاریک. گه رامه وه مالی
 هه ستم بھنیگه رانی ده کرد له و باره یه له مامم پرسی، مام
 ئامؤژگاری کردم که له هه موو شتیک بلیم (بۆچی) له و رؤژه وه
 هه ده لیم بۆچی؟ بۆچی. سالی ۱۹۸۸ موله ته کی خویندنم له
 (بھریتانيا) به دهست هینا به لام خوم هه رگیز ئه وه م به خه يالدا

نەدەھات و ئىشىم بۇ نەكىرىدبوو، ھەموو ئامانجىم لەزىياندا ئەۋەبىو
كە بىمە كەستىكى دەولەمەندو بەسۈودو دايىك و باوكم نۇرداشانازىم
پىّبكەن و تاكە رىڭا بۇ دەستت ھىئانى ئەمە بىرىتى بۇ لەۋەدى كى
بىم بەپزىشك. لەلایەكى تر ھەرگىز ئەۋەبىو دەنەچىت كە بىن
تاقةت و دەرەتان لە رۆخ تەختى مەرگى داپىرەمدا دانىشتىبۇم تا
گىانى دەرچۇو. لە كۆلىزى كچان بۇوم بە قوتابى. ھەموو ئەۋەدى
دەربارەي ئىسلامم دەزانى، سەرەرای ئەۋەدى كە چەند

ھاوپىيەكى مۇسلمانم
ھەبۇو، ھەروھا خۆشم
لەۋلاتىكى مۇسلماننىشىن
زىبابۇم، ئەۋەبۇوكە
مۇسلمان گۆشتى بەراز
ناخۆن، لەرەمەزان

بەرپىشىو دەبن. ئەزمۇونم لەگەل مۇسلمانەكان دلخۆشكەرنەبۇد
ھەرچەندە ھەستىكى سەيرم ھەر لەتەمەنى حەوت سالىيەدە
ھەبۇوكە رۆزى دىئى منىش وەك مامم دەبىمە مۇسلمان. ھەرگىز
رۆزىك لەبارەي ئىسلامەدە لەكەسم نەپرسى چونكە دەترسام ئەم
باپتە بۇ خۆى پەرۋىم بکات و ئەمەش دەيتىرساندم و نۇد
تىرسنۇكى دەكىرم! لەكاتى دىراسەكەم لەو كۆلىزەدا، شەۋىيەك
خەۋىيەك بىنى لە خەونەكە گويم لە بانگىكى تەقىنەوە بۇد
بەرە ئاراستەي دەنگەكە چۈوم. لەبەرەم دەرگايدەكى گەردە

کە بە خەتى عەرەبى لىيىنۇوسراپۇو، راوه ستام. ئەوسا نەمزانى واتاي ئەوهى نۇوسراپۇو چى بۇو. ئەو كات نۇوسىنەم بە عەرەبى نەدەزانى ھەستىكى قولىم بە تەناھى و ئاشتى ھەست پىكىد شويىنەكە ھەمووى بە گلۆپ رووناك بېقۇه، خەلکانىكىم بىنى بە جلى سې نويىشيان دەكىد، ئەو ھەستەي كە ھەستم پىكىد زۆر مازن تربۇو لەوهى بتوانم دەرى بېرم. رۇزى دواتر زۆرم لەخۇ كەد بۇ راۋەو لىيىدانەوهى ئەو خەونە پرسىارام لە كچە براادەرىكى مۇسلمانى (مالىزى)م كەد ئەو يىش لە وەلامدا وتى: ئەوهى بىنۇوتە (تىكە بىنە لەخوا) لەگەل ئەو گفتوكۇيە كە يەكم گفتوكۇبۇ دەرىارەي ئىسلام يارمەتى دام كە پرسىارىكى زۆر دەرىبارەي ئىسلام بىكم كە چەندەها سال ھىزى داگىر كردىبۇم. بەردەوام وا تىكە يىشتىبۇم كە مۇسلمانەكان كەسانى خراپىن كەسانى نامۇسلمان دەچەوسيىنەوه، ئەو سالە گەپامەوه (بىرونى) بە خانە وادەكەم وت، ئەم سال دەمەويىت بەھىسىمەوه چونكە زەينم باش ذى يە ناتوانم ئەو ئامانجەي ئىشى بۇدەكەم بىپېيىكەم. ھەستم دەكىد كەشتىكى لە ھەموو گۈرنگەرەيە كە ئەو ھەموو سالە بىشى بۇدەكەم و خانە وادەكەم بەھاناي داواكارىيەكەم نەھاتن، ئەمەش بۇ من چاوهرى نەكراو بۇو بۇيە لەسەر ئەم حالەتى بېركىدنەوه بەردەوام بۇوم، شەوو رۇز دەگرىيام چونكە جەلە دەنگ دانەوهى بانگ گوئىم لەھىچ دەنگىكى تىرنەدەبۇو وام لىھاتبۇو هەتا نزىكتىرين ھاۋىپىم واي دەزانى شىتىم ۋانى يەكەمم

لەگەل ئەو موسڵمانەی کە
فەرمایشتى دينەکەی پەيپەو
دەكەت لەگەل كچە ھاوبىئى
زەمەنى مندالىم بۇو. ئەو يش
ئەوسا ھەر خەريکى نوئى
كردنەوهى ئىمامى خۆى بۇو نىد

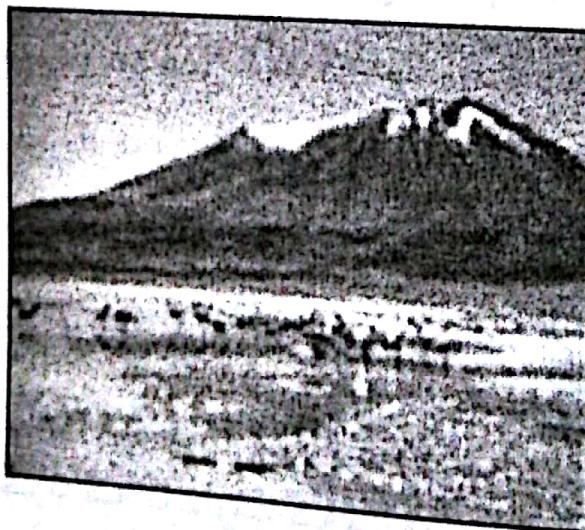
شت لەو فىرېبۈوم ئەوهى زىاتر لىئى فىرېبۈوم لە پەفتارەكەيدا بۇو
ئەوه يەكەم جار بۇو كە ئىسلام بەشىوهى پراكتىك بىيىنە وەك
(نوىرۇرۇقۇو... ئەوانى تر) ئەوها رۇقۇو گرتىنە تاقى كردەوهى
ھەولۇما بۆماوهى دووسال تا سىسال تەنیا خواردىنى حەللى بخۇم
بەلام خالى وەرچەرخان لەزىيانم ئەو كاتە بۇو كە ھەمو
زانكۆكانى پزىشكى قبوليان نەكىرىم بىرم لەناوه جوانە كانى خوا
دەكىرىدەوه بەلىتىم بە خوادا كە ئەگەر بىتەو لەكۆلىزى پزىشكى
وەرىگىرىم باوهەپ بىيىن بە ھەموو ئەوشستانەي ھاوبى موسڵمانە كانى
پىيان وتووم خوا ھەمىشە ئامادەيە و گۈئى لە ئاخاوتىنە كام
دەبىئى، رۇڭى دواتر بەشىوه يەكى موعجىزە ئاسا پىيان ونم
ھەرچەندە يەكەم جار وەرنەگىرای بەلام ئىسال وەرىگىرای!
لەپاش ئەوه چىم بۆ دەمینىتەوه، جىگە لە وتنى "لا إله إلا الله"

محمد خاتم الانبیاء لله".

۱- له بولیفیا

دانیه ل سار افیا

له بولیفیا ئەمریکا باشور له دایک بووم. کاتى تەمەن
خورت سال بوو چوومە ئەمریکا. ئىستا تەمەن بىستو دووساله.
ئىستا له رىستون له فيرجىنيا دەزىم له سەر رىبازى كاسۆلىكى
پەروھرده كرابووم، هەرچەند ھەركىز خۆم بە كاسۆلىكى
داندەنا، له بەرايى ژيانم قەت دىندار نەبوومە بەلام باوهەرم
بەخواو ئەوهى پەيوەستە بەخوا ھەبوو خانە وادە كەشم ھەروا
بوو، له دەسپىكى ئەم سالدا نزىكەي حەفت ھەشت مانگ پىش
ئىستا بە حىسابى خۆم ژيانىكى ئاسوودە دەزىام كارىكى مووجە
باشم ھەبوو، ئۆتۆمبىلى خۆم ھەبوو له ھەمووى باشتى تەمەن
بىستويەك سال بوو، پاش ئەوهى له كارە كەم تەواو دەبووم،

دەچوومە يانە يەكى
وەرزشى بۇ مەشق كردى،
لەپاشان لە وەختىكى
درەنگى شەو دىدارى
ھەندىك بىرادەرم دەكردو
لە مەيخانە دەچۈونىنە ئەو

مەیخانه یا دەچووینه هەندى یانهی شەوان یان پىكىه و
لەشويئىك كۆدەبۈوينەوە. ئەمە بۆماوهى سالىك رەفتارى رقزانەم
بۇو. لەئازارى ۲۰۰۱ ھەندى كىشەم بۆ دروست بۇو، چونكە
كارەكانم بەئاسايى بەرىيەتى بۇوم. دايىك و باوكم بەو شىوازەي ژيانم رازى نەبۇون.
زۆر جاران ھەركە دەگەرامە مالەوە هەندى گىزى و زويىبۇون
مالەوەي دەگرتەوە. وىپارى ئەمەش لەھەمان كاتدا توشى هەندى
گرفتى مالىش ببۇم. ئەمە بەھۆى ئەو بۇو، چونكە من پارەي
خۆم لە هەندى "كاتى خۆش" بەفيرق دەدا. گرنگىم بەوە نەدەدا
کە لەچى خەرجم دەكرد. ھەتا دەھات قەرزەكانم لەسەر كەلاك
دەبۇون. ھەر ئەمەش دەبۇوه ھۆى ئەو کە باج و خەرجىيە كانم
مانگانه درەنگ بىدەم. پىويست ناكە بلىم کە ئەو ھەموو ژىددەرى
گىزى و نىگەرانى من بۇو. ئەم ھەموو ئارىشەيە زۆر گوشارى
بۇھىتىم بەجۇرى وەھىتىم دەكرد کە لەوانەيە شىت بېم. دەستە
وەستان بۇوم نەمزانى چ بکەم. بىيارمدا کە مالى بەجى بەھىلەم بۆ
ئەوەي نەختى لەو گوشارو پالەپەستق دەروونى و ماددىيە، كە
خەریك بۇو بىخنکىنى، رىزگارم بىتت بەھۆيەك خۆشم نازانم چى
بۇو ئەورقۇزە مەيلم بەلاي ئەوە داچوو کە ئىمەلە كەم بکەم و
بىزانم چىم بۆ ھاتووە. كە تۆرى زانىارىم كردەوە كە بىرادەرىكى
خۆم لە تۆپە كەدا توش بۇو. سلۇومان لەيەكتىركىد. ئەو تىپىنى
كىرىد كە ئاخاوتىنە كەم كەم و كەم دەدويم. لىتى پرسىم ئاخىز

ساغم و هیچ کنیشه یه کم نیه. له وه لامدا و تم ناسایی نیم! هه روهها پیمگوت خه ریکه ئیره به جیده هیلم و نازانم چی بکه م! نه ویش هار هندھی گوت: برق نویز بکه! من بچم نویز بکه م؟! قسه که یم په کرده وه و گوتم: نازانم چون نویز بکه م! جاریکی تر هه روتی: برق نویز بکه. منیش جاری دووه م هه ره تمکرده وه. هه روهها پیمگوت ده بئی برقم و کومپیوتەرە که م کوراندھو و چوومه نهومی سه ره وه هه رکه نزیک بوومه وه له ده رگا، شتی به ره و دواوه رایکیشام ریک له به ردهم ده رگا که م راوه ستا بووم. له شوین خوم پهق بووم، سربووم جووله م له به ربرا. هه موو گیانم دهستی به له رزین کرد! پاش چهند خوله کیک چوومه نهومی سه ره وه نویزیم کرد. ئوسا به ئەزمۇونىك داچووم هه ستم به بوونی خودا کرد. به راستی هه ستیکی خوش و کاریگەر بوو. رقى دواتر له خه و هه ستم به لام مرؤثیکی تربووم هه موو گیانم هه رچالاکی بوو. بپیارمدا ریگای راست بگرمە به رو پهوتی زیانم بگورم. دهستم به خویندنه وه کتیبی پیرفز کرد هه روهها هه موو یه ک شه موان ده چوومه وه که نیسه. له به رایی نیسانی ۲۰۰۱ بپیارمدا به قوربانیه ک زیاتر له خوا نزیک ببمه وه. وازم له خواردنی گوشتی چیل و مریشك و خواردنی ده ریایی و به راز هینا. له وساوه هه تا ئیستا هه رووه کیم. پاش دوو مانگ ههندئ هه نگاوی گرنگم نا له بواری به رزکردن وه کی ده رونیدا. به لام هیشتا هه ستم به نه بوونی شتیک ده کرد. هه ستم ده کرد کیماسیه ک ده مهه زینی،

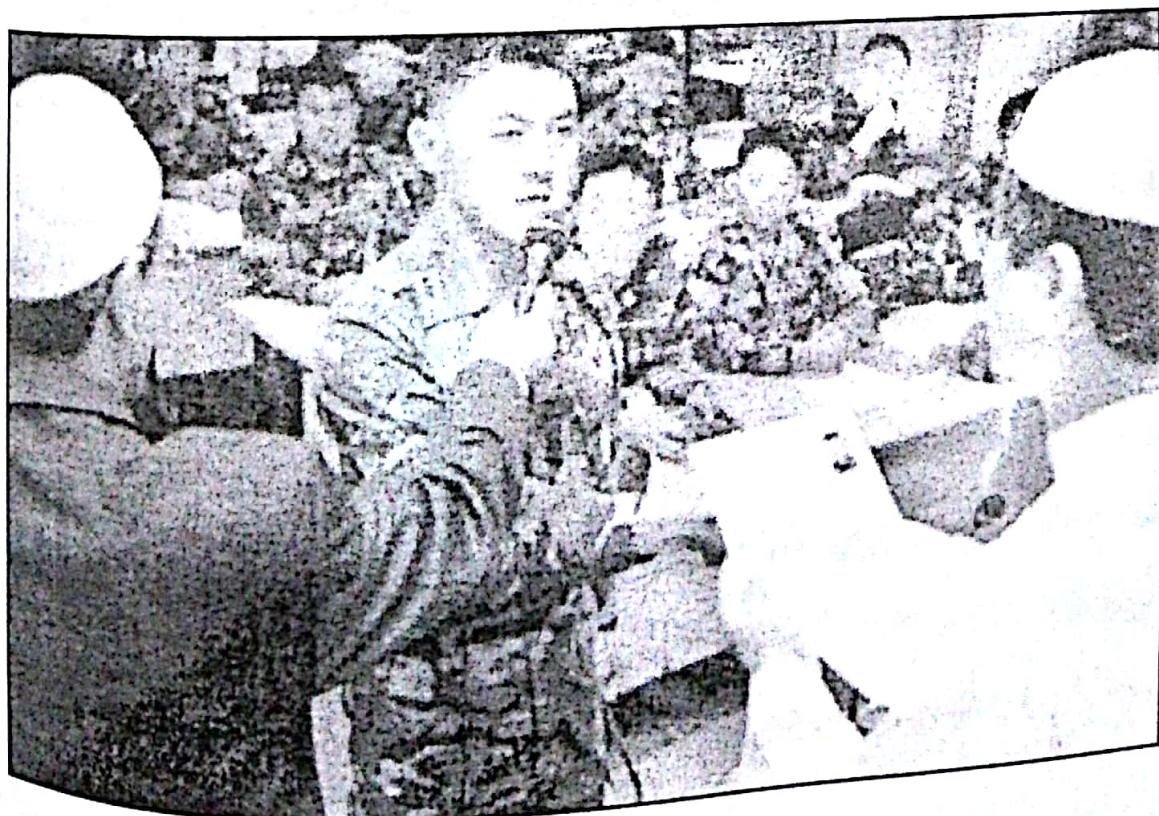
بۆیه که قسم لەگەل براوەرەکەم دەکرد (کە ئەوشەوە پىيگۇتەن بېرىن نويىزبىكە) پىمگوت کە ھەست بەچى دەکەم وە وەبىرمەتەوە کە ئەو موسڵمانە! . پاش ئەوهى كۆمپىيۇتەرەکەم بەجىھىشت، بپيارمدا کە لە چىھەتى ئىسلام بکۆلەمەوە. ھىندا كۆلەوار بۇوم لەبارەي ئىسلامەوە ھەتا نەمدەزانى كى خوايموسڵمانانە وامدەزانى کە موسڵمانانە کان خوايىھەكى تايىن بەخۆيان ھەيە. ھەركە قورئانم بۆ يەكەجار خويىندەوە ئارەزووی خويىندەوەم تادەھات زياتىز دەبۇو! ھەركە شتىكمە لە قورئان دەخويىندەوە. ھەستم دەکرد کە ئەمە دەزانم بەر خويىندەوە تەنها بىرەوەریم دەبۈزۈندەوە. پاش ئەوهى بنەماكانى ئىسلام فىرّبۇوم گەيشتمە ئەو ئاكامەي کە خۆم ھەر لەبەرایى موسڵمان بۇومەو پىمنەزانىيە. لەكتى خويىندەوەمدا لەمپەرېك لەرىگام دروست بۇو کە دەبۇو بەسەرى زال بىم ئەو ئاستەنگەش ئەوهبۇو: يەسوعى مەسيح كىيە؟ لەبەرایى پىكەيشتنم وافىر كرابۇوم کە يەسوعى مەسيح خودايدى! كوبى خودايدى! ئەمرق تەواو گەيشتۇومەتە قەناعەت و چاك دەزانم کە يەسوعى مەسيح - سەلامى خواى لىپى - پىغەمبەرەو خودا بىنەزىد پىيوىستم بەو راستىيە بۇو بۆ ئەوهى لەگەلى بىسازىم و بىزانمە ھەروەك چۈن ناوى خۆم دەزانم. دەبۇو باوەر بەوە بهىنەم. نۇدۇم نويىزكىرد. نۇر لەخوا پارامەوە بۆ ئەوهى رېڭايى راستىم پىشان بىدات. نۇد گەپام و توپىزىنەوەي نۇرمى كىرد. ھەر لە خويىندەوەي

نورئان و کتیبی پیقدز به رده وام بووم. پاش به راوردی ئه و دوو
كتىبى، لە ماوهى هەفتەي كۆتاپى ئابى ۲۰۰۱ ھەستم كرد خواى
گوره بەرەو ئىسلام ئاراستەم دەكەت. ھەستم كرد كە ئىسلام
سەراپاي تەواوه و هىچ كىماسىيەكى تىدا نىه. ئىمانم هيئا كە
پىسوع مەسيحە پىغەمبەرى خوايە لەپاشان لە مزگەوتە
ناوخۇيىەكان و مەلبەندە ئىسلاميەكان گەپام و كۆمەلەي دالاسى
ئىسلاميم دۆزىيە وە دىدارىكەم لەگەل يەكىن لە ئۈستادەكانى ئە و
مەلبەندە سازداو لە (۳۱) ئابى ۲۰۰۱ شايەتمانم هيئا و
ئىسلامبۇونى خۆم پاگەياند. ھەر كە گەپام و بۆباوهشى
ئىسلام، سوپاس بۆخوا ژيانم تا بلىي خوش بۇوه. خواى گەورە
بەختىكى گەورەي پىبەخشىم. ئاسودەكەمى كرده چەند جارە.
خۆشەويىسى و ھاوكارى و تىڭەيشتنى خەلکى پىبەخشىم. لەمەدا
مالەوەمان پالپىشتم بۇون لەرەوشى من دەگەيشتن. لە خوا
دەپارپىمەوە رۆزىك ئەوانىش بەرەو پىگائى پاست ئاراستە بکات.

٨- لە کۆریای باشور

سی و حەفت سەربازی کۆری دەبنە موسڵمان لە کوردستان

"بۇمە موسڵمان چونکە ھەست دەکەم ئىسلام لە ھەموو دینە کانى تر ئىنسانى ترو ئاشتى پەروھرتە. دەتوانم بەم دينە لەگەل خەلکى ناوجەكە بەردەواام بىم، زەنم وايە كە ئەم موسڵمان بۇنەم زۆر ھاواکار دەبىت لە جىبەجى كىرىنى ئەركەكەمان لە دووبارە بىنا كىرىنەوەي ئاشتىدا" ئەمە ھەندى قىسى ئەو سەربازە كۆريانە بۇكە بۇنەتە موسڵمان پېش ئەوەي هىزەكانيان لە كۆتايى تەمۇزى ۲۰۰۴ بەرەو شارى ھەولىر بەپى

بکەون. لەنیوھېقى رۇڭى جومعە سىوحەفت كەس لە (يەكەى زەيتون) كە ئەفسەرى پلە يەك (سون ھاين نيان) لە ھىزى تايىھەتى ليواى يازدە لەگەل دابۇو، بەرھە مزگەوتى لە (صانم - دۆنگ) لە سىئۆل چۇون و ئىسلامبۇونى خۆيان راگەياند ئەو سەربازانه بەگۈرەي فەرمۇودەي پىغەمبەر (دەخ) جەستەي خۆيان شوشت و لەكتى كۆبۈونەوهى نويىزى ھەينى لەو مزگەوتە بەهاوكارى پىشەواى مزگەوتە كە موسىلمان بۇونى خۆيان راگەياند. ھەموو موسىلمانەكانى مزگەوتە كە لەگەل ئەو سەربازه كۆريانە لەيەك رىز راوهستان ئەمەش وەك ھىمامايد بۇ يەكسانى مەرقەكان لەبەرامبەر خوادا. لەپاشان ھەر ھەموو پىكەوە نويىزيان كرد ھەموويان ووشەكانى شايەتمانيان لەبەر كردىبوو. ئىماندارە موسىلمانەكان لە نويىزەكانياندا رwoo دەكەنە كە عبەي پىرۆز ئەمە دووپات دەكەنەوە كە ھەموو براان، سەبارەت بەو سەربازە كۆريانەي كە بۇونەتە موسىلمان ئەو دەرفەتەي كە يەكەى زەيتون كە لە ھەولىر بۇي فەراھەم ھىنناون دەلىفەيەكى لەبارى بۇ رىكخستۇون كە بەو پەپى قەناعەتەوە ئىسلام بىناسن ئەو يەكە سەربازىيە سەربازە بى دينەكانى خۆى بۇ مزگەوتى (صانم - دۆنگ) ناردبۇو بۇ ئەوەي بتوانن لە ئىسلام بگەن چونكە ئەوانە رەوانەي ھەولىر دەكران خەلگى ھەولىريش نۇرىيەي ھەرە نۇرى موسىلمان لەپاشان ئەوانەي لەپە بەرناમەيە بەشداريان كردىبوو ئىسلام دلىانى ئاسوودە كردىبوو بۇيە بۇونەتە موسىلمان.

يەكىن لە فەرمابنەرانى ئەو يەكە سەربازىيە وتى: ئەوسازانە دىنىيە گشتىيە لە جىهانى ئىسلامى بەرپا يە كارى لە دەرۈونى سەربازەكان كرد بۆيە لەو شوينە ئەگەر تۆ مۇسلمان بى وەك غەريبىيڭ مامەلەت لەگەل ناكەن بەلكو وەك يەكىن لە خەلگى ناوجە كە مامەلەت لەگەل دەكەن، مۇسلمانان ھەتا لەبەرهى جەنگىش ھىرىش ناكەنە سەر ئافرەت ھەرچى (بىك سى يونگ يۆكى) تەمەن بىستى دوو سالەي عەريفى يەكەي زەيتونى لە بەتالىقى سوپاى يازدەدا دەلىت: لە زانكۆ پىسىۋىم لە زمانى عەرەبى وەرگرت بەلام كە قورئانم خويىندەوە گىرنگىيەكى گەورەم لەبارەي ئىسلامەوە لەلا دروست بۇو بۆيە بىيارمدا لەو ئەزمۇونە ئايىنيي بىمە مۇسلمان .

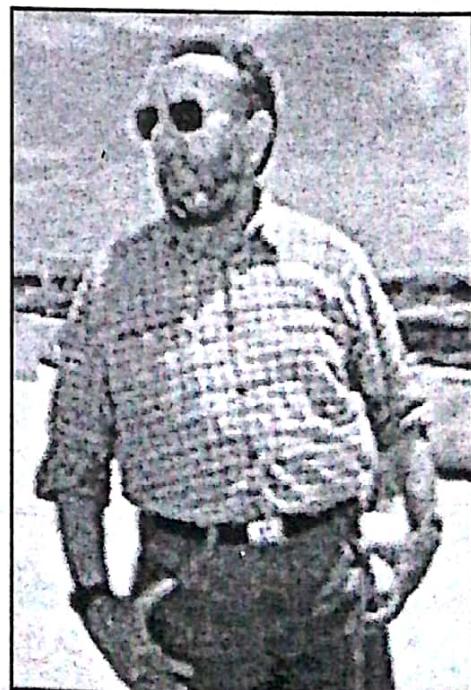
٩- لە ئىتالىا

دۇو بالىۆزى ئىتالى مۇسلمان دەبن

دەزگاکانى راگەيانىدىن لە نۆقەمبەرى ۲۰۰۱ بلاۋىان كردەوە كە تۈركاتو كاردىلى بالىۆزى ئىتالىا لە سعودىيە لە حەوتى نۆقەمبەرى ۲۰۰۱ مۇسلمان بۇوه. كاردىلو لەسالى ۱۹۴۲ لەدايك بۇوه. باوكى دۇو كورپە دەرچۈرى زانكۆي ناپولى بەشى

زمانەكانى شارستانىتىيەكانى رۆزھەلاتىيە، بىڭومان بەھۆى ئەو توانسته بىۋىنەى لەبوارى پىپۇرى خۆيدا ھېيەتى ئەوا بەشىكى زۇرى لە ژىانى پىشەيى خۆى لە چوارچىوھى جىهانى ئىسلامىدا بۇوه (بالىۆز بۇوه لەم شوينانە، خەرتوم، ديمەشق، بەغدا، تەرابلوس، ھەروھا لە ئەلبانيا لەسالى ۱۹۹۱-۱۹۹۳ لە تەنزاپىا

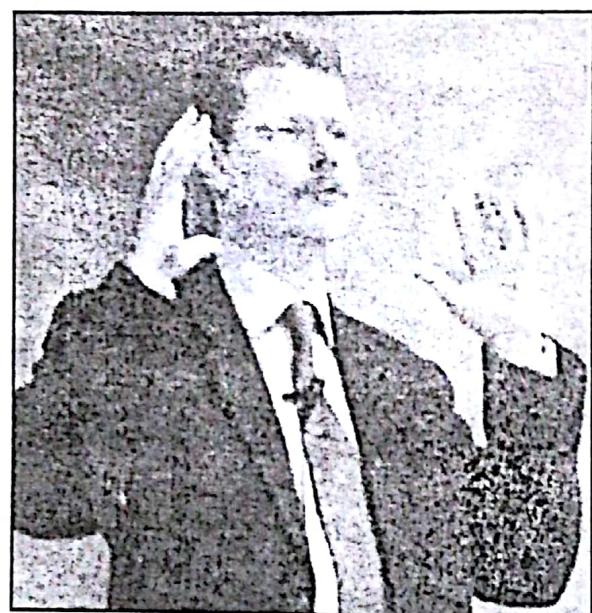
لەسالى ۱۹۹۳ - ۱۹۹۷). ئىسلام بۇنىڭ كاردىلى دەرفەت بۇ بۇ راگە ياندىن كە باس لە بالىۆزى پىشۇرى ئىتالىيا لە سعودىيە (۱۹۹۴ - ۱۹۹۵) (ماريو سىالوجا) بىكەنەوە ماريو بەرلەوەي بىتە سعودىيە موسىلمان بۇوە، ماريو ئەو كاتەي لەسالى ۱۹۸۷ نوينەرى ئىتالىيا بۇوە لە نەتهوە يەكىرىتووه كان موسىلمان بۇوە، هەرچەندە ئەمپۇ خانەنىشىن بۇوە بەلام كەسىكى نۇر چالاکە بەجۇرى ئىستا بۇوەتە جىڭرى سەرۋىكى رابىتەي جىهانى ئىسلامى بەشى ئىتالىيا.

١- له کنه دا

رۆمیه کی که پیشتر کاسۆلیکی بووه ده لیت: فەرمایشته کانی
ئیسلام لە بارەی لیبوردەیی بە رەو ئیسلامی را کیشاوم

٢٠٠٤ نازارى

(خەلکیکی نقد
دەیه ویت بزانیت کە بۆچى
ئیسلام بە دینى خۆم
قبول کرد) ئەمە قسەی
(سەید جەعفەر) بوو کە
پیشتر رۆمیه کی
کاسۆلیکی بوو بەلام لە

بیستە کانی تەمەنی بووه ئیسلام ناوی خۆی (جیف) بووه.
(سەید جەعفەر) کاتیک بووه تە موسلمان قوتابی بووه لە زانکۆی
تۈرنىتو، ئەو ئیسلام بۇونەی لە سالى ١٩٩٢ بە تەواوی روانگەی
ئۆی بۆزیان گۆری، کاتیک عێراق کویتى لە سالى ١٩٩٠ دا گیرکرد
(سەید جەعفەر) نۆربەی ئەو پارەی کە بۆ وە بەرھىنان
خستبوویە کار لە دەستىدا، خۆی ئەلیت: (لە بەرامبەر ئەم
مەسەلە يە دوش دامام و چاوه پەری وەلام بۇوم)، سەید جەعفەر

لەکاتى قوتابىيەتى لەزانكۆ بۆته برا دەرى ھەندى گەنجى موسڵمان
 لەکاتى ھاوردپىيەتى لەگەل ئەوانە پىىى جوان نەبووه شتىك بکان
 كە لەگەل دابو نەريتى ئەوان نەگونجى ھەر لەسەر ئە و بنەمايە
 كاتى فرافىنى لەگەل ئەوانە وازى لەخواردنى گۆشتى بەرازو
 خواردنەوەي مەي ھىنناوه. لەپاشان ھەر نۇو بەيە كجاري وازى
 لەو دوو شتە ھىنناوه لەئاكامى گۆپىنى شىّوازى ژيانى (سەيد
 جەعفر) بۆي دەركەوت كە شىّوازى ژيانى ئىسلامى مانادارەو
 بۆيە بۆته جىى سەرنجى ھەر بۆيە لەكۆتايى بىپيار دەدات بېتىه
 ئىسلام و ژيانى تەرخان بکات بە پەيرەوكردىنى فەرمايىشتكانى
 قورئان. لە ھەفتەي راپىدوو لەدوا ئىوارەي "ھەفتەي ناسىنى
 ئىسلام" كە كۆمەلەي قوتابيانى موسڵمان لەزانكۆي شاهانە
 پىكىخستبۇو، سەيد جەعفر لەو ئىوارە كۆرەدا وتى: "يەكى لە
 ئەدگارو خاسلەتكانى ئىسلام كە سەرنجى را كىشاوم پەيامى
 مرۆقدۇست و ئايىندۇستانەي لىپوردەيى ئىسلامە بەرامبەر
 ئايىنهكانى تر".

ھەروەها سەيد جەعفرى دەرچۈو زانكۆي تۆرتتۇ
 دەبىزىت: "يەكى لە پايەكانى ئيمان ئەوهىيە كە باوەر بە ھەموو
 پەرتوكە ئاسمانيەكان بىكەيت بۆيە بۆ ئەوهى موسڵمانىكى
 دروست بىت لەسەرتە كتىبە پىرۇزەكانى تر قبۇول بىكەي"
 ھەروەها دەلىت: پىويىستە لەسەرمان ئايىنهكانى ترىش
 بخويىنىنەوە بۆيە بتوانىن بىسازىيەن لەگەليان، ئىمە زىدرىيۇ

قەدرى پىغەمبەران دەگرین رىزۇ قەدرى (نادەم و مەسيح، مەريھم) دەگرین. "ئىسلام دەرگايى كرايەوە بەپۇرى ھەركەسىك پايدە باوهەپىيە بنەپەتىيەكانى ئىسلامى قبول بىت، بەواتاي ھەموو كەسىك دەتوانىت بىتىه موسىلمان، يەكىن لە پىويستىه سەرەكىيەكانى ئىسلام ئەوهىيە كە پەيرەو كەرانى دەبىت باوهەپ بە خوايەكى تاكوتەنيا بىكەن ئەو خوايەش بە خولقىنەرە خۆيان بىزانن". ھەروەها لە درىزەي ئاخاوتىنەكەيدا وتى "ئىمە ھەر مەسەلەيەك لە قورئان ھاتبىت پەسەندو گۈپپايدەلى دەبىن ھەروەها ئىمە رۆزانە پىنج نويىز دەكەين". سەيد جەعفر دەلىت "ئىسلام گرنگى چاكەكردن و ھاوکارى بە كۆمەلى فېر دەكات" چاكەكردن لەگەل خەلک ھەرتەنيا ھەستىكى ھاكەزايمى نىيە بەلكو ئەركىكى مرۆڤايەتى و دينىيە، ئىمە لەسەرمانە يارمەتى ئەو كەسانە بىدەين كە لە دەوروپەرمانن و يارمەتى گيانەوەران بىدەين و ھەروەها يارمەتى مرۆڤايەتى بىدەين. سەيد جەعفر خۆبەخشە لە جۆرەما دام و دەزگاي خىرخوانى بە حوكى ئەوهى پەتىكى خوودى لە مەى دەبىتەوە بۆيە بەشدارىشە لە رىڭخراوى (دايىكان لەدېلى لىخورپىن بە سەرخۇشى) دوازدە دام و دەزگاي خىرخوانى ئەو دەلىت: خەلکتىكى نقد بەھەلە لە ئىسلام دەگەن چونكە دام و دەزگاي راگەياندىن بەشىوەيەكى نادروست وىنەي ئىسلام پىشان دەدات، وە

۱۱- لە هندستان

دكتۆر گامەلا داس

پالیوراو بۇ خەلاتى نۆبل موسىلمان دەبىت

بەراستى ئازايىتىيەكى نىرى
ذەويىست كە ھيندوسييەكى
دەولەمەندو ناسراو موسىلمان بېت و
بتوانى خۆى لە بەرامبەر تۈرپەيى
توندرەوە ھيندوسييەكان بىگرى.
ئەو كەسە ئازايىتىيە دكتۆر (گامەلا
داس) ھ. خاتۇو دكتۆر گامەلا

شاعيرىكى ناسراوه لە سەر ئاستى جىهاندا. ھەروەها
چىرۇكنووسو دەتوانى زمانى ئىنگلەيزى و مala يالامىھ بەۋپەرپى
لىھاتوویەوە بنووسى. كتابىكى ھەيە بەناوى (چىرۇكە كەم) بۇ
زىاتر لە پازدە زمانى بىيانى وەرگىردىراوه، خاتۇو گامەلا چەندەھا
خەلاتى بەھۆى نووسىنە ئەدەبىيە كانىيەوە بەدەست ھىنواھ وەك
خەلاتى شىعرى ئاسيايى، خەلاتى نووسىنى ئىنگلەيزى ولاتە كانى
ئاسيا ھەروەها خەلاتى جىهانى ئاسيا.. مەند.

رايگه ياندنى ئىسلامبۇونى خۆرى كەلە 1999/12/11
 لەكۈنگەرە يەكى گشتى (كاجىينى) شارە كەرىي رايگە ياند، كارىزى
 لەناكاو چاوه رىئە كراو بۇو. لەكۈنگەرە يەدا خاتوو د. كامەلاوتى:
 (من بەھىچ جۆرى دەزى هىچ ئايىتىك نىم، من تەنهائە و دىنەم
 ھەلبىزاردۇوه كەئافرەت دەپارىزىت. د. كامەلا وەك نۇربەي
 كەسانى تازە مۇسلمان بۇو ناوى خۆرى گۆرى بۆ (كامەلا
 سورىا).

د. كامەلا چەند دىدارو چاپىكە و تىنېكى لەگەل سازىداوه
 لېرەدا تەنيا دوولە و چاپىكە و تىنانە دەخەينە روۋئەمى
 خوارەوە بەشىكە لە و چاپىكە و تىنە رۆزىنامەسى (Times of India)
 لەگەلى سازىداوه.

- چۆن ئىسلامت ناسى؟

د. كامەلا : يەكەم ژۇوانم لەگەل ئىسلام لەرىگاى دوو مندالى
 مۇسلمانى كۆرە بۇو كەبەناوى (رەشاد ئەحەمەد دو ئىمتىاز ئەحەمەد)
 بۇون كۆمەلەي نىئۆ نەتە وەيى نابىنایايان بۆيان رەوانە كردىبوو، من
 بەبى بەرامبەر دەرسم بەنابىنایايان دەووت و شتم بۆ دەخويىندە وە
 ھەر دوو مندالە كان لە (مامبى) لەمالى من بۇون، وەك مامۆستايىك
 لە سەرم بۇوكتىبە پىرۆزە كانى ئىسلام مىيان بۆ بخويىنمه وە.

- چ شتىك لە ئىسلام سەرنجى را كىشى؟

د. كامەلا: ئەو بالا پۇشىيە كەئافرەتى مۇسلمان دەپىۋىشى
 نۇربەدلەم بۇو ھەروەها شىوهى ژيانى دروستى كەئافرەتى

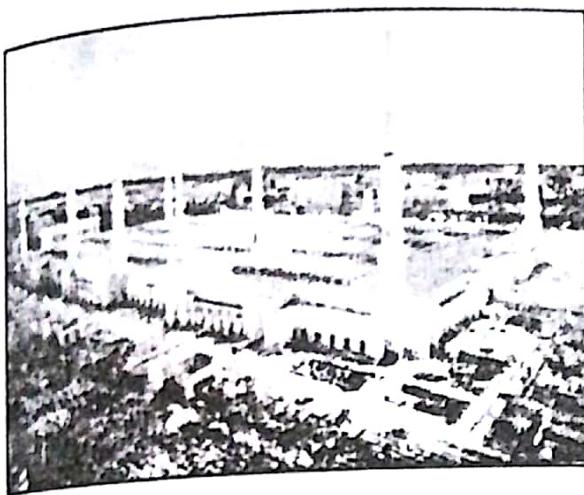
مسلمان تیّی ده ژیت.

- بـ لـام حـیـجابـ یـاـبـالـاـ پـوـشـیـ ئـازـادـیـتـ سـنـوـرـدـارـ نـاـکـاتـ؟

د. کامه‌لا: ئه و ئازادیه م ناویت، چونکه پیشتر نقدم له و ئازادیه
م بیو، ئازادی سه باره ت به من و هک ژنیک بربیتیه له و بالا
پوشیه، من رینیشانده ره کم ده ویت که زیانم ریکبات، خـ
پاراستنم ویست نه ک ئازادی، ده مه وئی په یـرـهـوـکـهـرـیـ بـهـرـنـامـهـیـ
خوابم، له راستیدا له و بیست و چوار ساله‌ی رابرد و خـ
ده پوشی بورده حیجابیکی ئافره‌تی هیندیه هندی جار
ده مپوشی و پـیـ دـهـ چـوـومـهـ باـزاـپـوـ کـوـبـوـنـهـ وـهـ کـانـیـ رـقـزانـهـ مـ هـتـاـ بـوـ
شویـنـیـ دـوـوـرـیـشـ هـهـ ئـهـ وـ جـلـهـ مـ دـهـ پـوـشـیـ.

ئه و ئافره‌تی بورده ده پوشی ته او پاریزراوه و که س
دهست دریزی ناکاته سه د. کامه‌لا له دیداریکی تری له گهـلـ
روزنامه‌ی (Khaleej Time) که له ۱۵/۲/۱۹۹۹ لـهـ گـهـلـیـ سـازـدـراـوـهـ
ده لـیـتـ: چـاـکـهـیـ ئـهـ دـینـهـ بـهـ خـلـکـیـ رـادـهـ گـهـیـنـمـ، دـهـ مـهـ وـیـتـ
خلـکـانـیـ تـرـیـشـ ئـهـ وـ خـوـشـیـ وـ ئـاسـوـدـهـ بـیـانـ هـبـیـ، بـوـونـمـ دـهـ سـتـ
کـهـ وـتوـوهـ پـاشـ مـوـسـلـمـانـ بـوـونـمـ، بـهـ وـشـهـ نـاتـوانـ گـوـزارـشتـ لـهـ
خـوـشـ وـ تـهـ نـاهـیـ وـ رـهـ زـامـهـ نـدـیـ بـکـهـمـ کـهـ لـهـ پـاشـ ئـیـسـلـامـ بـوـونـمـ
فـهـ رـاهـهـمـ هـیـنـاـوـهـ وـ لـهـ گـهـلـ دـهـ ژـیـمـ وـ رـقـزانـهـ هـسـتـیـانـ پـیـدـهـ کـهـمـ
هـرـگـیـزـ پـیـشـ لـهـ ئـیـسـلـامـ بـوـونـمـ ئـهـ وـ هـهـ سـتـهـ پـرـ لـهـ خـوـشـیـهـمـ لـهـ ژـیـانـیـ
خـوـمـداـ هـهـ سـتـ پـیـنـهـ کـرـدوـوـهـ بـهـ ئـیـسـلـامـ مـبـوـونـمـ هـهـ سـتـ دـهـ کـهـمـ
بـوـونـهـتـهـ کـهـ سـیـکـیـ خـوـشـهـ وـیـسـتـوـ هـهـ روـهـاـ پـارـیـزـداـوـ.

- زیارتی مهکهی پیروز ده کهی؟

د. کامهلا: بیگومان
ئەخۆلەی مەدینەی
پیروزیش چەندى زوو
پیمبکری لەئامیز دەگرم.

- چى دەلین دەربارەی ئەو
مەموھەپەشەو گەۋەي

ھىندۇسە توندەوە کان ناراستە و خۆ لىت دەکەن؟

د. کامهلا: ئەو ھەپەشەو گورەشانە نامترسىن پۆلیسى
شارەكەم داواى لىم كرد كە پاسەوانم بۇ دابىنەن و چاودىرى
مالەكەم بىھەن، بەلام خۆم قبولم نەكىد لەپاش ئەوهى خۆم
تەسلىمى خواى خۆم كردووھ پىويىstem بەپاراستنى مرۆڤنىيە.
يەكى لەناوه کانى خوا (الحفيظ) بیگومان كە خودا پارىزەر بىت
من دللىيام كە دەمپارىزى.

لە چاپىيىكەتنىكى لە گەل كەنالى تەلە فزىونى (Asianet)،
د. کامهلا دەللىت:

رەمەزان كاتى پاكىرىدنه وھى خود و زاتى مرۆفە. رەمەزان ئەو
ماوهىيە كە ئىمەي موسلمان تىيدا ھەم واز لە گوناھە كانمان
دىنەن ھەم بەرەمەزان گوناھە كانمان دەشۈئىن و جارىيىكى تر
ھەنگاو دەنئىن بەرەو كە مالبۇون. لە ھندۇسيەت ھەندى نقوسى

خوشوشن له گوناه هه يه ئه ويش له (روبارى پيرقز) و زياره تى په رستگاكان ئه نجام ده دريit له هيلتىكى به يهك چووی ئه وهى هندۇ سېكىاندا ، ئىمەى موسىلمان خۆمان له (روبارى تەقوا) دەشۇين كە جارييکى تر له و روباره دەردەچىن هەموو گيانمان پاك دەبى!

بەلى رۆحمان له روبارى تەقوا پاك دەبىتەوه خۆم ئىستا
ھەست بە ئاسوودە يەكى گەورە لە رۆح و دلەمدا دەكەم ئىسلام
دەليفە يەكى پە سەرەورى پى بە خشىوم بۆ ئه وهى له گوناھە كانم
رابردووم خۆش بىت. ھەست دەكەم خودا لىم خوشبووه منى وەك
موسمانىيکى تۆ بە دارو پەشيمان بە رابردوو قە بولّ كردووه. ئىسلام
ژيانى پيرىتى گۈریم و منى گەنج كرده وە. تارىكاىي لەلا راونام و
رەحمەت و بە زەيى خودا بۆ ژيانم بۇوه تريفەي مانگو ژيانى
نوتەك و تارىكى و جەھالەتى بە رەحمەتى خوا بۆ رۇوناك كردىم وە.
خەلکىكى زۆر گالتەم پىدە كەن زۆر يكىش ھەپەشەي
تىرۇركىن لىدە كەن و ھەندىكى تر زۆر گوشارم بۆ دىئن بۆ ئه وهى
پاشگەز بىمە وە. بەلام ئەوانە هيچ كارم لىئا كەن چونكە من خواي
تاڭو تەنباي خۆم دۆزىتەوه. خۆم وَا خواي خۆم دۆزىتەوه
واھەستدە كەم كە خوداي شىكۈمىن دەرگاي بەھەشتى خۆى بۆ
كردوومەتە وە بە خىرەتاتنم لىدە كات، خۆم ئازارو خۆشى بە دوو
نیعەتى خودا دەزانم من تەواو بە خوداي خۆم رازىم.

خوشوشن له گوناه هه يه ئه ويش له (روباري پيرقز) و زياره تى په رستگاكان ئه نجام ده دريit له هيلىكى بېيەن چۈرى ئه وەي هندۇ سىيە كاندا ، ئىمەي موسىلمان خۆمان له (روباري تەقوا) دەشۇين كە جارىكى تر لە و روبارە دەردەچىن ھەموو گيانمان پاك دەبى!

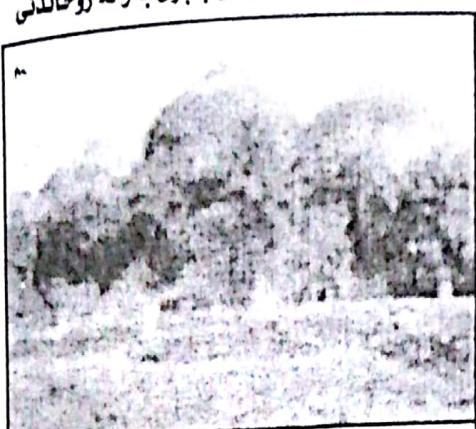
بەلى رۆحمان لە روبارى تەقوا پاك دەبىتەوە خۆم ئىستا ھەست بە ئاسوودە يەكى گەورە لە روح و دلما دەكەم ئىسلام دەليقە يەكى پر سەرورى پى بە خشىوم بۆ ئەوەي لە گوناھە كانم رابردووم خوش بىت. ھەست دەكەم خودا لىم خوشبووھو منى وەك موسىلمانىكى تۆ بەدارو پەشيمان بە رابردوو قەبۈل كردووه. ئىسلام ژيانى پيرىتى گورىم و منى گەنج كرده وە. تاريکايى لەلا راونام و رەحمەت و بەزەيى خودا بۆ ژيانم بۇوه تريفەي مانگو ژيانى نوتەك و تاريکى و جەھالەتى بە رەحمەتى خوا بۆ رووناك كردىمە وە.

خەلکىكى نۇر گالتەم پىدە كەن نۇر يكىش ھەپەشەي تىرۇركىن لىدە كەن و ھەندىكى تر نۇر گوشارم بۆ دىئن بۆ ئەوەي پاشگەز بىمە وە. بەلام ئەوانە هيچ كارم لىنىاكەن چونكە من خواي تاكو تەنياي خۆم دۆزىتەوە. خۆم وَا خواي خۆم دۆزىتەوە واهەستە كەم كە خوداي شىۋەند دەرگاي بەھەشتى خۆى بۆ كردىوە تەوە وە بە خىرەاتنم لىدە كات، خۆم ئازارو خۆشى بە دوو نىعەتى خودا دەزانم من تەواو بە خوداي خۆم رازىم.

١٢- لە هند ئەو کەسەی دوینى مزگەوتى بابرى رووخاند،

ئەمرو داواي لىخۇشبوون دەکات

مزگەوتى بابرى بەرلە رووخاندى

مزگەوتى بابرى داواي رووخاندى

(شايف پرازاد) يەكى بۇو
لەنیوان سەدان ھەزار لەو
ھندوسانەي كەئاپورەيان بەستبۇو
بۆ رووخاندى مزگەوت (بابرى)
ئەو مزگەوتە يە لەسەددى
شازدەھەم بىناكراوه، بەلام لەسالى
1992 ئەو کەسانە دەيانويىست
بېپوخىن لەشـوينى ئەو
پەرسـتگايەكى ھندوسى بۆ
خوداوهندى (رام) دروـستـكـەـنـ.
لەـكـاتـى روـخـانـدـنـكـەـ كـۆـمـەـلـەـ يـەـكـى
ماـرـبـەـسـەـرـبـلـەـنـدـ گـۆـىـ بـانـگـدـانـىـ

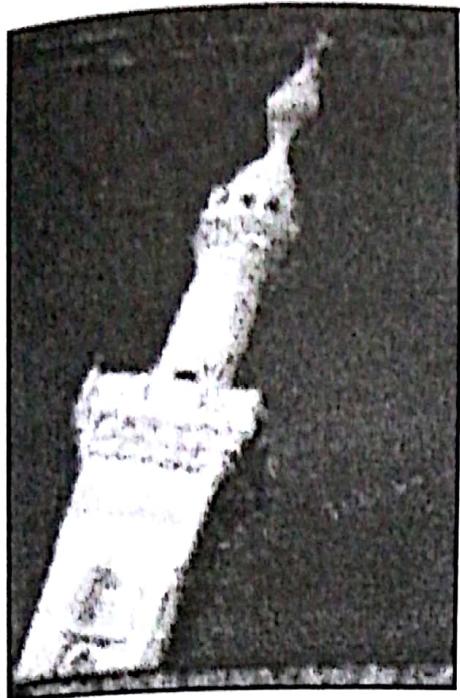
مزگەوتە كە كەوتن (شايف پرازاد) كەريي پى ڈرابۇو سەرۆكايەتى
و مەشقى چوار ھەزار لەو ھندوسانە بکات بۆ رووخاندى ئەم
مزگەوتە لەپىشەوهى ئەو کەسانە بۇو بۆ رووخاندى مزگەوتە كە.
كاتىك (پرازاد) بىنى بلند گويە كە بەزه ويدا دەكەويت خوشى

مه مموگیانی داگرت و هاوایی کرد (رام.. رام). باوکی (برازاد) یه کئ له سه ر کرده کانی (سنهنگ پاریفار) بوهه موهه نهندامه کانی خانه واده کهی دهستیکی بالایان هه بوله رووخاندنی مزگه وته که.

ئه مه چهند سالیک به رئیستا روویداوه له یادی ههشت سالهی رووخاندنی مزگه وته که به واتای به دروستی له شهشی دیسمبری ۱۹۹۲ ئه و (شايف پرارازدهی) که شانازی به رووخاندنی ئه و مزگه وته ده کرد ئه مرق هه رئه و شايفه داوای لیخوشبوون و لیبوردن له خوای گهوره ده کات به رامبه ربه و تاوانهی که حهفت سال به رله رئیستا ئه نجامی داوه شايف ئه مرق به رقدووه و له په شیمانیا هه ده گریئ له نویژه کانی داوای لیخوشبوون له خوا ده کات، رئیستا شايف پرارازاد موسلمان بوهه ناویکی نویی له خوی نایه ئه ویش ناوی (محه مهد مستهفا) ئه و (محه مهد مستهفا) یه ناوی ئه و که سه که شايفی فیری بنه مايه کانی ئیسلام کرد.

ئه و گورانکارییه که له دلی شايف روویدا

رقدنامهی (مالایان تیوس) له رقی ۱۹۹۹/۱/۷ بـالـوـی کردوته وه. هه زوو پاش تیکدانی مزگه وته که شايف ههستی به دل ته نگیه ک ده کرد ویژدانی ئازاری دهدا وای ههست ده کرد که تاوانیکی ئه نجام داوه، له سالی ۱۹۹۷ به نیازی په یدا کردنی کار چووه (شاریقه) هه رچه نده له وئ کاره کی به دهست هینا

بەلام نیگەرانی قەت لى جیانەدەبۇوه
لە چوارى دىسمېرى سالى ۱۹۹۸
لەکاتیکدا لەشەقامەكانى شاريقە
دەسۈورپايدە گوئى لەوتارى ھەينى
يەكى لە مزگەوتەكان بۇو كە بەزمانى
ھیندى بۇو كە گوئى لەوتارە راگرت
ھەستى كرد كەئەمەشتىكى جياوازە
بۇويە پىي خوش بۇو گوئى لەتەواوى

وتارەكە بىت، پەيامى خوا شۆرپىشىكى لەوبەشەى ۋىيانى كەما بۇ
دروست كرد. لەو رۆژەوە بەبەردەوامى گوئى لەو جۆرە وتارانە
دەگرت هەتا شۆرپەكە لەدلى تەواوبۇو، خواى گەورە رىڭاي
راستى پى نىشان داو جەھالەت و نەزانىيەكەشى پەرسو بلاو بۇوه
كاتى شايف مووسelman بۇو ناچار بۇو مووسelman بۇونەكەي
لەندامانى خىزانەكەي، كە زۆربەيان ئەندامى چالاكن
لەھىزبىكى ھىندۇسىدا، بشارىتەوە.

ئىستا شايف لەخوا دەپارىتەوە كەئەندامەكانى خانەوادەكەي
ھەمان رىڭاي راستى بىگرنەبەر.

شايف دەلى: لەرۇنى رووخاندنى مزگەوتى باپرى حکومەتى
ھیندى نەك ھەر ھاندەر بۇو بەلکو يارمەتى خەلکىان دا بۇ
رووخاندنەكە، ئەمېق شايف بەبەردەوام ھەرپەشەو گورەشەى لى
دەكرى لەلایەن حزبى ھندۇسى (جاناتاى ناسىيونالىيستى)

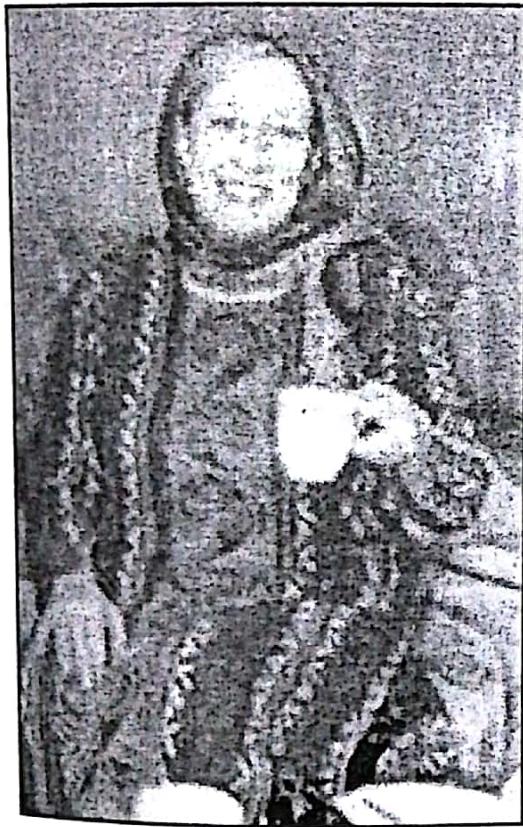
مەروھا گە ئەوهى لېکراوه كە تىرقدى بىھن ئەگەر
 بىگەپىتەوە ھىند بەلام (محمد مسٹەفا) ئى نۇئى و شايىف پرازادى
 كۈن ھەرگىز لە ئىسلام ھەل ناكەپىتەوە ئەگەر لە وپىناوهش
 بىكۈن، ئىستا حەقىدە سورەتى قورئانى فيرىبۇوه زۆر شەيدا يە
 بۇ ئەوهى تەواوى قورئان فيرىبى، شايىف ئاواتە خوازە كە بىتتە
 باڭگەواز كارىك بۇ ئىسلام بۇ ئەوهى بىتوانى نەزانى لە رۇوى خەلک
 لا بەرى و بۇ ئەوهى بىتوانن رۇوناکى خوا بىيىن لە كۆتايدا دەلىت
 ئەو دەستانەي مزگەوتى باپرىان رووخاند ھەر ئەو دەستانە
 جارىكى تر ئەو مزگەوتە بىنا دەكەنەوە.

مەروھا گەقى ئەوهى لېڭراوە كە تىرقدى بىن ئەگەر
 بىگەپىتەوە ھىند بەلام (مەممەد مىستەفا) ئى نۇيى و شايىف پرازادى
 كۆن ھەرگىز لەئىسلام ھەل ناكەپىتەوە ئەگەر لەپېتىناوەش
 بىكۈژن، ئىستا حەۋىدە سورەتى قورئانى فىرېبۈوه و زىرى شەيدا يە
 بۇ ئەوهى تەواوى قورئان فىرېبى، شايىف ئاواتە خوازە كە بىتىه
 بانگەواز كارىك بۇ ئىسلام بۇ ئەوهى بىتوانى نەزانى لەرۈمى خەلک
 لا بەرىي و بۇ ئەوهى بىتوانى رۇواناکى خوا بىبىن لەكۆتايدا دەلىت
 ئەو دەستانەي مزگەوتى باپرىيان رۇوخاند ھەر ئەو دەستانە
 جارىكى تر ئەو مزگەوتە بىنا دەكەنەوە.

١٣- لە ئىنگتەرا

گەشته كەم بەره و ئىسلام

يوقۇن رىدىلى

پەيامنیرى پىشىوئى رۆژنامەی
(Sunday Express) بەریتانى
پاش ئەزمۇونىكى سەرەنج
راكىش لە ئابى ٢٠٠٣ موسسلمان
دەبىت

ئىسلام لە جىهانى ئەمېق
تارپادەيەك لەمەمو ئايىنېكى تر
دووچارى ھەلە تىڭە يىشتن كراوه
ھۆى ئەو شىّواندە دەگەرىتەوه
بۆ ئەو شىّوازە پرۇپاگەندەيە

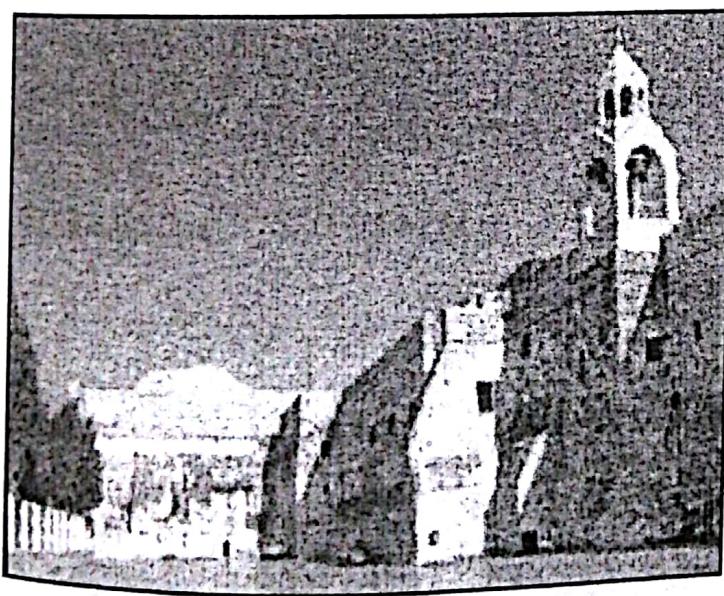
كەشىوهى چاخەكانى ناوەراستى وەرگتووه و سالانىكى نۇردە
توندرە و دەمارگىرە مەسيحىيەكان بەسەركەوتتۈويى لەنیوخەلکدا
بلاۋى دەكەنەوه. لەسەر ئەو بنەمايە تۈوشى شۆك نەبووم لەوكار
دانەوە ھىستىرييە دەزگايى راگەياندىن لەبارەي ھەوالى
موسلمانبۇونى من نواندىيان ھەندى لەو دوانانەي راگەياندىن

رووبه پويان ده کردمه وه تابلېي هېچ و پووچ و که م بونه هندى
 روزنامه نووس هندى پرسياري گه مژه ييان لېکردم
 پرسياره کانيان کيماسيه کي ته واوى پېوه دياربوو به جورئى
 ناچييته خانه ي توېزىنه وه يان تېكە يشتى. يەكى لەو
 روزنامه نووسانه به وه تۆمەتبارى کردم کە من به حكومى ئەوهى
 ده رۆز لە زىر دەسەلاتى بزاقي تاليبان بuum له ئەفغانستان بuum
 توشى نە خۆشى ده رۇونى هاتuum!

گەشتە كەم لە شويىنىكى ناويسى تو نابە دل دەستى پېكىرد. ئەو
 شويىنه زيندانىكى تاليبان بuum! تاليبان به تۆمەتى هاتنە ناو
 ئەفغانستان به شىوييە کى نافەرمى لە لايەك و خۆشاردنە وەم لە جل
 بەرگى روپۇشى ئەفغانيدالە لايەكى تر دەستبەرسەرى كردى بuum.
 رۆزىكىان لەو زيندانە پياوېكى ئايىنى موسلمان سەردانى كردى و
 لېپرسىم كە پام دەربارەي ئىسلام چۈنە هەر وەها پرسى كە
 دەمەۋى بېمە موسلمان؟! بە راستى لەۋى تۆقى بuum. لەۋى بۇ
 ماوهى پېنج رۆزى يەكەم توانى بuum خۆم دووربىگرم لەھەر
 بابەتىكى دىنى لە ولاتىك كە ئىسلامىيە توندرە وەكان حوكمى
 دەكەن تەواو گە يشتبوومە ئەو قەناعەتەي ئەگەر بىگۇتبا نە،
 هە تامىرن رجم دەكرام! پاش بىركىردىنە وەيە كى زۇر سوپاسى ئەو
 پياوهەم كردو پىمگوت دىۋارە ئاوا بېيار لە سەر شتى بىدەم
 كە تەواوى ژيانم دە گۆپى! بۇ يە بېيارى دىن - گۆپىن لە زينداندا
 كارىك دىۋارە. بە لام بە لېتىم بەو پياوهدا ئەگەر ئەوان بەرم بىدەن و

بچمهوه لهندهن ته واو ديراسەئى ئىسلام ده كەم. ئەو وەلام و بهلىّنه خەلاتەكەي ئەوه بۇ منيان گواستەوه بۆ زيندانىيکى كۆن له كابول.

لەو زيندانەي كابول له گەل شەش مەسيحى دەمارگير، زيندانى كرام ئەوانە به تۆمەتى تە بشيرى گيرابون، بهواتاي خەريكي هاندانى موسسلمانان بۇون كە دىنى خۆيان بگۆپن و بىنە مەسيحى. پاش چەند رۆژىيکى كەم به بى ئازاردان ئازادكرام "ئەو بەردانەشم بە فرمانى (مەلا عومەرى) زەعيمى روھى تالىبان بۇو" بە راستى چاودىرانى زينداكه زۆر بە رىزو قەدرەوه مامەلەيان

له گەل دەكردم، بۆيە
وەك بەلىئىم پى
دابون سۆزەكەي
خۆم هيئايەدىو
دەستم كرد
بە دراس كە كردنى
دینەكەيان، دە بۇو

لىكۆلىنه وەكەم دەربارەئى ئىسلام لىكۆلىنه وەيە كى ئاكادىمى بۇوايە بەلام له گەل هەر لەپەرەيەك لە قورئانەكەيان كە هەلم دەداوه زىاتر دەكە وتمە بەر كاريگەرى ئەوهى لەپەرەي پىشتر خويىندبومەوه رووم كرده چەندەها توپىزەرى ئەكادىمى ئىسلامى ناسراو له نىوانىيان (دكتور زەكى بە دەوى) داواي شىرهت و زانستم

لی کردن سوپاسی هه موو ئه و که سانه ده که م که یارمه تیان دام و
لیم تیگه يشن.

هیچ که سیک نقری لی نه کردووم ببمه مسلمان هه ر که سیک
که قسم له گه ل کردبی که پیشتر ببوروه ئیسلام، داوای لی کردووم
که بهوردی و هه مه لايانه له مه سله که بکولمه وه خالی هه ره گرنگ
که سه باره ت به من نوخته گورانیکی گرنگ بوله زیانم ئه م سال
(۲۰۰۲) روویدا. نوخته گورانه که ش ئه وه بولو کاتیک
ئیسرائیلیه کان (کلیساي مه مه د) یان له گوره پانی (المزود)
به برچاوی خه لکه وه توب باران کرد ئه و کلیسايیه یه کیکه
له خوش ویستین شوینه کان له لای مه سیحیه کان، هه موو سالیک
هه زاران قوتابی قوتا بخانه کان نوواندنی له دایک بولونی مه سیح
له روزی جه ژنی سه ری سال له وی ئه نجام دهدن.

ئه م شوینه هر چهند هیما یه کی قول و میثرویی مه سیحیه ت
له خوده گری به لام هیچ کلیسا یه کی سه ره کی له ئینگلترا به ئاشکرا
ره خنهی له م دووز متکارییه ای ئیسرائیل نه گرت، (تونی بلیری)
سه روک و هزیران، که خوی به پالپشتی به های مه سیحیه ت داده نی
پی خوش له گه ل خیزانه که ای که له که نیسه دیتھ ده ره وه وینه
بگیری ئه ویش بی ده نگ بولو، ته نیا بابای فاتیکان ویرا

سه رکونه ای ئه وکاره توقینه ره بکات.
له برام به رئه مه دا تووشی شوک بولوم نقدم خه م خوارد
مه روه ها بوم ده رکه و ت که رابه ره دینیه کانمان هیچ ئیراده و نیازو

توانایه کیان نییه. هەرج نەبى
لە ئىسلامدا پىویستم بە راسپىریان
كە نالىك نابىت بۆ ئەوهى پشتى
پىبەستم، دە توامن راستە و خۆ
ھەركاتى لەھەر شەويىنى بى
پەيوهندى بە خواى خۆم بکەم ! .

لە كاتىكدا هىچ موسلامانىك زۇرى
لىنە كردى تابىھ موسلامان كە چى
لەغەيرە ئىسلامىيە كانە وە بە تايىھە تى
لە برادە رو رۇچىنامە نووسە كان
گوشارىكى ھەقيقيان بۆ ھىنام بۆ
ئەوهى لە ئىسلام دوور بکەمە وە .

ئەوانە خۆيان بە گالتە جار دەزانى بە وەي ئەزمۇون لە وبارە قالى
كردۇن و خاراون و تەواو لەم جىهانە گە يىشتوون ھەموو دينى
نيگە رانيان دەكە ھەرچى ئايىنى ئىسلام بۇو لە نەزەر ئەوان
لەھەموو دينە كانى تر خراپ تربوو ! نازانم چۆن لە ژيان دەگەن ئايى
وا دەزانن كە من لە گەل ئەھريمەن ھا پەيمانىم بە ستۇوھ يان
دەمە وى بىمە ئەندامىكى كاريگەر لە رىكخراوى رەگەز پەرسىتى
ئەمرىكى كۆكلاكس كلان ؟ !

ھەندىكى تر لە وە دە ترسان كە من تۈوشى كردارى دەماڭ
شۇرىن ھاتىم .. ئەوانە باوهەپيان وابۇو كە زۇو دەگەرېمە وە ئىيد

رۇپۇش و پىچە كەمەوە بۆ ئەوهى هەتا هەتايى وەك ئافرەتە مۇسلمانەكان بىدەنگ بىم! بىڭومان ئەورايمە لەبارەي ئافرەتى مۇسلمانەوە قىسىمە كى پۇوجە، چونكە خۆم سەردانى چەندەما ئافرەتى مۇسلمانم لەكۆمەلە ئىسلامىيەكانى بەريتانيا كردووە بۆم دەركەوتتووە كە ئەوانە زۆر رۇشنبىرەن و ھەروەها خاوهەن راي خۆيانن و لەمەش زىاتى مرۇقى پاكىزە و زىرەكىن و لەسياست دەگەن. بىزاقى ژنان، كەناسراو بە فىئىمىنېزم بەرامبەر بەبرايەت خوشكايدى ئىسلامى ھەر ھېچ نىيە.

ئەو بىزاقى ئىسلامىيە ژنانى مۇسلمان ناسنامەي بەرچاوى خۆى ھېيە ھەروەها دەنگى بلنىدى خۆى لەو ولاتانە ھېيە. بىڭومان زۆر لە ژنانى مۇسلمان لە جىهاندا ملکەچ و بىدەسەلاتنى بەلام ئەمە پەيوەندى بە خودى ئىسلامەوە نىيە، بەلكو بەھۆى كەلتۈرى ترەوە ھاتۆتە ناو ئىسلام و ئەمە بەھېچ جۆرى لەگەل دەقى قورئانى پىرۇز تىك ناكاتەوە. خۆزىيا ئەو دەمەى دىل بۇوم لەلای تالىبان ئەو ھەموو زانىارەم دەربارەي ئىسلام دەبوو بۆ ئەوهى لېم پرسىبان كە بۆچى ئەوها بە خراپى مامەلە لەگەل ئافرەتانايان دەكەن.

قورئان زۆر بە رۇونى و ئاشكرايى رۇونىكىردىتەوە كە ھەموو مۇسلمانان لە ژنان و پىاوان بە تەواوى يەكسانن بەھا كان و بۇوحانىيەت و بەرپرسىاري. خىاى گەورە فەرمانى بەپىاوداوه كە يەكسانى لەگەل ئافرەت بىپارىزى و ھەروەها رىي بە ئافرەت داوه

بخوینی و دەرفەتی ئىشى پىبدىئى ئەوە هەزارو چوار سەد سالە قورئان خاوهندارىتى تايىەتى بۆئافرهتان ئىقرار كردۇوھە مافېشى بۆ دياركىدوھە لەكىدارى تەلاقدا ئەمە شىيمانەئى ئەوە دەكرى كەپارىزەرانى تەلاق لە كاليفورينا سووديان لەو تەشريعانە

كورئان بىنۇوھە كەتازە بەتازە لەو سالانەئى ذوايى دايىانناوه!

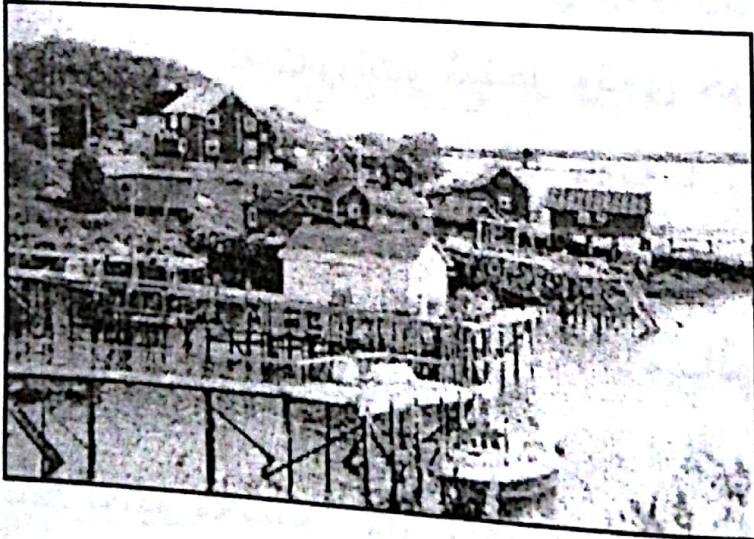
كورئان، كە دويىنى دابەزى بۆ ئەمپۇيە قورئان كە كتىبى ھەموو زەمانەكە دەتوانى بۆ نموونە، تەواو لەگەل ھەر (Green party) بەياننامە يەك لەبەياننامەكانى پارتى سەوز يەكىرىتەوھە ماۋپاي بى، چونكە قورئان ھەروھك چۆن ئەمپۇش ئەو پارتە زۆر ھاندانى خەلک دەكا كە ژىنگە بپارىزىن ئەو زياتر لەھەزارو چوار سەد سالە ھانى خەلک دەدا سروشت و ژىنگە بپارىزىن بەراستى قورئان ژىدەرى سروش و ئىلهامى راستى دروستى سەددى بىستو يەكەمە. ويپاي ھەموو ئەمانەش، تاكە وشەيەك لە قورئان نەگۇرداوه كاتى خۆى چۆن بەوهى دابەزى ھەروا ماوهەتەوھە كە چى كتىبى دينەكانى تر ئەوھا نىن - ھەموو گۇپ دراون شىواندرابون.

۱۴- نه رویج

شهییده زهنا بی

هر له گچکاتیه وه باوه پم به بعونی خواهیه دایکم هر بوق
ئیمه‌ی مندالله کانی نویژی ده کرد هه موو شه وی هه تا خه ومان
لپده که وت له نزیک ته ختی نوستنمانه وه ده ماشه وه له وساوه
سه باره ت به خوم بعونی خوا ببوروه راستیه ک له راستیه کانی ژیان.
هر ده م له خوم ده پرسی که چ بکه م و چون بژیم وه ک خوا دهیه وی
بؤئه وهی بچمه به هه شته وه.

کاتی ته مه نم بوروه دوازده سال ده ستم کرد به دیراسه کردنی
کتیبی پیروز بقئه وهی رینموونی و هیدایه ت بدوزمه وه، به لام بی
ئومید بروم چونکه ئه و شانه ای له کتیبی پیروز ده درانه پال خوا
وایلینه ده کردم که لیئن نزیک ببمه وه هر چهند مه سیحیه تم زیاتر

ده خوینده وه وینه
خوام له لا ئالۆزتر
ده بوروه رووه زیاتر
نیگه ران ده بروم،
چونکه روانگه ای خوم
بؤ دین هر گیز له گەل

فەرمایشته سەرەکیە کانى كەنیسە نەدەگونجا خوا لەنەزەرى من
لەسەررووی ھەموشتىكە وە بۇو، خوا لەلای من بەرنزو بالا بۇو
وينەي نەبۇو ھەرگىز نەمدە توانى ئەوەم پى قبول نەدەكرا كە
خوايەك ھەبى قەبول بكا (كورەكەي!) بمرى بۆ رىزگار كىرىنى
ئادەمىزاز. خوا كە بەھەرشتى دەلى بېھ.. دەبى ھەرودە
ھەرشتىكى بۇي دەسبەجى دەبى .. لەئەقلى خۆم دەمگۈوت ئايا
خوا ناتوانى بەبى ئەم نواندىنەي لە خاچدان لەھەموو بە شهر خوش
بىت؟! باوهەر ناكەم مەسيح جگە لەپياوييکى حەكيم چىتەر
بىت، خواي گەورە زانست و رىئىمۇونى پى بە خشىيۇوه.

ھەرگىز ماقاوول نىيەو ئەقلى سەلیم قەبولي ناكات كە خوا
شىيەي مرۆڤى ھەبى يان شىيەي مرۆڤ بۆ خۆى بېيار بىدات!
چەندەها پرسىيارى تر لەبارەي باوهەرپى مەسيحىيەتە وە لەلام
دروست بۇون وەك بۆچى ھەموو مرۆڤ ھەر كەلەدایك دەبى
گوناھبار بىت بەھۆى ھەلەي دايىكە حەواوه؟! سېيىنه چىيە؟ باوكو
كۈپو رۆحى پېرۋىز دەگەل عەقل دەسازى؟! چىن دەكرى باوهەر
بەوهەبەيىن كە تەورات و ئىنجل و تەيى خودان؟ بەلام بۆ باوهەپمان
وانەبى كە مرۆڤ نۇوسى بى؟! كەئەمە لە لۆزىك نزىكتە؟!

ھەركە تەمەنم بۇوه حەقىدە سال، بۆ ئەوەي وەلامى
پرسىيارە كانى خۆم بىدقۇزمەوە مالىم بە جىھەيىشت و چۈومە
قوتابخانە يەكى مەسيحى باوهەرپىكەم لەلا دروست بىبۇو كە ئەگەر
بىت لەنەنئى مەسيحىيە كان لە قوتابخانە بىئىمە وە بېتە ھۆكابىيەكى

پارمه تىدەر بۇ ئەوهى باشتىر لە دىن بىگەم.
 ئەو ياوەرىكىردىن و ھاۋىرىكىردىن لە گەلىيان بە راستى جىڭەي رىنزو
 تەقديرم بۇ ئەو ئاهەنگانەي دەيانگىتپا ھېچ مە يخواردىن وە يەكى
 تېدا نە بۇ زۇر گەنگىيان بە يەكتىر دەدا ھەرۇھا زۇر بەرامبەر
 يەكتىر لېبوردە بۇون.

گومانى خۆم پىيگوتىن، پىيىانگوتىم ئەمە جىگە لە بەشىكى نەيىنى
 ئىمان ھىچى ترىن يە ئەو گومانەت بەشىكە لە ئىمان و ديندارىت
 ھەرۇھا و تىيان ئەمە تەنها پرسى ئىمانە.. ھەموو مەسەلە كە
 ئەوهى بۇ ئەوهى بىتەۋى لە گومانە رىزگارت بىت باوهەپ بىنە كە
 مەسیح گیانى خۆى لە پىتىناو رىزگارى تۆ بە خشىوھ تەواو رىزگارت
 دەبىت لەو ھەموو نىكەرانى و وامىمەيە! بەلام خۆم ئەمەم نۇر
 پى نالۇزىكى و ناداد پەرۇھانە بۇو! چۈنكە ئەگەر ئەمە وابىئە
 كە بەزەيىنى من وانىيە ئەدى ئەو ھەموو ئىماندارە چاكەي جىهان
 كە قەت لە خاچدانى مەسیحيان گوئى لېنە بۇوھ چ بىن؟! ئايا
 باوهەپ كردىھەيان ھەرووا بە خۇرا دەچى؟! من كە باوهەپم
 بە خاچدانى مەسیح نىيە ئايا خوا باوهەپ كردىھەي من
 رەتىدە كاتە وە خۆشم لە دلە وە باوهەپىكى موتلەقىم بە خواھىيە؟!
 ئەمە چ لۇزىكىكە قەت نابى ئەمە راستى بىت.

پاش سالىڭ لە شوکىنم بە پىاۋىيىكى بە ئەسلى مۇسلمان ژيانم
 لە بارەي دىنە وە بىابانىكى چۆل و مۆل بۇو تەنبا لە روانگەي
 خۆمە وە باوهەپم بە خواھى بۇو بەس. ھېچ شتىكى تىرم نە دەزانى

مەندى لەزىزە ھاوسىرە كانى برادەرە كانى پياوه كەم كەبەئەسلى
نەرويجى بۇون، بىبۇونە مۇسلمان. زۇرىقىم لەو مەسىلە يە دەبۇۋە
باوهپەم وابۇو كەچۈن دەبىزى زىزى رۆژئاوايى بىبىتە مۇسلمان!
زۇرجاران مەتا بەرەبەيان لەبارەي دىنە وە گەنگەشەم لەگەل ئەو
زىزى رۆژئاوايى مۇسلمان بۇوانە دەكىد، بەلام ھەر گومانم لە بارەي
ئىسلامە وە بۇو، وەلامى ئەو خاتۇونانەش ھەر ئەو بۇو
كەبۇچى ھەولۇ نەدەم لەگەللىيان بچەمە مزگەوت شتىز دەرىبارەي
زمانى عەرەبى فيرىبىم لە ويۋەش زىياتىر لە ئىسلام بکۆلەمە وە؟
پېمەخۇش بۇو عەرەبى فيرىبىم ھەرگىز لەزىيانى خۆم نە
چۇوبۇومە وە هىچ مزگەوفتىكە وە .. بەپېشنىازە كەى ئەوان رازى
بۇوم و چۇومە مزگەوت . بەپاستى ئەزمۇونىڭى عاتىفى كارىگە رو
سەرنج راكىش و مەندەھۆش بۇو.

وەبىرم دى لەنەينقۇكى مزگەتكە وە لە خۆم روانى، حىجابم
پۇشى زۇدم لىىدەھات. ھەر چاودىرى مۇسلمانە كانم دەكىد
كەنوىزىيان دەكىد، زۇرتەمەناي ئەوھم دەكىد كەمنىش بەشدارىم
لە سۈزىدە كەرنقۇش بىردىن بۇ خواى گەورە ھەستىكى زۇد
دەيورۇزاندەم بۇ كەرنقۇش بىردىن و تەسلىم بۇون بەخودا . نەمدەزانى
نويژبەكەم لەناخە وە زۇرگىريام چونكە نەمدەتوانى ئەوان چ
دەكەن منىش ئاوا بکەم.

وەرگىپانىكى ئىنگلizى قورئانم كىرى كاتى خويىندەمە وە ھەستم
بە وشەكانى خودا كەرد، ئەمەم لە تەورات و ئىنجىيل بەدى نەكەرد،

ئاو وشانه‌ی خوا به دروستى له ده رگاي دليان دام..

خه‌لیکی زور هوشداری دامى كه نه بمه موسلمان خوشم
ده مزانى كه به وند نابمه موسلمان بويه ئه و مسه له يه م ته‌نيا
به شتىكى عاتيفى و هاكه زايى دانا. ده مزانى كه من پيويستم
به زانيارى زياتره بق ئه وه ئه و دينه قه بول بكم. حفت مانگى
ترم له خويىندنه و ديراسه‌كردنى ئىسلام به سه‌ربرد به‌ونيازه‌ي بق
ده ركه‌وئ ئاخق ئىسلام ده‌گەل جيهانبىنى و تىپرامانى من بق دين
و خودا ده‌گونجى يان نهء.

له پاشان له ئاياري ۱۹۸۸ بق به سه‌ربردنى پيشوو چوومه يوانان
پشوويكى تابللى خوش بwoo. گه رماوه‌كانى به رهه تاو، مهلهوانى و
خواردن و خواردن‌وهى به له‌زهت خه‌لکى نه‌رم و نيان و هيمن
ئه‌وانه هه‌مو خوشيان پى به خشيم به راستى هه‌مو خوش
بوون! به‌لام هه‌ر به‌لاينى كه م هه‌ر له‌ه فته‌ي يه‌كه م له
هه‌مو وشتانه بىزار بuum بق ده ركه‌وت كه ئه‌مانه هه‌مو وشتى هىچ و
پوچ وبي مانان. هه‌ندى پرسىارم له‌لای دروست بoo وه ك بقچى
هه‌ندى خه‌لک نيازى خوشى و هرگرتن مهى ده خونه‌وه؟! بىگومان
ده بى شتىك شتىكى گرنگ له‌ثيانى خه‌لک ون بى! بقچى ئه و
پياوانه رىزم ناگرن به خراپ ته ماشام ده‌كەن. خق ده‌زانن من
پياوى خق هه‌يي ئه وانىش خويان زنان هه‌يي؟!

هه‌ر له‌ناو حه‌وزى مهلهوانى دابووم كاتى بپيارى خومدا! ووتم
بابه‌س بى ئه م بىهوده بىيىه! بپيارمدا بچمه‌وه ولاتى خق بچمه

ئامیزى ئیسلام و ببمه موسلمانىکى مەعریفی! پاش سى ھفت
لەوپیريارەم دەستم بەنويژ كرد لەو رقۇھوھە رگىزەست
بەپەشمانى لە موسلمانبۇونەكەم ناكەم. زۇر بەختە و ھروشادەمن
كەئەمپۇچىز باسى نىعەت و رەحەمەتى خودا دەكەم بەسەر مدا!
بەراستى رەحەمەت و نىعەتى خودا رۆزانە رېئمۇونىم دەكات.

۱۵- خله دیجنه سو و اتسون

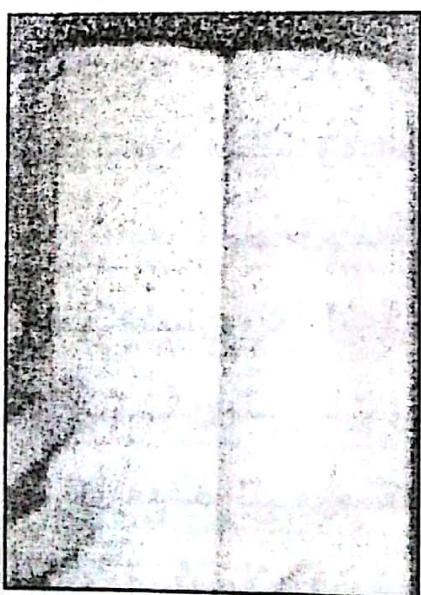
قهشهی پیشوا، مژدهه‌ری مهسیحی

ماموستای زانکو، هلگری بروانامه ماسته رله لاهوت

(ئهوه چیت لیقہ ماوه، شیت بووی یان تیکچووی؟!)

ئهمه ئه و دهسته واژه يه بوو كه هه ریهك لەهاورپیانی دیراسه و
براده رو ھاوردی قهشه کانم وەك کاردانه وەيەك بەره و رووم
ھلشاخان هەركە زانیان موسلمان بوومە! وابزانم نەمتوانى
لۇمەيان بکەم، چونكە خۆم كەسىكى زۇرۇز بۇوم لەسەر
دینەكەم كەنەك هەر زۇر دوور بوو دینەكەم بگۆرم بەلكو زۇر
دۇوار نامويمكىن بوو؟ خۆم پیشتر ماموستای زانکو، قهشه،
دامەزرييەری كلىسا، موژدەدەر بۇوم، لەھەموو خەڭى تر
توندترو دەمارگىرتر بۇوم.

تەنيا پىنج مانگ بەسەر وەرگرتنى
ماسته رنامەكەم لەلاهوت بەسەرچوو
بوو، كاتىك ئه و ئافره تەم بىنى كە
موسلمان ببۇولە سعودىيە ئىشى
دەكىد بىگومان لېم پرسى كە ئىسلام
چۈن مامەلە لەگەل ئافرهت دەكتات،

وەلامەکەی تۆوشى شۆكى كردم قەت ئاوانەبۇ كەچاوه پىيم
دەكىد دەستم كردى بەندى پرسىارى تر پەيوەست بەخوا
محەممەد (ص) لەوەلامدا پىيى وتم: پىيم خۆشە بتبەم بۆ مەلبەندى
ئىسلامى لەۋى باشتىر وەلامى پرسىارە كانت دەدەنەوە نويىزىكى
مەسيحيانەم كردو لەيەسوع پارامەوە كەبم پارىزى لەگيانە
خراپەكان ئەوا دەلىم چونكە پىشتىر وائىسلام فىركابووم
كە دينىكى (ئىبليسى وشەيتانىيە).

چونكە خۆم شىوازى مژدهدان بەئىنجىل فىرىببۈوم بۆيە ئەو
شىوازە كە لەمەلبەندە ئىسلامىيە قىسىان پى لەگەل كردم
تۆوشى هيىمە بۈوم شىوازە كەيان يەكسەرە راستە و خۆبۇرەوان
بۇو ھىچ گوشارو ترسى تىدانە بۇو ھەرە رەھىز ھىچ تۆقاندىن و
ناچار كىرىنى تىدانە بۇو ھىچ مانقۇرىكى دەروننى تىدانە بۇو
نەكارلىك كىرىن نەكار لەنەست تىدانە بۇو ھەرگىز ھىچ كام لەو
شىوازە پۆلىسيانەم لەۋى نەدىت ھەر ئەوەندە يان پى وتم:
(فەرمۇئەم توپىزىنەوە قورئانىيە لە مالەوە بخوينەوە) ئەم
توپىزىنەوە تۆزىنەوە يەكى بەراورد كارى بۇو لەبارە ئىنجىل كە
خويىندەمەوە باوه پىم نەكىد ئىنجىل ئاوا بى هەندى كتىبى تىيان
دامى پىيان وتم: (ئەگەر ھەرپرسىاريكت ھەيە ئەوان ئامادەن
لە نوسىنگەي خۆيان وەلامت بەنەوە) ئەو شەوە ھەمۇئەو
كتىبانەم خويىندەوە كەپىيان دام، ئەمە يەكەم جاربۇو كتىبىك
لەبارە ئىسلام بخوينەوە كە موسىمانىك نوسىبى، ئېمە تەنبا

ئۇ كتىبانەمان دەخويىنده وە دىراسە دەكىد كە مەسيحىيە كان دەرىارەي ئىسلاميان نوسىبۇو، بۇر رۇنى دواتر سى كاتژمىز لەنوسىنگە كە يان مامە وە هەپرسىيارم لى دەكىدىن ئەمە لەھەفتە يەك هەموو رۇنى دوووبارە دەبۇوه لەو ماوهىيە دوازدە كتىبم لەو كتىبانە خويىنده وە بۇم دەركەوت كە بۆچى مۇسۇلمانە كان ئەوهندە توندىن لەسەر دينى خۆيان نابنە مەسيحى، دەزانى بۇ؟ چونكە هىچ شتىك نىيە پېشىكەشيان بىرى، لە ئىسلام دا مرۆڤ پەيوەندى لەگەل خوا هەيە. لىخشبۇونى گوناح هەيە رىزگاربۇونو بەلىن بەزىانىتىكى هەتاھەتايى بۇ باباى مۇسۇلمان هەيە.

ئاسايى بۇ كە تەوهىرى يەكەمى پرسىيارەكانم لەبارەي خودايەتى خودا بىت. ئەوخودايە كىيە كە مۇسۇلمانە كان دەپەرسەتن؟ ئىيمە وەك مەسيحى وافىر كرابۇوين كە خودايى مۇسۇلمانان خوداكەي ئىيمە نىيە خوداي ئەوان خوداي درۆينەيە كە چى لە راسىيتدا خودا زاناو بە تواناو بە دەسەلاتە لەھەموو شويىنى ئامەدەگى هەيە تاكو تەنيا يە هىچ ھاوتايى نىيە هىچ كەس ھاوشانى ئەونىيە. زۇر گرنگە كە ئەوھە ياداشت بکەين كە لە ماوهى سى سەد سالى يە كەمى تەمەنلى كە نىسە پىاوانى ئايىنى هەمان باوهەپى مۇسۇلمانان يان هەبووه بەواتايە كى تر ئەوانىش باوهەپىاندا بۇ كە مەسيح (دروردى خواي لەسەربى) پېغەمبەر و مامۆستا بۇھە نەك خودا.

بەلام کە ئىمپراتۆر قوستەنتىن بۇوه
مەسيحى. ئەو يەكەم كەس بۇ باوهەرى
سېئىھەي پىرۇزى هىننا ناو مەسيحىيەت و
بانگەوازى بۆ كرد بۆ راستى ئەمەش
بەھىچ جۇرى وشەي سېئىنه لەھىچ
وەرگىرانتىكى كتىبى پىرۇز نەھاتووه
ھەروەھا لە زمانە رەسەنەكانى يىننانى و
عىبرى كە ئىنجىلى بى نووسراوه تەوه سېئىنه بۇونى نىيە.

تەوهى پرسىيارى ترى گرينگم لە بارەيى مەحمد (صلواتى الله علیه و آله و سلم) دوه بۇ مەحمد كىيە؟ چۈن مەسيحىيە كان بۆ يەسوع نويىزدەكەن، ئەوانىش ئەوها دەكەن؟! مەحمد (صلواتى الله علیه و آله و سلم) راسپىئر نىيە، گونامە لە ئىسلام نويىز بۆ مەحمد (صلواتى الله علیه و آله و سلم) بکەي ئىمە لە كۆتابى نويىزدە كانماندا داوايى بەرەكەت بۆ ئەودەكەين ھەروەك چۈن داوا بۆ (ئىبراھيم) دەكەين. مەحمد (صلواتى الله علیه و آله و سلم) پىغەمبەرە كۆتا پىغەمبەرە ھەتا ئەمپۇچ پاش بە سەر چۈونى ۱۴۱۸ سال ھىچ پىغەمبەرە رىك لە دوايى ئەونەھاتووه پەيامەكەي ئەوبۇ ھەمو مرۆڤايەتىيە نەك تەنا بۆ گەلۈك بى. ھەرجى پەيامەكەي (عيسى و موسايىه) سەلامى خوايان لى بى، ئەو تەنبا بۆ جولەكە بۇ: گۈئى بىگە ئەي ئىسرائىل پەرەدگار خودامانە، پەرەدگار تاكو تەنبايە (بەلام پەيامەكەي (مەحمدە دو عيسى موسا) مەمان پەيامە .. پەرەدگار خوداتە تاكو تەنبايە، نابىت ھىچ كەسى نە

با خود ارزانی:

چونکه نویز نقد گرنگه له زیانی مه سحیه ت دا خوم له یه ک
کانداخه می باوه پم بwoo هه رو ها و هک خو هه لتیقونه ریک خولیام
بwoo بزانم نویز له ئیسلامدا چونه ئیمە و هک مه سیحی هیچ
زانیاریمان ده ربارة هی ئه و لایه هی باوه پی مسولمانان نه بwoo
هه رو ها چون ده ربارة هی لایه نه کانی تریان نه بwoo و امان ده زانی
مه رو ها و اتلقین درابووین که موسلمانان کرنوش بۆ کابه
ده بەن و خودا که یان له وییه جاریکی تر مهندھ هوش و تووشی
سەرسوپمان بووم کە زانیم شیوازی نویز کردن خودا خوی
دیاریکردووه کە چون بیت و شەکانی نویز بربیتییه له تەسبیح و تە
مجیدی کردنی خودا هه رو ها بە ئاراسته و فەرمانی خودا موسلمان
نویزی خوی به خاویئنی ده کات : ده ستونیز ده شواو خوی ده شوا.
خوای گەوره خوی به جەلالەتی خوی پیمان ده لى کە چون
لە بەردەستی رابوھ ستین راوھ ستانیک کە بەندایه تی ئیمە و
خودایه تی ئه و بونیئنی نه ک بە شیوه یه کی ها کە زای و نالایه ق
بە جەلالەتی خودا و هک ئیمە مه سیحی وا ده کەین.

من کەھشت سالی ره بە قم له زیانی خوم له دیراستی لاهوتی
سەرەکی بە سەربرد، تەنها بە و هەفتە یه کە لە مەلبەندی
ئیسلامی بە سەرم بردو ئه و دوازده کتیبەم له بارەی ئیسلام
خویندە وە ، بە تە واوی بۆم ده رکەوت کە ئیسلام دینیکی هە قە و
درؤینە نیه و هک ئیمە بانگە شەمان بۆ ده کرد ئه و زانینەم بە س

نەبۇو بۆ ئەوهى بەوهندە زانیاریه موسڵمان ببم، چونکە ھېشتا
لەدلهوە باوهەرم پىنە ھىنابۇو!

مەر لەنويىزى مەسيحيانە خۆم بەردەواام بۇوم، كتىپى
پىرۆزم دەخويىندەوە لەوانەكانى مەلبەندى ئىسلامميش ئامادە
دەبۇوم ئەو پىكۈلەم بۆ ئەوهبۇو بەراستى من لەدوورىنمونى
خودا دەگەرەم، بەلام ئاسان نىيە دينى خوت بگۆرى!
نەمدەویست ئىمامەكەم بەرزگاركارى مەسيح لەق بى، بەلام ئەگەر
ئەو رزگاركەرە ھەبىت چۆن لەق دەبىت؟!

ھەر زانیارىيکى نوى لەبارەي ئىسلامەوە نەك ھەر ئىمامى كۆنى
لەق دەكىدم بەلكو بەته واوى مەندە ھۆش و تۈوشى ھىدىمەي
كىرىبۇوم، چونكە ئەوهى تازە فىر دەبم تەواو جودايە لەگەل
ئەوهى پىشۇو لەرىيگاي نووسەرە مەسيحىيەكانەوە دەربارەي
بىرۇباوهەپى ئىسلام فىر ببۇوم. لەكاتى نووسىنى ماستەر
نامەكە مدا ئۆستادەكەم نىدر بەرىز بۇو. پىتقل و شارەزا بۇو
لە ئىسلام، بەلام بە حوكىمى ئەوهى لە روانگەي مەسيحىيەتەوە
لە ئىسلامى دەپوانى ھەروەها خويىندەن و فىر بۇون و تەدرىسى
ھەر لە سەربە ماي مەسيحىيەت بۇو، ئەمانەش بەشىوھىيەكى گشتى
پىريتى لەھەلە تىڭە يىشتن دەربارەي ئىسلام بۆيە ئەو نىدانى
وەك ئەولە مەسيحىيەكان، پاكن بەلام بەھەلە چۈمى راستىگون!
پاش دوو مانگ لەنويىزەكەم لە خودا پارامەوە رىنمورىنىم بىكان
شەۋىك كەلەسەرتەختى نووستىم بۇوم ھەستم بەشتىك كەد

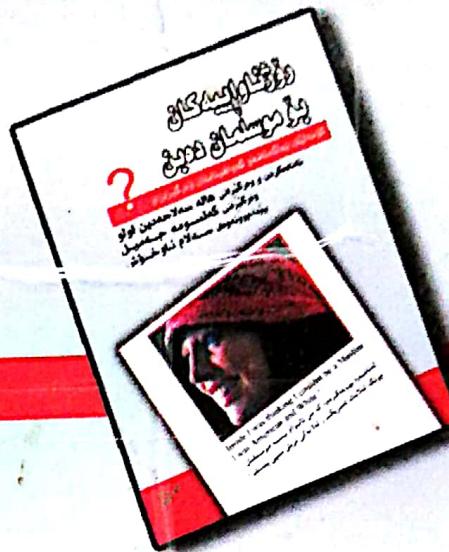
لەدەرۇنما ئەمە يەكەم جار بۇو كەلەپاپانەوەم لەخودا دا ناوى (الله) بەكاربىئىم وتم: (الله) خودايە من باورە دەكەم كە تۆ خودايەكى هەقى ، تاكو تەنیا ھېچ ھاواھلىكىت نىيە لەپاش ئەم نزاو پاپانەوە يە ھەستم بەدلنىه وايىيەك كرد. لەوشەوە ئەوە چوار سالە ھەرگىز پەشىمان نەبوومە كەبوومەتە موسىلمان.

ئەم بېيارى موسىلمان بۇونەم بەبى تاقىكىرىدىنەوەي ئىمانى تېتىپەپى لە دوو كۆلىژەي ئىنجىل كە دەرسىم تىدا دەگۇتەوە دەركرام. ھاورييکانى دىراسەم پشتىيان تىكىردىم، ھەروەها مامۇستاۋ قەشەكانى ھاورييپىم پەيوەندىيان لەگەل بىريم و فەرامۇشىان كردىم. خانوادەي پياوه كەم (خەسسو خەزۇرمۇ) حاشايان لىكىردىم، كورپە جەڭ سۆزە ھەراشەكانىم غەلەت لىيم حالى بۇون، حکومەت خىستىمە ژىئر چاودىرىي و گومانەوە.

بەراستى بەبى ئىمان ئىنسان ناتوانى لەبەرامبەر ھېزى ئەھرىمەن خۆى رابىگىرى بەبى ئىمان ھەرگىز نەمدەتowanى لەرۇوى ھەموۋە ئەمانەوە رابوھستم، من ھەر دەم سوپاسى خودا دەكەم لەسەر ئەوەي رىئىمۇنى كردىم موسىلمان بىبىم، داوا لە خودا دەكەم كەبىزىم و بىرم لەسەر ئىسلام.

(قل ان صلاتى ونسكى و محيايى و مماتى لله رب العالمين لاشريك لە و بذلك امرت وانا اول المسلمين) سورە (الأنعام) (١٦٢-١٦٣)

خوشكە خەديجە ئىستا ئۆستادى كچانە لەيەكى لەمەلبەندە كانى بانكەوازى لەجده.

Why I Embraced Islam?
Pourquoi J'ai Embrasse' L'Islam?

بُوچى ئىسلامم لەئامىز گرت ؟

I know that Allah is not only my Creator, but he is my dearest friend
دەزانم خودا ھەر تەنیا دروستکەرم نىيە، بەلكو خۆشە ويستترين ھاوريشىمە.

I found myself by the swimming pool when I made the decision. This was
.enough! I wanted to go home to embrace Islam

كاتى كە بىيارمدا موسىلمان بىم لەناو حەوزى مەلەوانى بوم، وتم با ئەم
بەردبادىيە بەس بى؟ دەمويىست بىچمەوه ولاتى خۇم بۇ ئەوهى بىبىمە موسىلمان.

The very same hands which demolished the Babri Masjid will build it up
again

ئەو دەستانەي مزگەوتى (باپرى) يان رو خاند، ھەر ئەو دەستانە سەرلەنۈئ
بىناي دەكەنەوه.

I have no words to explain the happiness and contentment, I have Felt
after converting to Islam

بە وشە ناتوانم لە ئەو ئاسو دەھىي و دلنە وايىيە بدۇيم كە پاش ئىسلام بۇونم
ھەستى پىيىدەكەم.